

Växjö
kommun

Delårsrapport augusti 2020, Växjö kommun

KF 2020-10-20 §192

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Förvaltningsberättelse.....	4
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Händelser av väsentlig betydelse	24
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	25
Balanskravsresultat.....	39
Väsentliga personalförhållanden	40
Finansiella rapporter.....	44
Noter	47
Driftredovisning	57
Investeringsredovisning	59
Verksamhetsredovisning	62
Koncernens hållbarhetsarbete	63
Uppföljning av huvudprocesserna.....	67
Revisorsutlåtande	98

Inledning

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska en delårsrapport upprättas minst en gång under räkenskapsåret för både verksamheten och ekonomin. Perioden för denna obligatoriska delårsrapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Växjö kommun upprättar en delårsrapport för perioden januari-augusti. Den som har tillgång till delårsrapporten förutsätts även ha tillgång till kommunens senaste årsredovisning. Delårsrapporten ska följaktligen i huvudsak lämna information om händelser och omständigheter som avser tiden efter senaste årsredovisningen.

I delårsrapporten redovisas ekonomiskt utfall för perioden januari-augusti som jämförs både med budget för perioden och utfall för samma period föregående år. I rapporten redovisas även en ekonomisk prognos för helåret i förhållande till kommunfullmäktiges fastställda budget. Delårsrapporten omfattar även en bedömning av om Växjö kommuns finansiella mål och indikatorernas utveckling för en god ekonomisk hushållning kommer uppfyllas.

Delårsrapporten omfattar hela kommunkoncernen, det vill säga Växjö kommun och de kommunala koncernföretagen. Både helägda och delägda bolag samt även kommunalförbund ingår. Kommunkoncernens samlade ekonomiska utfall för perioden sammanställs och redovisas parallellt med kommunens. De sammanställda räkenskaperna för kommunkoncernen innebär att kommunens ekonomiska utfall slås ihop med Växjö kommuns andel av de ingående bolagens och kommunalförbundens ekonomiska utfall samt att interna poster sinsemellan elimineras.

Förvaltningsberättelse

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Ekonomisk utveckling

Extra statliga tillskott ger hög resultatnivå år 2020

Växjö kommun hade en låg resultatnivå år 2019, 2 miljoner kronor. Kommunkoncernen redovisade för samma år drygt 100 miljoner kronor i positivt resultat tack vare VKAB-koncernens höga resultatnivå. Årets första åtta månader år 2020 och även prognosen för helåret, visar en betydligt högre resultatnivå för kommunen. Resultatnivån uppgår till mer än plus 200 miljoner kronor vilket motsvarar 4 procent. Resultatet för kommunkoncernen per augusti uppgår till 362 miljoner kronor.

Kommunens budgeterade resultat år 2020 är en nollbudget, det vill säga att intäkterna ska vara lika stora som kostnaderna. Den förväntade höga resultatnivån år 2020 för kommunen kan till största delen hänföras till extra tillskott av statliga generella statsbidrag som beslutats av riksdagen i våras. Med anledning av coronapandemin bedömdes att kommuner och regioner drabbas hårt ekonomiskt. De ökade generella statsbidragen ska bland annat kompensera för minskade skatteintäkter. Växjö kommuns prognos för nivån på skatteintäkterna år 2020 utgår ifrån SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) bedömning i augusti tillsammans med egen befolkningsprognos. SKR påtalar att det fortfarande finns betydande osäkerheter i samhällsekonomi med anledning av coronapandemin. I stället för att som vanligt beskriva en prognos, redovisar SKR istället ett scenario av skatteintäkternas utveckling vilket innebär en betydande större osäkerhet. I april bedömdes Växjö kommuns nivå på skatteintäkterna för år 2020 vara nästan 150 miljoner kronor lägre än budget. Enligt SKR:s bedömning per augusti är skatteintäkterna istället endast drygt 30 miljoner kronor lägre än budget.

Prognosen på den förbättrade resultatnivån år 2020 jämfört med resultatet för år 2019, kan förklarad förklaras av att de bedömda skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning ökar med 338 miljoner kronor år 2020, samtidigt som nettokostnaden för kommunens ordinarie verksamhet (inklusive finansnettot) endast bedöms öka med 123 miljoner kronor.

Nämnderna förväntas totalt sett att bedriva verksamheten inom givna budgetramar

Nämndernas verksamheter bedöms totalt sett för år 2020 hålla sig inom sina fastställda budgetramar. Omsorgsnämnden som tidigare år haft stora negativa budgetavvikelser, gör bedömningen att vidtagna åtgärder för budget i balans nu börjat ge effekt och prognostiserar att nämndens verksamhet på helårsbasis kommer att bedrivas inom tilldelad budgetram. Den nämnd som redovisar negativ budgetavvikelse är tekniska nämnden. Den främsta orsaken till den negativa avvikelsen är intäktsbortfall avseende parkeringsintäkter. Det beror på att den planerade höjningen av parkeringstaxan ej har införts samt att beslut togs om gratis parkering under tre månader med anledning av coronapandemin.

Den höga resultatnivån bidrar till att uppfylla god ekonomisk hushållning

En av förutsättningarna för att kommunen ska uppnå god ekonomisk hushållning är att över-skottsmålet uppfylls. Den bedömda höga resultatnivån år 2020 bidrar starkt till att resultatet för den senaste femårsperioden uppgår till minst 1 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Det genomsnittliga resultatet de senaste fem åren uppgår till 125 miljoner kronor.

Långsiktig planering av verksamhet och ekonomi kräver strategiska effektiviseringar

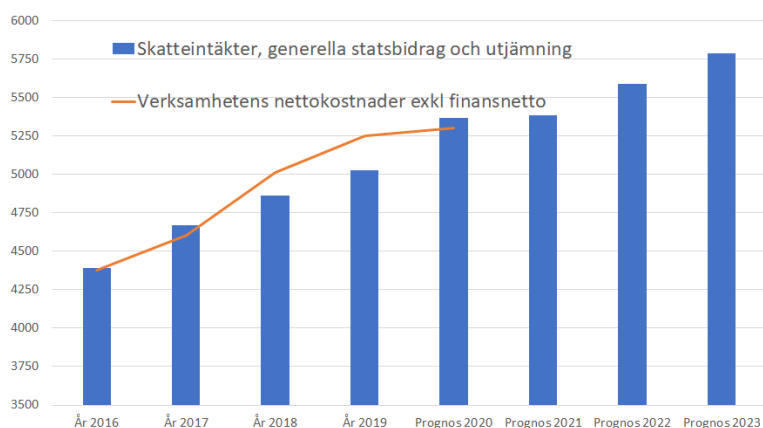
År 2024 beräknas Växjö kommun ha 100 000 invånare. Denna utveckling innebär stora möjligheter men också stora utmaningar. Växjö kommun växer inte bara när det gäller antal invånare och antal nya bostäder utan också vad gäller teknisk infrastruktur och verksamhetslokaler. De kommande årens investeringar är stora och Växjö kommun har under de senaste åren upplevt en växtvärk som tagit sig uttryck i såväl verksamhet som i ekonomi.

Utgångspunkten inför budget 2020 var ett kärvt ekonomiskt läge vilket gjorde att för verksamhetsåret 2020 prioriterades kärnuppdraget. Utgångspunkten var att ambitionshöjningar i nämnder och styrelser ska finansieras med egen omställning eller nya prioriteringar. Effektiviseringsåtgärder på nära 90 miljoner kronor behöver verkställas i verksamheterna under 2020 i syfte att nå en budget i balans. Effektivisering sker bland annat genom ökade samordningsvinster avseende koncernövergripande stödfunktioner. Syftet med dessa åtgärder är att rusta organisationen för framtiden och fortsatt säkra en ändamålsenlig och resurseffektiv verksamhet. Prognosen för år 2020 visar att nämnderna totalt sett håller sina budgetar och därmed att åtgärderna till stora delar är verkställda. En bidragande orsak kan dock vara att vissa verksamheter som en följd av coronapandemin har kostnadsminskningar exempelvis på grund av att aktiviteter inte genomförts eller att insatser inte har efterfrågats i samma utsträckning. Inför kommande budgetår kvarstår därmed fortfarande utmaningar. En stor osäkerhet föreligger även i de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna.

Förutsättningarna från SKR av den "gemensamma pengapåsen", det vill säga skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, visar för Växjö kommun en svag utveckling för åren 2021-2022 men från år 2023 en något högre utveckling, se diagram nedan. I höstens budgetproposition inför år 2021 aviseras stora tillskott men långsiktigheten saknas, de generella bidragen har mer och mer fått ettårskaraktär. Beslut om budgetpropositionen fattas senare i höst och hur det påverkar Växjö kommun är inte med i diagrammet nedan.

Utmaningen i de kommande budgetförutsättningarna är att säkerställa så att nettokostnaderna för kommunens ordinarie verksamhet inte ökar mer än det som ska finansiera densamma, det vill säga den "gemensamma pengapåsen". Tillsammans med nivån på finansnettot, där bland annat utdelningar från bolagen ingår, gäller det att skapa tillräckligt höga resultatnivåer de kommande åren som skapar en långsiktig och hållbar ekonomi för hela kommunkoncernen.

Diagram: Utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt nettokostnader

DRIFREDOVISNING Växjö kommun totalt, mnkr	Utfall jan-aug 2020 netto	Budget jan-aug 2020 netto	Budgetavvikelse netto	Prognos helår 2020 netto	Budget helår 2020 netto	Budgetavvikelse netto
Summa nämnder exkl förändring semesterlöneskuld	-3 406	-3 467	61	-5 191	-5 206	15
Kommunövergripande intäkter och kostnader	7	39	-32	42	1	41
Skatteintäkter, generella statsbidrag etc	3 570	3 470	100	5 366	5 205	161
Summa totalt exkl förändring semesterlöneskuld	171	42	129	217	0	217
<i>Förändring semesterlöneskuld</i>	95	0	95	0	0	0
TOTALT inkl förändring semesterlöneskuld	266	42	224	217	0	217

BOLAGENS resultat efter finansiella poster mnkr	Utfall jan - augl 2020	Budget jan - aug 2020	Avvikelse	Prognos helår 2020	Budget helår 2020	Avvikelse
VKAB-koncernen	226	161	65	245	256	-11
Södra Småland avfall och miljö	2	1	1	3	1	2
Värends räddningstjänstförbund	-0,1	0	-0,1	-0,5	0	-0,5
Växjö Småland airport	-11	-4	-7	-20	-6	-14

Finansiella risker

För att beskriva Växjö kommun och kommunkoncernen och förmågan att upprätthålla en god ekonomisk hushållning används en finansiell analysmodell som bygger på fyra olika aspekter: Resultat, Kapacitet, Risk och Kontroll. Analysen inom varje perspektiv grundas på ett antal finansiella nyckeltal vilkas uppgift är att belysa ställning och utveckling inom respektive aspekt.

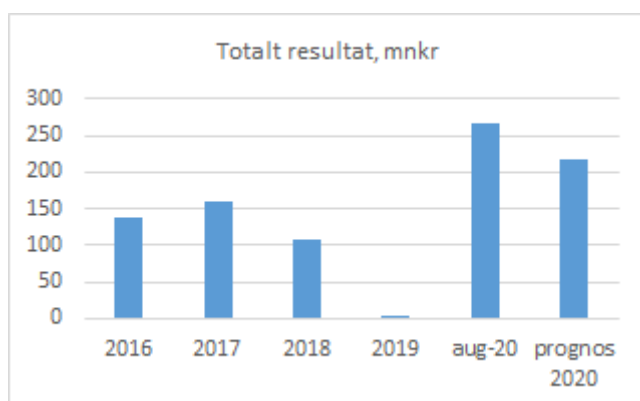
Växjö kommun

Resultat och kapacitet

Periodens resultat

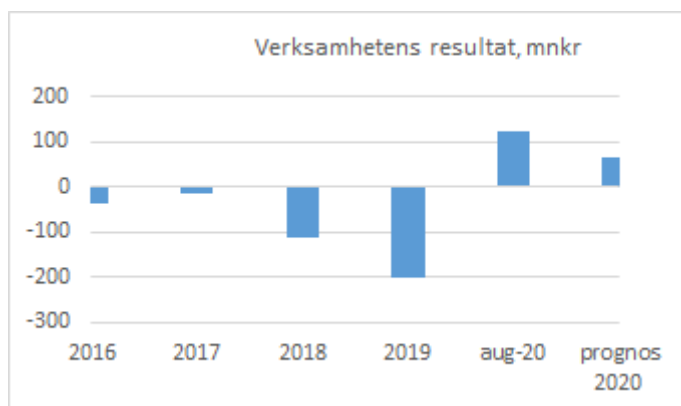
mkr	Augusti 2020	Budget augusti 2020	Budgetavvikelse
Resultat	266	42	224
Verksamhetens resultat	122	-102	224

Kommunens resultat per augusti 2020 uppgår till 266 miljoner kronor. Det är en betydande resultatförbättring jämfört med år 2019 som hade ett resultat på 2 miljoner kronor. Resultatet per augusti kan översiktligt härledas till att nivån på skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag för perioden överstiger verksamhetens nettokostnader med 122 miljoner kronor tillsammans med att finansnettot ger ett tillskott på 144 miljoner kronor. För perioden ingår 114 miljoner kronor i nya generella statsbidrag som staten beslutat om under året bland annat med anledning av coronapandemin. Dessa tillskott är en stor orsak till den höga resultatnivån. Prognosen för helåret har ett resultat på 217 miljoner kronor, varav 171 miljoner kronor kan härledas till de nya generella statsbidragen på årsbasis.

Resultatet för den ordinarie verksamheten, det vill säga verksamhetens nettokostnader med avdrag för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, visar ett positivt utfall per augusti 2020 med 122 miljoner kronor. Det höga positiva utfallet för perioden beror till stor del på tillskottet av de nya generella statsbidragen tillsammans med en kostnadsnivå för verksamheterna som är något lägre än budgeterat. Helårsprognosen för 2020 visar på ett resultat för verksamheten med 63 miljoner kronor. Under hösten förväntas kostnadsnivån för verksamheterna öka mer än skatteintäkterna etc. Prognosen för år 2020 jämfört med verksamhetens resultat för år 2019, är en förbättring med 265 miljoner. Även här är det de nya generella statsbidragen som får effekt.

I prognosen för år 2020 ökar nettokostnaderna med endast 69 miljoner kronor jämfört med år 2019 samtidigt som skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar med över 300 miljoner kronor.

Jämförelsestörande poster

För att resultatet ska vara jämförbart mellan åren justeras vissa nyckeltal för jämförelsestörande poster. Som jämförelsestörande betraktas poster som uppgår till ett väsentligt belopp samt är av ett sådant slag att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

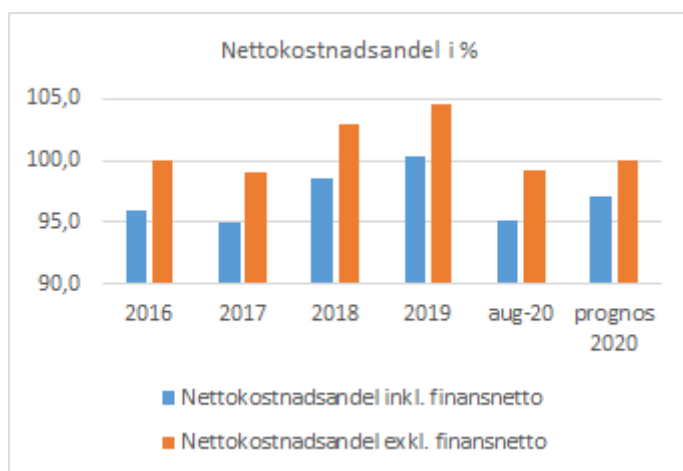
När uppföljning sker av den ordinarie verksamheten, exkluderas exploateringsresultatet, som kan variera stort mellan de olika åren. Exploateringsresultatet bedöms därför alltid som en jämförelsestörande post. Med markexploatering avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier.

År	Jämförelsestörande post	+ intäkt, - kostnad mnkr
Aug 2020	Exploateringsresultat	-25
2019	Exploateringsresultat	+22
Aug 2019	Exploateringsresultat	+15
2018	Exploateringsresultat	+36
2017	Medfinansiering och statlig infrastruktur	-78
2017	Exploateringsresultat	+20
2016	Exploateringsresultat	-50

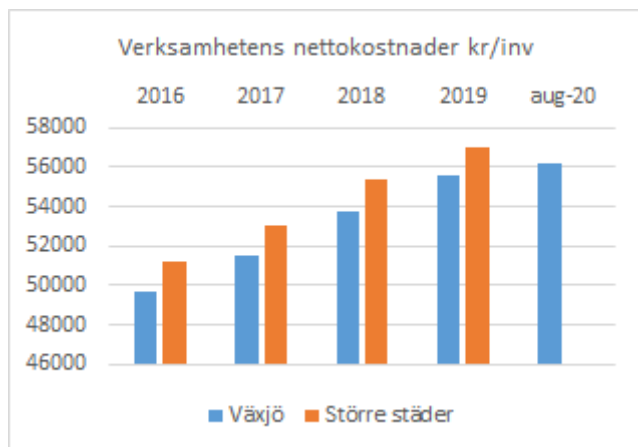
Utveckling av nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns en balans mellan löpande intäkter och kostnader. Resultatet behöver därför över tiden vara positivt för att finansiera exempelvis investeringar och pensionsåtaganden. Det är också viktigt att det finns en buffert för att kunna möta konjunktursvängningar. Verksamhetens nettokostnader och finansnetto i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och skatteutjämning bör därför understiga 100 procent. Vid beräkning av nettokostnadsandel exkluderas jämförelsestörande poster.

Efter åtta månader per augusti 2020 uppgick nettokostnadsandelen inklusive finansnettot till 95 procent. Helårsprognosen indikerar för samma mått en nettokostnadsandel om 97 procent. Om finansnettot exkluderas uppgår nettokostnadsandelen istället till 99 procent per augusti. Helårsprognosen indikerar en nettokostnadsandel på 100 procent. För att uppnå en långsiktig ekonomi i balans, måste ökningstakten av nettokostnaderna minska, för att inte överstiga nivån på skatteintäkter, generella statsbidrag och skatteutjämning som ska finansiera den ordinarie verksamheten.

Verksamhetens nettokostnader per invånare har de senaste åren varit något lägre i Växjö kommun jämfört med kommungrupp större städer. Per augusti 2020 uppgick nettokostnaden i Växjö till 56 190 kronor per invånare, jämfört med år 2019 som uppgick till 55 560 kronor.

Förändring från föregående år, %, exkl. jämförelse-störande poster	Augusti 2020	2019	2018	2017	2016
Skatteintäkter, statsbidrag och skatteutjämning	6,3	3,4	4,1	6,3	5,2
Verksamhetens nettokostnad inklusive finansnetto	.1,3	5,4	7,6	5,9	3,0
Verksamhetens nettokostnad exklusive finansnetto	-2,3	4,8	8,3	5,7	3,5

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter per augusti 2020, exklusive exploatering, har minskat med drygt 70 miljoner kronor jämfört med samma period förra året. Det är en minskning med nästan 8 procent. Minskning beror huvudsakligen på lägre statsbidrag från Migrationsverket med anledning av nya förutsättningar med både regelverk och minskning av antal personer. Kommunen har även lägre intäkter med 8 miljoner kronor för parkeringsintäkter. Det beror till stora delar på att beslut togs om gratis parkering under tre månader med anledning av coronapandemin.

Verksamhetens kostnader för perioden januari-augusti 2020, exklusive exploatering, har minskat med 159 miljoner kronor jämfört med samma period förra året. Det är en minskning med cirka 3,6 procent. Minskningen beror bland annat på lägre kostnader för pensioner (minskat med 45 mnkr) i och med ny redovisningsprincip (se not 1) men det innebär också en ökad finansiell kostnad för pensionerna jämfört med tidigare som syns i finansnettot.

En annan orsak är lägre lönekostnader (minskat med 48 mnkr). I periodens lönekostnader ingår bara en del av årets lönerevision. Den större delen av löneöversynen kommer att förhandlas först under hösten och i dagsläget är det oklart när den slutförs. Minskningen av lönekostnaderna beror delvis på effektiviseringar inom bland annat omsorgsförvaltningen. Det beror även på att timanställda inom framförallt omsorgen inte har anlitats i samma utsträckning som tidigare med anledning av coronapandemin. Istället för att anlita timvikarier, har ordinarie personal flyttats till verksamheter där ökat behov funnits från verksamheter där behoven har minskat. Lönekostnaderna har även minskat med anledning av en något större sjukfrånvaro.

Utfallet för övriga kostnader och tjänster visar nästan 40 miljoner kronor lägre kostnader jämfört med samma period föregående år. Minskningen kan till stor del hänföras till inställda utbildningar och ej genomförda interna konferenser etc samt minskat utvecklingsarbete som kan ha kopplingar till coronapandemin.

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

mnkr	Januari-augusti 2020			Jan-aug 2019
	Utfall	Budget	Budgetavvikelse	Utfall
Skatteintäkter	2 771	2 755	16	2 707
Avräkning skatter föregående år	-20	0	-20	4
Avräkning skatter innevarande år	-23	0	-23	-31
Summa skatteintäkter	2 728	2 755	-27	2 680
Utjämning	554	550	4	512
Generella statsbidrag	288	165	123	159
Summa totalt	3 570	3 470	100	3 351

Skatteintäkterna tillsammans med generella statsbidrag och utjämning är den huvudsakliga källan till att finansiera kommunens verksamhet. De generella statsbidragen består av LSS-utjämning, kommunal fastighetsavgift och statsbidrag välfärd. Kommunalekonomisk utjämning är ett utjämningsystem mellan kommunerna som garanterar 115 procent av medelskattekraften. Totalt upp-

gick skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning för årets första åtta månader år 2020 till 3 570 miljoner kronor. Det är en ökning med 219 miljoner eller 6,5 procent jämfört med samma period föregående år. Den stora ökningen beror på att staten tillfört nya tillskott för år 2020 i form av generella statsbidrag med anledning av bland annat pågående coronapandemi. Per augusti uppgår tillskotten till 114 miljoner kronor, vilket också förklarar den stora positiva budgetavvikelsen för perioden med 100 miljoner kronor.

Nivån på skatteintäkterna är beroende av skattesatsen och skatteunderlaget. Kommunalskatten uppgår i Växjö till 20,19 procent. Kommunalskatten i Växjö ligger under den genomsnittliga nivån i Sverige, som för år 2020 uppgår till 20,72 procent.

Total kommunal skattesats 2017-2020, genomsnitt för riket

%	2020	2019	2018	2017
Kommunal skattesats	20,72	20,70	20,74	20,75
Regionskattesats	11,56	11,49	11,39	11,36
Total kommunal skattesats*	32,28	32,19	32,12	32,11

Finansnetto

Kommunen har ett positivt finansnetto som till största delen består av utdelningar från kommunala bolag, borgensavgifter, ränteintäkter vid utlåning till de kommunala bolagen och föreningar, samt räntekostnader. Som finansiell kostnad ingår även räntekostnader för pensionskulder.

Den finansiella kostnaden för pensioner är högre år 2020 jämfört med tidigare år samma period eftersom kommunens pensionsåtagande före år 1998 från och med år 2020 ingår som en skuld i balansräkningen. Förändringen grundar sig på kommunfullmäktiges beslut i budget 2020. Tidigare år har detta pensionsåtagande redovisats som en ansvarsförbindelse. Kommunens totala kostnader för pensioner har dock minskat till följd av den förändrade redovisningsprincipen för pensioner, även om de finansiella kostnaderna för pensioner har ökat.

Finansnettot uppgår till 146 miljoner kronor för årets första åtta månader, varav utdelningar från de kommunala bolagen uppgår till 133 miljoner, borgensavgifter till 41 miljoner kronor och finansiell kostnad pensioner till 36 miljoner kronor. Finansnettot har minskat med 35 miljoner kronor jämfört med samma period föregående år, vilket i huvudsak beror på den förändrade redovisningsprincipen för pensioner.

Investeringar

mnkr	Jan-aug 2020	Jan-aug 2019	2019	2018	2017
Nettoinvesteringar	138	181	251	272	111

Kommunens verksamhetsfastigheter ägs främst av kommunens helägda fastighetsbolag Vöfab och Vidingehem. Investeringar i verksamhetsfastigheter redovisas i bolagen och kommunen har istället kostnader för att hyra lokalerna.

Kommunens investeringar omfattar framförallt investeringar i VA, gator och vägar samt IT-investeringar. För årets första åtta månader redovisas en nettoutgift av investeringar på 138 mil-

joner kronor. Investeringarna redovisas mer utförligt per nämnd i eget avsnitt längre fram i rapporten.

Självfinansieringsgrad av investeringar

mnkr	Augusti 2020	2019	2018	2017	2016
Årets resultat	266	2	108	159	139
Avskrivningar (ej likviditetspåverkande)	95	140	144	127	131
Summa	361	142	252	286	270
Nettoinvesteringar	138	251	272	111	12
Försäljning av anläggningstillgångar	2	2	0	0	1
Summa	140	253	272	111	13
Självfinansieringsgrad investeringar, %	258	56	93	258	2 077

*Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvestering - försäljningsintäkter avseende anläggningstillgångar.
Från år 2018 har redovisningen för exploateringsverksamheten ändras, varför tidigare år inte fullt ut är jämförbara.*

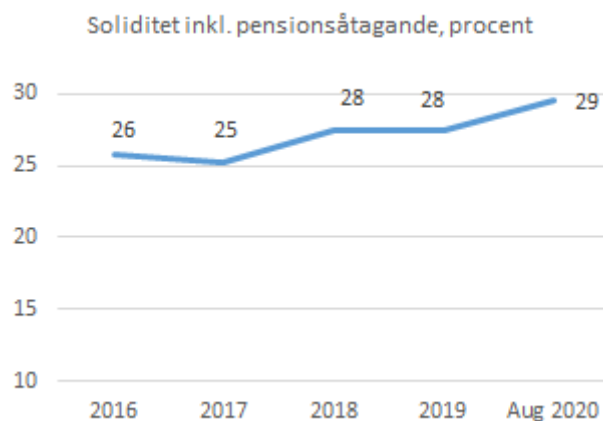
När den löpande driften har finansierats bör det återstå en tillräckligt stor andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att investeringarna ska kunna finansieras med egna medel. En finansieringsgrad över 100 procent innebär att kommunen kan egenfinansiera investeringarna utan att låna eller att minska likviditeten. En hög finansieringsgrad innebär också att det finansiella handlingsutrymmet kan bibehållas inför framtiden. Den större delen av investeringarna görs i de kommunala bolagen varvid kommunens nyckeltal har varit höga avseende egenfinansiering av investeringar. Den betydligt högre resultatnivån per augusti 2020, 266 miljoner kronor jämfört med 2 miljoner kronor 2019, gör att det blir en mycket högre skattefinansieringsgrad per augusti 2020 jämfört med år 2019.

Risk och kontroll

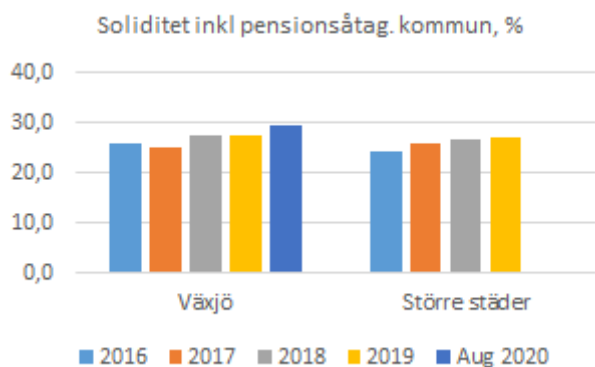
Soliditet

Den långsiktiga betalningsförmågan mäts genom soliditeten som visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Soliditeten är beroende av resultatutvecklingen och förändringen av tillgångarna. En försämrad soliditet är en varningssignal som måste beaktas.

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser för pensioner uppgick till 29 procent per den 31 augusti 2020 vilket är något bättre än vid årsskiftet (28%). Detta mått på soliditet påverkas inte av den förändrade hantering av pensionsåtagandet eftersom hänsyn tagits till det totala pensionsåtagandet även tidigare år.

Soliditeten i Växjö kommun har de senaste åren legat i nivå eller något högre jämfört med kommungrupp större städer.

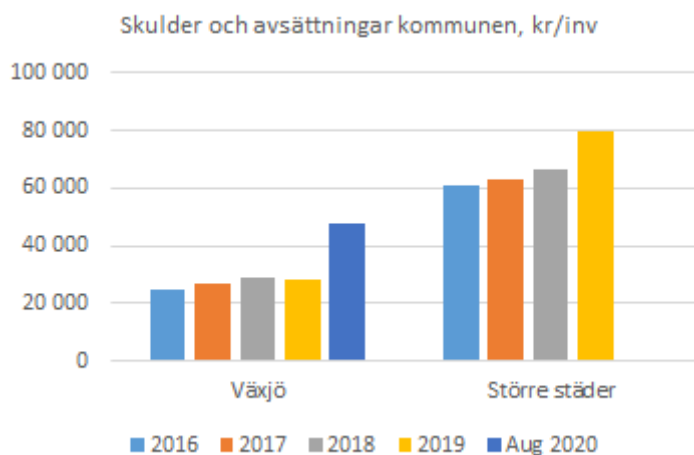
Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad, %	Augusti 2020	Augusti 2019	2019	2018	2017
Total skuldsättningsgrad	70	42	45	45	43

Den del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad och beskriver kommunens finansiella risk eller räntekänslighet. Beräkningen görs genom att summan av kort- och långfristiga skulder samt avsättningar sätts i relation till totala tillgångar. Växjö kommun har tidigare år haft en låg skuldsättningsgrad, kring 44 procent, som en följd av att kommunens bolag äger större del av verksamhetslokalerna och att pensionsåtaganden före 1998 tidigare har redovisats som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Den nya redovisningsprincipen för pensionerna från år 2020, att i stort sett hela pensionsåtagandet redovisas som skuld, försämrar skuldsättningsgraden som per augusti 2020 uppgår till 70 procent.

Sett till kronor per invånare, har Växjö kommun dock fortfarande en betydligt lägre nivå på skuldsättning än sin kommungrupp.

Likviditet

	Augusti 2020	Augusti 2019	2019	2018	2017
Omsättningstillgångar, mnkr	2 434	1 930	2 188	220	2 102
Kortfristiga skulder exkl. semesterlöneskuld, mnkr	1 040	1 038	1 139	1 325	961
Balanslikviditet, %	234	186	192	168	219

Balanslikviditet definieras som omsättningstillgång/(kortfristiga skulder-skuld för intjänad semester och okompenserad övertid).

Balanslikviditeten beskriver betalningsförmågan inom det närmaste året. Skulden för intjänad semester och okompenserad övertid har exkluderats eftersom skulden inte bedöms resultera i några större utbetalningar det närmaste året. Likviditet krävs för att klara av stora utbetalningar under året exempelvis löner, hyror, pensioner och större investeringar. Likvida medel har ökat sedan årsskiftet och den finansiella beredskapen i Växjö kommun bedöms vara mycket god.

Utlåning

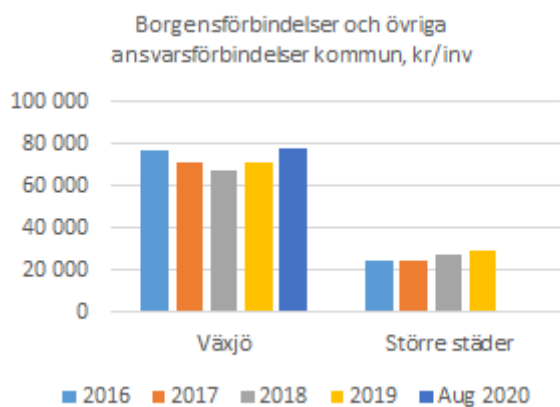
Per den 31 augusti 2020 uppgår kommunens kort- och långfristiga utlåning till 1 905 miljoner kronor, varav till de kommunala bolagen 603 miljoner kronor, till SEB 736 miljoner kronor, till fastighetsbolag på Arenastaden 501 miljoner kronor samt till föreningar och övriga 65 miljoner kronor. Utlåningen finansierar kommunen via extern upplåning på 736 miljoner kronor och egen överskottslikviditet.

Borgensåtagande

mnkr	Augusti 2020	Augusti 2019	2019	2018	2017
Borgensåtagande	7 321	6 565	6 734	6 286	6 466
Koncernresultat	362	143	112	424	285

Kommunen går i borgen för extern upplåning till de kommunala bolagen. Höga borgensåtaganden kan anses utgöra ett potentiellt risktagande. Räknat per invånare är borgensåtagande för kommunen betydligt högre än genomsnittet i landet. Borgensåtagandet för kommunen har ökat med 587 miljoner kronor under årets första månader vilket förklaras av en hög investeringstakt i

de kommunala bolagen i bostäder, nya verksamhetslokaler samt uppbyggnad av renhållningsverksamheten i Södra Smålands Avfall & Miljö AB. Den goda ekonomin i de kommunägda bolagen innebär dock en låg risk för kommunens borgensåtaganden. Vid analys och bedömning av borgensåtagandet bör även beaktas kommunens skuldsättningsgrad.

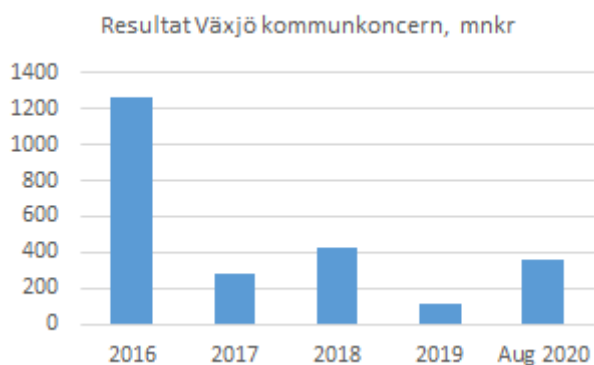
Växjö kommunkoncern

Resultat och kapacitet

Periodens resultat

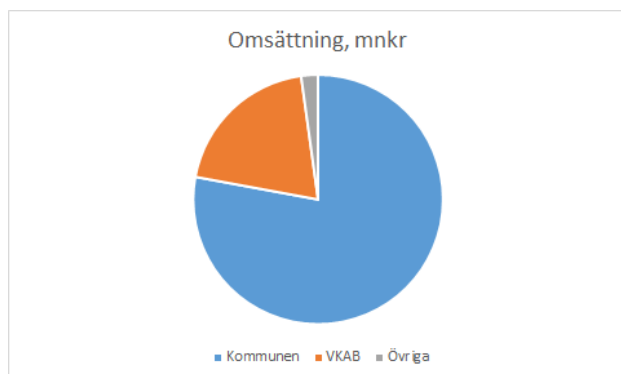
Före bokslutsdispositioner och skatt uppgår resultatet för kommunkoncernen till 362 miljoner kronor. Resultatet för samma period föregående år var 143 miljoner kronor. Koncernelimineringar har gjorts med minus 120 miljoner kronor varav 132 miljoner kronor avser utdelning och 12 miljoner kronor avser aktieägartillskott. Några bokslutsdispositioner och skattekostnader har inte belastat resultatet vad gäller koncernbolagen i delårsbokslutet.

Periodens resultat, mnkr	Augusti 2020	Augusti 2019
Växjö kommun	266	43
VKAB-koncernen	221	227
Småland Airport AB	-5	-1
Värendes Räddningstjänstförbund	0	0
AB Regionteatern Blekinge-Kronoberg	0	1
Växjö Teateraktiebolag	1	0
Kulturparken Småland AB	-1	0
SSAM AB	0	0
Elimineringar	-120	-127
Summa	362	143

Verksamhetens intäkter och kostnader

Kommunkoncernens omsättning utgörs av kommunens verksamhetskostnader samt bolagens rörelseintäkter exklusive intern försäljning mellan bolagen och kommunen. Periodens omsättning uppgår till 5 158 miljoner kronor jämfört med 5 075 miljoner kronor föregående år. Koncernens nettokostnad för perioden uppgår till 3 141 miljoner kronor vilket är en minskning med 1 procent jämfört med samma period föregående år.

Finansnetto

Finansnettot är negativt till följd av extern upplåning och uppgår till minus 70 miljoner kronor. Extern upplåning sker främst av bolagen i VKAB-koncernen.

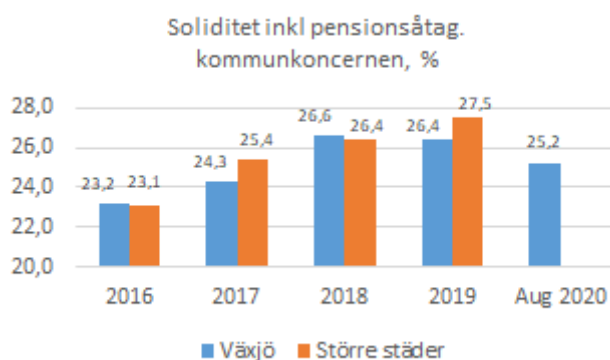
Begränsningar av ränteavdrag

VKAB har för inkomstår 2014-2017 nekats avdrag avseende räntekostnader för lån från Växjö kommun. VKAB har överklagat förvaltningsrättens dom till kammarrätten

Risk och kontroll

Soliditet

Soliditeten visar den långsiktiga betalningsförmågan, det vill säga hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Koncernens soliditet, inklusive kommunens ansvarsförbindelse för pensioner, uppgår till 25,2 procent per den 31 augusti.

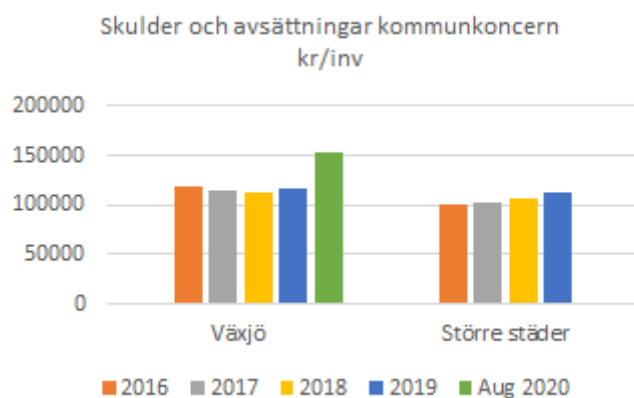

Skuldsättningsgrad

Den del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad. Kommunkoncernens skuldsättningsgrad är 75 procent vilket är 11 procent högre än för 2019.

Det framtida upplåningsbehovet förväntas vara fortsatt stort med anledning av kommunens starka expansion och behov av investeringar.

Koncernen har något högre skuldsättningsgrad vid jämförelse med andra kommunkoncerner. Vid denna jämförelse bör man beakta att Växjö kommunkoncern har finansierat utbyggnaden av universitetsområdet med externt lånade medel.

Likviditet

	Augusti 2020	2019	2018	2017	2016
Omsättningstillgångar, mnkr	2 756	2 113	2 233	1 977	2 719
Kortfristiga skulder exkl. semesterlöneskuld, mnkr	3 640	2 836	3 162	3 021	3 254
Balanslikviditet, %	76	75	71	65	84

Balanslikviditeten beskriver betalningsförmågan inom det närmaste året. Balanslikviditeten för kommunkoncernen uppgick till 76 procent per den 31 augusti vilket är en ökning från 75 procent vid årsskiftet.

Kommunens bolag är anslutna till koncernkontot med Växjö kommun som huvudkontohavare. Dessa medel används för en effektiv likviditetshantering och som byggnadskreditiv. Likvida medel uppgick per den 31 augusti till 1 549 miljoner kronor.

Finansiell analys Växjö kommunkoncern

I tabellen nedan visas utfall för augusti 2020, prognos och budget för helåret 2020 samt periodiserad budget per 31 augusti 2020 (före bokslutsdispositioner och skatt). För delägda bolag och förbund redovisas bolagets resultat samt kommunens andel av detta.

Resultat efter finansiella poster mnr	Utfall	Budget	Avvikelse	Varav effekter Corona-pandemin	Prognos	Budget	Avvikelse
	jan - aug 2020	jan - aug 2020			helår 2020	helår 2020	
VKAB-koncernen	226	161	65	1,3	245	256	-11
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	<i>221</i>	<i>159</i>	<i>62</i>		<i>239</i>	<i>250</i>	
VKAB	-28	-9	-19	-	-34	-13	-21
Växjöbostäder AB	119	86	33	0,5	130	128	2
Vöfab	30	10	20	-0,1	27	12	15
VEAB	75	56	19	1,3	98	103	-5
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	<i>70</i>	<i>54</i>	<i>16</i>		<i>92</i>	<i>97</i>	
Videum AB	7	4	3	-1,5	5	6	-1
Vidingehem AB	23	14	9	1	20	20	0
Övriga bolag							
Södra Småland avfall och miljö	2	0,9	1,1	0,2	2,9	1,4	1,5
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	<i>1,4</i>	<i>0,6</i>	<i>0,8</i>		<i>1,8</i>	<i>0,9</i>	
Värends räddningstjänstförbund	-0,1	0	-0,1	-1	-0,5	0	-0,5
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	<i>-0,1</i>	<i>0</i>	<i>-0,1</i>		<i>-0,4</i>	<i>0</i>	
Växjö Småland airport	-11	-4	-7	-18	-20	-6	-14
<i>varav Växjö kommuns andel</i>	<i>-5</i>	<i>-2</i>	<i>-3</i>		<i>-8</i>	<i>-2</i>	
Kulturparken Småland AB	-1,3	0	-1,3	-2	-1,6	0	-1,6
<i>Varav Växjö kommuns andel</i>	<i>-0,5</i>	<i>0</i>	<i>-0,5</i>		<i>-0,6</i>	<i>0</i>	<i>-0,6</i>

Bolagens coronarelaterade poster år 2020, utfall mars-aug, mnr	Utfall mars - aug 2020 netto	Budget mars - aug 2020 netto	Budgetavvikelse netto
Minskade hyresintäkter	-1	-	-1
Minskade konferens/utbildningsintäkter	-4	-	-4
Minskade flygintäkter	-18	-	-18
Ökade personalrelaterade kostnader	-2	-	-2
Övriga ökade kostnader	-1	-	-1
Minskade kostnader	6	-	6
Summa	-20	-	-20

I tabellen visas effekterna av coronapandemin för bolagen (kommunens siffror visas i en tabell i ett avsnitt längre fram). Den största påverkan upplever Småland airport med minskade flygintäkter på 18 miljoner kronor. Kulturparken Småland och Videum uppvisar lägre konferens- och entréintäkter på 4 miljoner kronor. I övrigt visar bolagen på minskade kostnader på 6 miljoner på grund av lägre arbetsgivaravgifter och ersättning för sjuklönekostnader som är en del av regeringens åtgärds paket.

Bolagens verksamhet

VKAB-koncernen

VKAB-koncernen visar ett resultat på 226 miljoner kronor per den 31 augusti (219 mnkr hänförlig till moderbolagets ägare) vilket är 65 miljoner kronor mer än den periodiserade budgeten. För Växjöbostäder, Vidingehem och Vöfab beror avvikelsen delvis på att underhållskostnader kommer senare under året men är jämt fördelat över året i den periodiserade budgeten, men även lägre övriga kostnader påverkar.

Prognosen för helåret uppgår till 245 miljoner kronor (239 mnkr hänförlig till moderbolagets ägare) vilket är 11 miljoner kronor lägre jämfört med budgeten för 2020 som uppgick till 256 miljoner kronor (250 mnkr hänförligt till moderbolagets ägare). Vöfab visar ett högre resultat i prognosen än budget på grund av justering på hyresintäkter och räntekostnader som gjorts i prognosen. Övriga bolag (förutom Växjöbostäder) visar något lägre prognos.

Den största påverkan från Coronarelaterade poster ses hos Videum där både lägre intäkter och kostnader (främst för ökade kundförluster) påverkar det prognostiserade resultatet med 3,7 miljoner kronor. Övriga bolag har en del minskade intäkter och ökade kostnader men främst lägre kostnader på grund av de sänkta arbetsgivaravgifterna.

Växjöbostäder AB

Resultatet för Växjöbostäder per den 31 augusti uppgår till 119 miljoner kronor. Resultatet överstiger den periodiserade budgeten på grund av att underhållskostnader samt andra kostnader till stor del kommer under hösten.

Prognosen för helåret visar på ett resultat på 130 miljoner kronor, 2 miljoner kronor högre än budget för 2020. Prognosen visar lägre intäkter än budget främst på grund av ökat hyresbortfall. Avkastningen beräknas lite högre i prognosen då underhållskostnader ligger kvar på samma nivå men kostnaderna har minskat något. Beräkningar efter vintern 2020 har lett till lägre kostnader för fjärrvärme och snöröjning. Prognosen påverkas av en reavinst vid försäljning av fastigheten Lejonet på 8,5 miljoner kronor.

VÖFAB

Resultatet för Vöfab per den 31 augusti uppgår till 30 miljoner kronor. Lägre ränte- och driftskostnader (till stor del lägre kostnader för fastighetsel och fjärrvärme) gör att utfallet överstiger den periodiserade budgeten. Prognosen för helåret visar på ett resultat på 27 miljoner kronor, 15 miljoner kronor högre än budget för 2020. Ovan avvikelser för utfallet jämfört med budget kvarstår och därav skillnaden.

Vidingehem AB

Resultatet för Vidingehem per den 31 augusti är 23 miljoner kronor vilket är 9 miljoner kronor högre än den periodiserade budgeten. Skillnaden beror till stor del på lägre personalkostnader på

grund av ej tillsatta tjänster, färre säsongsanställda samt lägre arbetsgivaravgifter. Lägre taxebundna kostnader såsom låga elavgifter och sänkta nätavgifter på grund av ett varmare år påverkar även det positiva resultatet. Underhållskostnaderna är lägre i utfallet då större delen av dessa kostnader kommer under resterande del av året. Resultatet i prognosen för helåret uppgår till 19,6 miljoner kronor, samma nivå som budget för 2020.

Videum AB

Resultatet för Videum är 6,8 miljoner kronor per den 31 augusti vilket är 2,6 miljoner kronor högre än den periodiserade budgeten. Hyresintäkter, driftkostnader samt personalkostnader är lägre än budget. Underhållskostnader beräknas komma till större delen under det resterande året.

Prognosen för helåret visar på ett resultat om 5 miljoner kronor vilket är 1 miljon lägre än budget. Videum har flera hyresgäster som har blivit påverkade av Corona och i prognosen har hänsyn tagits till eventuella ökade kundförluster. Kostnader för underhåll har ökat i prognosen på grund av diverse reparationer som behövts genomföras.

VEAB koncernen

Utfallet för VEAB-koncernen per den 31 augusti uppgår till 75 miljoner kronor där VKAB:s andel är 69 miljoner kronor. Resultatet är bättre än den periodiserade budgeten som är på 56 miljoner kronor. Växjö Energis resultat ligger i nivå med den periodiserade budgeten. Växjö Elnät visar ett resultat som är 7 miljoner kronor bättre än budget och det beror framförallt på sänkta nätavgifter som ger lägre kostnader. Resultatet för Wexnet är 12 miljoner kronor bättre än budget främst på grund av högre intäkter för nätanslutningar.

Prognosen för helåret visar ett resultat på 98 miljoner kronor (VKAB:s andel 92 miljoner kronor) vilket är lägre än budgeten på 103 miljoner kronor (VKAB:s andel 97 miljoner kronor). Wexnet visar en bättre prognos än budget på grund av högre intäkter för nätanslutningar. Intäkter för el och fjärrvärme har minskat och därför är Växjö Energis prognos lägre än budget.

Växjö Småland Airport AB

Coronapandemin har drabbat flygbranschen extremt hårt. Nästan allt passagerarflyg upphörde i slutet av mars och hela flygbranschen har drabbats av varsel. Flygbolagens egna bedömningar är att det kommer ta flera år innan resandet är tillbaka som det var före coronapandemin.

Resultatet för Småland Airport per den 31 augusti är minus 11 miljoner kronor (Växjö kommuns andel är -5 mnkr). Skillnaden på 7 miljoner kronor mot den periodiserade budgeten på minus 4 miljoner kronor beror i stort sett helt på minskade intäkter och kostnader för coronarelaterade poster.

Prognosen för 2020 visar ett resultat på minus 20 miljoner kronor, en minskning med 14 miljoner kronor från budget där effekter från coronapandemin är anledningen. Ryanair och Wizzair har sedan juli månad återupptagit sina flygningar och prognosen beräknas på ett förväntat passagerarantal på 55 000 stycken mot budgetens 304 000 passagerare. Personal är permitterade upp till 60% i dagsläget. I prognosen har inte hänsyn tagits till eventuella statliga stöd då det är svårt att förutsäga omfattningen av dessa.

Värends Räddningstjänst

Resultatet för Värends räddningstjänst per den 31 augusti är minus 0,1 miljoner kronor vilket är marginellt lägre än budget för perioden på 0 miljoner kronor. Effekten av coronapandemin är begränsad för utfallet då ett antal utbildningar hann genomföras innan begränsningar slog igenom. De lägre kostnaderna för arbetsgivaravgifter har påverkat utfallet positivt.

Resultatet i prognosen för helåret uppgår till minus 0,5 miljoner kronor mot en budget på 0 miljoner kronor. Detta underskott beror helt och hållet på coronapandemin där intäkter faller bort från kurser som inte kan hållas.

Södra Smålands Avfall och Miljö AB

Resultatet för SSAM AB per den 31 augusti uppgår till 2 miljoner kronor (Växjö kommuns andel 1,4 mnkr) vilket är en miljon kronor högre än budget för samma period. Den positiva avvikelsen avser ökade intäkter för marknadsverksamheten i Växjö och samt främst uppdelning av Älmhult i en taxedel och en marknadsdel. Hittills syns inga större effekter på verksamhetens ekonomiska utfall av coronarelaterade poster på marknadssidan. Det som i utfallet har identifierats som Coronarelaterade poster avser i stort taxesidan. Verksamhetens kapitalkostnader har för perioden varit något lägre än budgeterat på grund av budgeterade investeringar som ej genomförts som planerat.

Resultatet i prognosen för helåret uppgår till 2,8 miljoner kronor, vilket är högre jämfört med budgeten på 1,4 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen avser ökade intäkter för marknadsverksamheten i Växjö och som visar en högre försäljning på 1,7 miljoner kronor än budget samtidigt som marknadsverksamhet Älmhult från och med augusti separeras från taxa och har en resultatprognos för 2020 om 1,3 miljoner kronor. Den marknadsfinansierade verksamheten är budgeterad på ett överskott (1,4 mnkr) medan den taxefinansierade verksamheten budgeterats till ett nollresultat. Eventuella avvikelser i den taxefinansierade verksamheten balanseras till kommande år och påverkar därför inte bolagets resultat. Verksamhetens kapitalkostnader för helåret på 19,2 miljoner kronor beräknas bli något under budgeten på 22,1 miljoner kronor. En uppdelning mellan taxefinansierad verksamhet och marknadsverksamhet har genomförts för verksamheten i Älmhult. Uppdelningen visar på ett överskott på marknadsverksamheten som bidrar till överskottet. Marknadsverksamheten, med denna typ av avfall som den omfattar, bedöms vara relativt okänslig för påverkan av coronarelaterade poster. Större effekter kan komma att synas på taxeverksamheten än vad som redovisas i denna prognos.

AB Regionteatern i Blekinge-Kronoberg

Resultatet för Regionteatern per den 31 augusti uppgår till 6,3 miljoner kronor (Växjö kommuns andel är 1,4 mnkr). Prognosen för helåret uppgår till 2,5 miljoner kronor, vilket är högre än budgeten på 0 miljoner kronor.

Kulturparken Småland AB

Resultatet för Kulturparken Småland AB per den 31 augusti uppgår till minus 1,3 miljoner kronor (Växjö kommuns andel är -0,5 mnkr). Prognosen för helåret uppgår till minus 1,6 miljoner kronor vilket visar ett sämre resultat än budget på 0 miljoner kronor. Det sämre resultatet beror på minskade intäkter för konferens- och entréintäkter, föreläsningar samt butiksförsäljning till följd av coronapandemin.

Kommunens pensionsåtagande

Pensionsskuld, mnkr	Augusti 2020	2019	2018	2017	2016
Pensioner som kortfristig skuld	108	141	138	147	137
Avsättningar för pensioner intjänade fr.o.m. år 1998	441	408	376	332	317
Avsättning för pensioner intjänade t.o.m. år 1997	1 545	1 563	-	-	-
Ansvarförbindelse intjänade t.o.m. år 1997	23	27	1 624	1 643	1 712
Total pensionsskuld	2 117	2 139	2 138	2 122	2 166

Kommunens pensionsåtagande redovisas från och med år 2020 enligt fullfundsmodellen i enlighet med kommunfullmäktige beslut om budget 2020. Modellen innebär att i stort sett att alla intjänade pensionsförmåner till och med år 1997 redovisas om avsättning istället för som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Den del som kvarstår som ansvarsförbindelse är ännu ej utbetald visstidspension. Skillnaden mot att redovisa enligt blandmodellen är att förändringen av denna skuld påverkar resultaträkningen. Bakåt i tiden då skulden har vuxit har fullfundsmodellen ökat kostnaderna och därmed försämrat resultatet. Då utbetalningarna de senaste åren istället överskrider värdeförändringen blir skillnaden mellan modellerna det motsatta. För januari-augusti 2020 innebär fullfundering en lägre total pensionskostnad (inklusive finansiella poster) med 18 miljoner kronor jämfört med redovisning enligt blandmodellen.

Det totala pensionsåtagande per augusti 2020 uppgår till drygt 2 117 miljoner kronor, vilket är en minskning med 22 miljoner kronor jämfört med år 2019.

Jämfört med andra faktorer som påverkar kommunens ekonomi framöver, har utvecklingen av pensionskostnader och likviditetspåverkan hittills inte bedömts som någon större risk. Kommunfullmäktige har därför än så länge beslutat att inte bygga upp några särskilda reserver för framtida pensionsåtaganden. Pensionskostnader och utbetalningar belastar därmed ekonomin det år de inträffar. Även om det totala pensionsåtagandet redovisas i balansräkningen skapas skillnader mellan redovisat resultat och kassaflöde. Fullfunderingen innebär lägre redovisade pensionskostnader för Växjö kommun, trots oförändrade utbetalningar för pensioner vilka kommer att överstiga de redovisade kostnaderna. Det är därför viktigt att även beakta den långsiktiga betalningsförmågan som krävs utöver de pensionskostnader som påverkar resultatet.

Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har från mars 2020 och framåt överskuggat alla övriga väsentliga händelser. Den pågående globala pandemin har under året haft stor betydelse och inneburit en omfattande påverkan på kommunkoncernen. Det har ställt krav på chefer och medarbetare i hela kommunkoncernen att snabbt ställa om till nya förutsättningar. Omställningen till digitala möten och behovet av att tänka om och hitta nya lösningar har inneburit en skjuts för digitaliseringen. Under året har kommunen kompenserats för befarade minskade skatteintäkter, men påverkan på kommunens ekonomi och välmående på längre sikt är oförutsägbar. De konsekvenser på arbetsmarknaden som befaras kan framåt innebära ett större åtagande för kommunen i form av ekonomiskt bistånd, men även utbildningsinsatser och arbetsmarknadsåtgärder. Pandemin befaras även öka den psykiska ohälsan, våld i nära relation och suicid vilket ställer krav på flera av kommunens verksamheter framöver.

Andra väsentliga händelser som är aktuella för perioden och har betydelse för kommunkoncernen är följande:

- Samtliga funktioner från förvaltningarna inom HR, ekonomi och kommunikation har centraliserats och bildat kompetenscentrum inom respektive område. Den nya organisationen trädde i kraft i januari 2020.
- Växjö kommun bygger just nu, med Vöfab som utförare och tillsammans med Jernhusen, Växjös nya station- och kommunhus på norra stationsområdet i Växjö. Växjö kommunhus ska vara klart för inflyttning våren 2021.
- Region Kronoberg förbereder byggnation av nytt sjukhus. Förslag på detaljplanen för området kring det planerade nya akutsjukhuset i Växjö är nu klart för samråd.
- Brand på Åryds förskola i maj. En del av Åryds förskola totalförstördes i en häftig brand. Inga människor kom till skada.
- Kommunkoncernens moderbolag, Växjö kommunföretag, VKAB, har för inkomståren 2014-2017 nekats avdrag avseende räntekostnader för interna lån från kommunen. Innebär en kostnad för VKAB motsvarande 16 mnkr. VKAB har överklagat förvaltningsrättens dom till kammarrätten.
- Växjö kommunkoncerns bolagsstruktur har förändrats med anledning av att kommunen förvärvat Videums aktier i Företagsfabriken.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I kommunallagen fastställs att kommuner och landsting ska ta fram särskilda mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det innebär finansiella mål för ekonomin och mål för verksamheten. God ekonomisk hushållning innebär för Växjö kommun att ha en hållbar utveckling och ett effektivt resursutnyttjande. Verksamheten ska vara inriktad mot ett långsiktigt hållbart samhälle såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt där samband finns mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

Metod utvärdering ekonomisk hushållning

För att bedöma om Växjö kommun har god ekonomisk hushållning görs en bedömning av kommunens två övergripande finansiella mål samt åtta indikatorer med särskild relevans för Växjö kommuns långsiktiga ekonomiska stabilitet och utveckling. Indikatorerna kopplas samman med kommunkoncernens verksamhet och resultat samt speglar aspekter rörande miljö och arbetsmiljö.

De finansiella målen innebär att kommunens överskott över en rullande femårsperiod ska uppgå till minst en procent av summan av skatteintäkter och utjämning samt att effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i kommungruppen större städer.

God ekonomisk hushållning bygger på en samlad bedömning av målen och indikatorerna. För att Växjö kommun ska anses ha god ekonomisk hushållning krävs att:

- att de båda finansiella målen är uppfyllda
- att hälften av indikatorerna utvecklas i rätt riktning eller är minst i nivå med jämförbara kommuner

Indikatorer för god ekonomisk hushållning

Indikator	
Över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara en procent av summan av skatteintäkter och utjämning	●
Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i kommungruppen större städer.	●
Avkastning på totalt kapital i VKAB-koncernen (procent i förhållande till budgeterad nivå).	●
Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel	●
Andel som avslutats till egen försörjning från ekonomiskt bistånd	■
Andel förvärvsarbetande vistelsetid 4–9 år	●
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, procentenheter	■
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel	■
Fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen, ton	●
Sjukfrånvaro, kommunalt anställda totalt	●

Analys god ekonomisk hushållning

Indikatorer för god ekonomisk hushållning

Av de indikatorer som kopplas till resultat- och kvalitetsmått inom Växjö kommuns huvudprocesser utvecklas fem av åtta stycken i positiv riktning eller är minst i nivå med jämförbara kommuner. Följande mått påvisar både en negativ/oförändrad utveckling och en nivå som är under jämförbara kommuner.

- Andel som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd
- Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, avvikelse från modellberäknat värde, lägeskommun
- Andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun

Finansiella mål

Bedömningen är att överskottsmålet kommer att uppfyllas för den innevarande femårsperioden (2016-2020). Överskottet beräknas till 2,6 procent av summan av skatteintäkter och utjämningsvilket är en ökning med 0,5 procentenheter i förhållande till föregående period (2015-2019). Det prognostiserade genomsnittliga överskottet är 125 miljoner kronor per år.

Effektivitetsmålet bedöms vara uppnått då 73 procent av indikatorerna för effektivitet i Växjö kommuns budget har en positiv utveckling eller är minst i nivå med jämförbara kommuner.

Sammanfattning bedömning

Mot bakgrund av prognosen per augusti bedöms Växjö kommun, enligt beslutade riktlinjer för god ekonomisk hushållning, sammantaget ha en god ekonomisk hushållning för räkenskapsåret 2020. Både överskottsmålet och effektivitetsmålet bedöms uppnås. Fler än hälften av indikatorerna för god ekonomisk hushållning kopplade till kommunkoncernens verksamhet utvecklas i rätt riktning eller är minst i nivå med jämförelsegruppen.

En grundläggande förutsättning för att kommunen ska uppnå budgeterat resultat och en god ekonomisk hushållning är att nämnder och styrelse håller sina budgetramar. Växjö kommuns budgeterade resultat för år 2020 är noll. Prognosen för kommunen som helhet visar en positiv budgetavvikelse på 217 miljoner kronor. Nämnderna redovisar en positiv budgetavvikelse på 15 miljoner kronor. Den positiva budgetavvikelsen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsprognostiseras till 161 miljoner kronor. Nettot för kommunövergripande intäkter och kostnader bedöms bli 41 miljoner kronor bättre än budget.

När det gäller bedömningen av måluppfyllelsen i de tolv koncerngemensamma riktningssmålen noteras en högre måluppfyllelse i tre riktningssmål som gått från tillfredsställande måluppfyllelse till god måluppfyllelse. Två riktningssmål går i motsatt riktning och redovisar sämre måluppfyllelse.

Av de tolv riktningssmålen kopplade till verksamheten indikerar sju stycken god måluppfyllelse (2019; fem stycken) och fyra stycken tillfredsställande måluppfyllelse (2019; sju stycken). Riktningssmålet kopplat till lärande och kunskapsmål har försämrats och indikerar en icke tillfredsställande nivå. Båda målen kopplade till personalpolitisk inriktning indikerar god måluppfyllelse.

Uppföljning av finansiella mål och uppdrag

Över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara en procent av summan av skatteintäkter och utjämning.

- Bedömningen är att överskottsmålet kommer att uppfyllas för den innevarande femårsperioden (2016-2020). Överskottet beräknas till 2,6 procent av summan av skatteintäkter och utjämning vilket är en ökning med 0,5 procentenheter i förhållande till föregående period (2015-2019). Det prognostiserade genomsnittliga överskottet är 125 miljoner kronor per år.

Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i kommungruppen större städer.

- Effektivitetsmålet följs upp genom samtliga kostnadseffektivitetsmått som kopplats till respektive mål. Om hälften av nyckeltalen har positiv utveckling, eller är i nivå med jämförbara kommuner, bedöms effektivitetsmålet gå i rätt riktning. Effektivitetsmålet bedöms vara uppnått då 73 procent av indikatorerna för effektivitet i Växjö kommuns budget har en positiv utveckling eller är minst i nivå med jämförbara kommuner.

Uppdrag

KF **Budgetramverk med revidering av internbudgetregler, riktlinjer för hantering av nämndernas eget kapital och långsiktig finansiell planering, ska beslutas innan 2020.**

Arbetet pågår. Växjö kommunkoncerns styrmodell är framtagen och beslutad. Implementering pågår och utbildning för koncernledning, ledningsgrupper, nämnder och styrelser genomförs under sommaren och hösten. Hållbara Växjö 2030 har integrerats i styrmodellen. Systemstöd för strukturerad uppföljning är under uppbyggnad. Utvecklingsinsatser pågår för att möjliggöra långsiktig finansiell planering. Vissa aktiviteter har försenats med anledning av den omorganisation som genomförts mot bakgrund av uppdraget att samordna stödjande funktioner, samt visst merarbete kopplat till Corona. Arbetet återupptas under hösten/vintern.

KF **Välfärdens långsiktiga finansiering ska tryggas med ökade samordningsvinster och/eller konkurrensutsättning av stödjande funktioner.**

Kommunchef och koncernledning har tagit fram prioriterade områden för samordningsvinster till 2022. En del av samordningen handlar om att etablera kompetenscentrum för ekonomi, HR och kommunikation. De nya arbetsätten innebär att kärnverksamheter kan ägna sig åt kärnuppdragen medan stödfunktioner sköter stödjande uppgifter. Andra insatser inom uppdraget gäller exempelvis intern effektivisering (måltid, näringsliv, kommunvägledning och IT), strategisk lokalförsörjning och lönehäntering. Växjö kommun implementerar processororienterat arbetssätt för att öka effektivitet och kvalitet.

KF **Välfärdens långsiktiga finansiering tryggas med prioritering av kärnuppdraget.**

Ett systematiskt arbete genomförs i samtliga nämnder med syfte att effektivisera verksamheten och säkra den långsiktiga finansieringen av välfärden. Prognosen visar att nämnderna generellt levererar tillfredsställande eller god måluppfyllelse inom given budgetram vilket indikerar att effektiviseringen varit framgångsrik.

KF **Minska matsvinn, utökad definition av närproducerad mat och förbättrad upphandling.**

Definitionen har ändrats på närproducerad och omfattar nu svenska livsmedel. Matsvinnsmätningen genomfördes inte under våren pga. av Corona, men planeras att genomföras under hösten. Upphandling av livsmedel sker i regional samverkan och förbättras kontinuerligt. Nytt avtal för viltkött finns nu och kommer att innebära möjlighet att servera viltkött även till barn och elever.

KF **Bolagsstrategi med skärpt koncernstyrning, långsiktiga avkastningskrav och nya ägardirektiv ska beslutas före 2020.**

Uppdragets olika delar behöver samordnas för att skapa en god grund för bolagsstyrning. Ett underlag till policy för bolagsstyrning har arbetats fram, arbetet med nya ägardirektiv pågår men arbetet med långsiktiga avkastningskrav kommer inte kunna slutföras under året eftersom modellen för de finansiella målen behöver omarbetas. I nuvarande modell finns inbyggt vissa målkonflikter som behöver en fortsatt analys och diskussion för att utveckla en bolagsstyrning som säkerställer att ägarens krav uppfylls, samtidigt som dotterbolagens långsiktiga förutsättningar stärks. Uppdraget i sin helhet beräknas vara klart inför budget-22.

Uppdrag

Ny finanspolicy

Arbete pågår och underlag beräknas vara färdigställt för politisk behandling under hösten/vintern.

Finanspolicy – närmare riktlinjer har reviderats genom separat beslut av kommunstyrelsen 2019-11-05 vilket möjliggör placeringar av överskottslikviditet i räntefonder.

Ett placeringsförslag presenterades för KSAU 2020-03-10 vilket dock ännu inte har verkställts på grund av den finansiella turbulensen i spåren av Coronapandemin.

Delägda bolag bör beläggas med effektiviseringskrav om 1-2 procent.

Växjö kommuns representanter i en styrelse kan initiera dialog om minskade kostnader i styrelsen eller i samband med ägardialog. Effektivisering inom delägda bolag ger inte Växjö kommunkoncern någon intäkt men om bolagets kostnader sjunker kan kommunens driftbidrag minska. Ändrade bidrag är beroende av vad avtalen säger och sker lämpligast i dialog med övriga parter. Krav kan ställas på att bolagets kostnader ska sjunka i syfte att minska bidraget från delägarna. Detta förutsätter dock att delägarna är eniga eller att det av avtal framgår att kommunen ensidigt kan sänka sitt bidrag. Förvaltningsorganisationen ska stödja de förtroendevalda med att exempelvis förbereda inför ägardialoger.

Förstärkning av beställarkompetensen.

Förstärkning av beställarkompetensen är angeläget på flera områden. Det handlar om att vara väl förberedd för att bemästra uppdrag i samband med exempelvis konkurrensutsättning och upphandling. Under 2020 pågår ett koncernövergripande utvecklingsarbete inom upphandling och inköp som omfattar gemensamma arbetsätt. Bland annat tas ett processflöde fram som säkerställer ett gemensamt arbetsätt. Förvaltningarna arbetar kontinuerligt med uppföljning och analys av pågående avtal i syfte att proaktivt stärka beställarkompetensen samt att säkerställa rätt leverans till rätt kostnad och i rätt tid.

Pröva möjligheterna att minska kostnaderna genom att införa dynamiska inköpssystem i fler upphandlingar.

Dynamiska inköpssystem, DIS, är en elektronisk metod för upphandling. Metoden innebär att systemet är öppet för alla leverantörer som uppfyller urvalskriterierna under hela giltighetstiden. Leverantörsantalet får därmed inte begränsas. DIS kan beskrivas som ett öppet ramavtal, vilket innebär att leverantör kan ansluta när som helst. Enligt SKR ger det flexibla systemet även mindre, lokala leverantörer större möjlighet att konkurrera. Växjö kommun har genomfört en upphandling enligt metoden och lärdomarna ska nu sammanställas för att se vilka kommande upphandlingar som lämpar sig för användning av DIS.

Stramare policy för köp av marknadsföring från bolagen.

Rapportering saknas från underliggande enheter.

Besparing i politisk organisation och verksamhet

Nämnderna har generellt minskat antalet genomförda och planerade sammanträden och möter därmed besparingen i budget 2020. Genom att nämndsmöten under pågående pandemi genomförs digitalt rapporterar flera nämnder om effektivare och kortare möten. Genom digitala möten har även kostnaderna för reseersättning minskat.

Ekonomisk ställning

Resultatet för totala kommunkoncernen för perioden januari-augusti 2020 uppgår till 362 miljoner kronor, vilket är ett högre resultat än för samma period föregående år, som uppgick till 143 miljoner kronor. Kommunens resultat för perioden uppgår till 266 miljoner kronor. Skillnaden mellan kommunens resultat och koncernen som helhet, beror främst på VKAB-koncernens resultat på 221 miljoner kronor för perioden. Kommunkoncernens resultat är justerat för interna utdelningar, ägartillskott och övriga koncerninterna poster inom koncernen med totalt 120 miljoner kronor.

Kommunens helårsprognos för 2020 uppgår till 217 miljoner kronor, en resultatnivå på 4 procent (resultatet i förhållande till summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning). Den höga resultatnivån i förhållande till det budgeterade nollresultatet, beror i huvudsak på extra statliga statsbidrag med anledning av coronapandemin med 170 miljoner kronor. Pensionskostnaderna är även lägre än budgeterat och nämndernas helårsprognos är 15 miljoner kronor bättre än budget.

VKAB-koncernens helårsprognos för år 2020 uppgår till 245 miljoner kronor.

miljoner kronor	Januari-augusti 2020		Helår 2020		
	Utfall	Budgetavvikelse	Prognos	Budget	Budgetavvikelse
Verksamhetens nettokostnader exklusive exploatering	-3446	149	-5 301	-5 365	64
Exploateringsverksamhet	-2	-25	-2	0	-2
Verksamhetens nettokostnader	-3448	124	-5 303	-5 365	62
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	3570	100	5 366	5 205	161
Verksamhetens resultat	122	224	63	-160	223
Finansnetto	144	0	154	160	-6
Periodens resultat kommunen	266	224	217	0	217
VKAB-koncernen	221	+62	245	256	-11
Övriga bolag	-5	-2	-18	-5	-13
Elimineringar	-120	0			
Periodens resultat kommunkoncernen	362	284			

Nämndernas utfall och budgetavvikelser

DRIFREDOVISNING Nämnd, mnkr	Utfall jan-aug 2020 netto	Budget jan-aug 2020 netto	Budgetavvikelse netto	Varav effekter Coronapandemin	Prognos helår 2020 netto	Budget helår 2020 netto	Budgetavvikelse netto
Byggnadsnämnden	-6	-8	2	0	-11	-11	0
Kommunens revisorer	-2	-2	0	-	-3	-3	0
Kommunfullmäktige	-6	-7	1	-	-11	-11	0
Kommunstyrelsen	-308	-357	49	-3	-519	-535	16
Kultur- och fritidsnämnden	-118	-122	4	-2	-179	-179	0
Miljö- och hälsoskydds nämnden	-7	-8	1	-1	-12	-12	0
Nämnden för arbete och välfärd	-442	-443	1	2	-663	-665	2
Omsorgsnämnden	-905	-912	7	-3	-1 368	-1 368	0
Tekniska nämnden	-103	-90	-13	-9	-145	-135	-10
Utbildningsnämnden	-1 506	-1 515	9	-1	-2 276	-2 283	7
Valnämnden	0	0	0	-	0	0	0
Överförmyndarnämnden	-3	-3	0	-	-4	-4	0
Summa nämnder, exkl förändring semesterlöneskuld	-3 406	-3 467	61	-17	-5 191	-5 206	15
Förändring semesterlöneskuld	95		95				
Summa nämnder, inkl förändring semesterlöneskuld	-3 311	-3 467	156	-17	-5 191	-5 206	15
Varav Digitaliseringsfond						-2	2

Coronarelaterade poster år 2020, specifikation, mnkr	Utfall mar-aug 2020	Budget mar-aug 2020 netto	Budgetavvikelse netto
Direkta merkostnader (frikod 1555)	-5,8		-5,8
Kostnader inställda aktiviteter och dyl (frikod 1555)	-0,6	-0,3	-0,3
Intäktsbortfall (bedömning OBS! minustecken)	-15,4		-15,4
Personalkostnader (utfall månaden innan):			
sjuklön dag 2-59 (ej långtidssjukskrivningar)	-15,5		-15,5
timlön	17,2		17,2
övertid/fyllnadstid	2,2		2,2
Summa	-17,9	-0,3	-17,6

För uppgifter avseende coronarelaterade poster är antagande gjort om att förändring av timlön, sjuklön och övertid/fyllnadstid för perioden mars-augusti 2020 jämfört med genomsnitt av kostnaderna för perioden mars-augusti 2017-2019 är hänförliga till Coronapandemin. I beräkningen har hänsyn inte tagits till verksamhetsförändringar eller effektiviseringar vilka har påverkat kostnadsnivån.

Analys av periodens utfall

Nämndernas utfall för januari-augusti 2020, exklusive förändring semesterlöneskuld, visar en nettokostnadsnivå som är 61 miljoner kronor lägre än budgeterat. Inkluderas förändring av semesterlöneskulden ökar den positiva budgetavvikelsen med ytterligare 95 miljoner kronor. Den stora positiva förändringen av semesterlöneskulden visar uttaget av semester för perioden i förhållande till intjänat. Förändring av semesterlöneskulden är svår att budgetera över året. För att få en mer rättvisande bild av avvikelser mot budget av den ordinarie verksamheten exkluderas denna post i analysen av budgetavvikelsen för perioden. I helårsprognosen görs antagandet att semester som tjänas in under året även tas ut under året. Nedan kommenteras de nämnder med störst budgetavvikelse för perioden.

Kommunstyrelsen redovisar en positiv avvikelse mot budget på 49 miljoner kronor för perioden. Detta förklaras bland annat av att kostnaderna för måltidsorganisationen har minskat, dels på grund av coronapandemin men även till följd av lägre lokalkostnader än beräknat. Kostnader som planerats under våren har skjutits fram till hösten, vilket också bidragit till minskat utfall för perioden. Även färdtjänstkostnaderna har påverkats av pandemin och till följd av minskat resande är kostnadsutfallet lägre än budgeterat.

Även **utbildningsnämnden** noterar en positiv budgetavvikelse för perioden med 9 miljoner kronor. Fler sjukskrivningar och större förekomst av vård av barn har minskat personalkostnaderna. Verksamheten har i stor utsträckning kunna klarat frånvaron utan vikarier då det varit färre barn i verksamheten.

För **tekniska nämnden** ligger nettokostnaderna på en nivå som är 13 miljoner kronor högre än budget. Till följd av coronapandemin och för att mildra effekterna på näringslivet, togs beslut om avgiftsfri parkering under 3 månader. Det har minskat parkeringsintäkterna med uppskattningsvis 7 miljoner kronor. Beslutet om avgiftsfri parkering har också inneburit att den tidigare beslutade taxehöjningen av parkeringsavgifter inte införts enligt plan vilket påverkar intäktsbortfallet ytterligare.

Omsorgsnämnden har under de senaste tre åren redovisat negativt utfall på helårsbasis. Åtgärder för att nå budget i balans har pågått under lång tid och arbetet börjar nu ge synliga resultat i den ekonomiska uppföljningen. Aktiviteter för att uppnå en optimerad bemanning fortsätter vilket har lett till, och fortsatt leder till, ett förbättrat utfall. Fortsatt arbete med förbättrade arbetsätt, till exempel genom förebyggande insatser, rättssäkra beslut och en trygg hemtjänst. Faktorer som påverkat kostnadsutvecklingen negativt är bland annat ett ökat antal tomma platser och coronapandemin. Sammantaget för perioden redovisar omsorgsnämnden en positiv budgetavvikelse motsvarande 7 miljoner kronor.

Coronapandemins påverkan på utfallet

Redovisade kostnader och intäktsbortfall avseende coronapandemin ingår i nämndernas budgetavvikelse per augusti. Sammantaget bedöms 18 miljoner kronor vara relaterade till pågående pandemin i perioden mars till och med augusti.

På grund av pandemin har den beräknade kostnaderna för sjuklön ökat under perioden men samtidigt redovisas en minskning av kostnaderna för timlön, övertid och fyllnadstid. Minskningen kan

bland annat förklaras av minskat behov av timanställda då viss personal kunnat omflyttas från enheter där verksamheten minskat till följd av coronapandemin. Inom förskolan har verksamheten klarat frånvaron utan vikarier då det också varit färre barn i verksamheten under pandemin.

Det bedömda intäktsbortfallet förklaras till största delen av minskade intäkter till följd av beslut om avgiftsbefrielse av parkeringsverksamheten, men även inställda evenemang och aktiviteter har medfört intäktsbortfall. Mindre försäljning inom måltidsverksamheten samt minskad tillsyn och kontroll inom miljö- och hälsoskydds nämnden är ytterligare områden som förklarar intäktsminskningen.

Ansökan om merkostnader har skett i enlighet med socialstyrelsens anvisningar för ansökan om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19.

Analys av prognos helår

Kommunens helårsprognos för år 2020 visar på ett totalt resultat på 217 miljoner kronor, vilket motsvarar en resultatnivå på 4 procent (resultat i förhållande till summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning). Jämfört med budgeterat resultat på 0 kronor motsvarar det även 217 miljoner kronor i positiv budgetavvikelse. Prognosen är delvis osäker mot bakgrund av den stora osäkerhet som finns med anledning av den pågående coronapandemin. Framförallt gäller de svårigheterna att bedöma de ekonomiska effekterna för bland annat skatteunderlaget och fortfarande är det delvis preliminära uppgifter för tillskott av ett av de generella statsbidragen.

DRIFTRDOVISNING Växjö kommun totalt, mnkr	Prognos helår 2020 netto	Budget helår 2020 netto	Budgetavvikelse netto
Summa nämnder	-5 191	-5 206	15
Kommunövergripande intäkter och kostnader	42	1	41
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	5 366	5 205	161
Summa totalt	217	0	217

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt kommunövergripande poster bedöms sammantaget för helåret ha en positiv budgetavvikelse med drygt 200 miljoner kronor. Den positiva budgetavvikelsen beror i huvudsak på tillskottet av tillfälliga generella statliga bidrag med drygt 170 miljoner kronor för år 2020 främst avseende den pågående coronapandemin.

Nämnderna har en positiv prognos för helåret med en total budgetavvikelse på 15 miljoner kronor. Flera nämnder har en prognos i enlighet med budget. Kommunstyrelsens och utbildningsnämndens prognos är en positiv budgetavvikelse med 16 respektive 7 miljoner kronor. Tekniska nämnden redovisar en negativ budgetavvikelse med minus 10 miljoner kronor. Avvikelsen hänförs framförallt till minskade intäkter med anledning av coronapandemin. Nämnden beslutade om att avvakta införandet av den tidigare beslutade taxehöjningen av parkeringsavgifterna och även beslutat om avgiftsfri parkering i tre månader.

I följande avsnitt kommenteras nämndernas helårsprognoser mer ingående.

Byggnadsnämnd

Fullmäktige har inför 2020 tagit beslut om effektiviseringsåtgärder inom byggnadsnämnden med 5 miljoner kronor och nettobudgeten uppgår efter ramminskningen till 11 miljoner kronor. För att hantera den förändrade budgetramen har en översyn av nämndens kostnader och intäkter gjorts vilket bland annat medfört att vakanta tjänster inte har ersatts.

Det är ännu oklart hur coronapandemin kommer att påverka nämndens arbete framöver. En viss tendens finns att stora byggnationer hålls tillbaka, medan småhusbyggnationer och mindre bygglovsärenden ökar.

Sammantaget görs bedömningen att budgeten för 2020 kommer att kunna hållas.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen har en nettobudget på 535 miljoner kronor. Fullmäktige har i budget 2020 tagit beslut om effektiviseringsåtgärder inom kommunstyrelsens verksamhet motsvarande ca 30 miljoner kronor. Beslut har också tagits gällande effektiviseringar rörande samordning av stödfunktioner. De åtgärder som tagits fram för att uppfylla effektiviseringskravet bedöms kunna effektueras under 2020. För helåret prognostiseras en positiv budgetavvikelse på 16 miljoner kronor för kommunstyrelsen som helhet.

Måltidsorganisationens helårsprognos beräknas till plus 10 miljoner kronor. Livsmedelskostnaderna har under våren varit lägre än budgeterat på grund av färre antal barn och elever på förskolor och skolor samt distansundervisning inom gymnasiet. Även vikariekostnaderna har kunnat hållas nere. I prognosen görs bedömningen att verksamheten även under hösten påverkas av pågående coronapandemi.

För kommunledningsförvaltningens verksamheter (exklusive måltidsorganisationen) förväntas en positiv budgetavvikelse på 4 miljoner kronor. I budget 2020 togs beslut om effektiviseringsåtgärder för centralisering av stödfunktioner årligen under 2020-2022. Inom HR-funktionen har effektiviseringar kunnat hämtas hem tidigare vilket till stor del förklarar den positiva budgetavvikelsen.

Kostnaden för färdtjänst prognostiseras bli två miljoner kronor lägre än budget eftersom resandet minskat på grund av coronapandemin.

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidsnämndens nettobudget uppgår till 179 miljoner kronor

I budget 2020 fick kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande för nämndens verksamheter. Efter utredning beslutade nämnden att Konsthallen blir kvar i nuvarande lokaler och att även Det fria ordets hus flyttar in i Konsthallen. En viss merkostnad i omställning förutses vilken kompenseras av lägre kostnader i övriga verksamheter.

Med anledning av Coronapandemin görs bedömningen att budgeterat intäktskrav inte kommer nås. Pandemin har bland annat inneburit att arrangemang och evenemang har ställts om eller ställts in vilket dock även medför minskade kostnader.

Den sammantagna prognosen för nämnden är att verksamheten kommer att kunna bedrivas inom tilldelad budgetram

Miljö- och hälsoskyddsnämnd

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en nettoram på 12 miljoner kronor och helårsprognosen indikerar att budgeten kommer att hållas. Intäkterna förväntas bli lägre än budgeterat vilket är en effekt av att planerad tillsyn inte kunnat genomföras som en följd av coronapandemin. Tillsyn i bostäder (ej klagomål), idrottsanläggningar och hos frisörer har ställts in och planeras inte kunna genomföras alls under 2020. De minskade intäkterna vägs bland annat upp av en restriktivitet med att ersätta vakanta tjänster.

Nämnden har under våren fått i uppdrag att genomföra kontroll av trängsel på restauranger, caféer och barer. Uppdraget har krävt stora resurser och beräknas fortsätta göra det året ut. Statliga medel kan till viss del sökas för uppdraget.

På sikt ser nämnden möjlighet till kortare handläggningstider då införda e-tjänster underlättar för företagare och privatpersoner att lämna rätt uppgifter. Den administrativa tiden kommer också att minska i och med att antalet ärenden som kommer in via e-tjänst ökar.

Nämnden för arbete och välfärd

Nämnden för arbete och välfärd bedömer att nettobudgetramen på 665 miljoner kronor kommer att hållas på helår och prognosticerar en positiv budgetavvikelse på 2 miljoner kronor. Nämnden ligger i fas gällande de direktiv och effektiviseringskrav som stipulerats i internbudget och den interna åtgärdsplanen Balans-22. Förvaltningen är ålagd att utföra effektiviseringar inom bland annat åtgärdsområdena evidenssäkra insatser samt avtalsuppföljning. Dessa områden kommer erhålla fullt fokus i syfte att hålla anvisad effektiviseringsgrad. Återkommande budgetkorrigeringar och ständiga förbättringar kommer krävas för att hålla budget i balans både under innevarande år men även för hela perioden som Balans-22 omfattar.

Coronapandemin kommer sannolikt påverka förvaltningens samtliga verksamheter på sikt men ännu märks inga omfattande förändringar. Troligtvis kommer påverkan initialt vara störst på avdelning Arbete och lärande i och med ökande kostnader för ekonomiskt bistånd samt ökande behov av utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser. På grund av den överhängande risken för utanförskap av olika skäl kommer sannolikt arbetsbelastningen över tid öka även för avdelning Vuxna och Barn och familj.

Omsorgsnämnd

Omsorgsnämnden gör bedömningen att vidtagna åtgärder för budget i balans nu börjat ge effekt och prognostiserar att nämndens verksamhet på helårsbasis kommer att bedrivas inom tilldelad budgetram. Omsorgsnämndens nettobudget uppgår till 1 376 miljoner kronor.

I prognosen har hänsyn inte tagits till den ansökan om statsbidrag som söktes för merkostnader till följd av Covid-19. De framtida ekonomiska effekterna av Covid-19 är fortsatt mycket svåra att göra och osäkerheten i bedömningen är därmed hög.

Enheterna inom hemvården har på en sammantagen nivå anpassat kostnaderna till den lägre resursfördelning som infördes under 2020. Med ett fortsatt fokus på bemanningsplanering bedöms detta fortsätta under året.

Äldreomsorg särskilt boende visar på en negativ budgetavvikelse för 2020. Under hösten kommer verksamheten se över tomplatser för fortsatt bättre optimering av bemanning och lokaler.

Omsorgsnämnden övergripande prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 11 miljoner kronor. Den huvudsakliga förklaringen hänförs till ej fördelat förvaltningsbidrag till följd av lägre volymer än beräknat.

Coronapandemins konsekvenser är svåra att överblicka över tid. Under året har 8-10 personer valt att tacka nej till särskilt boende med anledning av rädsla för smitta, antalet äldre med serviceinsatser från hemvården har minskat och antalet patienter i hemsjukvården har också minskat. Ett scenario med uppdämt behov kan innebära att fler äldre söker mer omfattande insatser och därmed ställer stora krav på verksamhetens förmåga att öka kapaciteten både i hemvården och i hemsjukvården.

Teknisk nämnd

Tekniska nämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på helåret motsvarande 10 miljoner kronor. Den totala nettorammen uppgår till 134 miljoner kronor. Den främsta orsaken till det negativa utfallet för perioden är intäktsbortfall avseende parkeringsintäkter. Det beror på att den nya parkeringstaxan ej har införts samt att beslut togs om gratis parkering under tre månader.

Efter april månad gjordes bedömningen att nämnden kommer att överskrida beslutad budgetram för året med 30 miljoner kronor. Till följd av detta fattade nämnden beslut om åtgärdsplan för hantera underskottet exklusive del av underskottet som härrör till beslut om gratis parkering, vilket har bedömts till 10 miljoner kronor. I prognosen förutsätts en normal beläggning efter den avgiftsfria perioden vilket genererar parkeringsintäkter framåt i tiden i nivå med tidigare år. Hänsyn har även tagits till att den nya parkeringstaxan införs så snart som möjligt.

Prognostiserad budgetavvikelse baseras på bedömningen att punkterna i åtgärdsplanen realiserar under året.

Utbildningsnämnd

Utbildningsnämnden har en nettoram som uppgår till 2 283 miljoner kronor. Nämnden prognostiserar ett överskott om 7 miljoner kronor för helåret 2020. Negativa budgetavvikelser prognostiseras inom verksamheterna förskoleklass, gymnasieskola och grundsärskola. Dessa kompenseras dock av positiva avvikelser inom grundskola och förskola. Osäkerhet finns om hur personalkostnaderna utvecklas under hösten till följd av den mätning av barn- och elevantal, och därmed resurstilldelning, som sker den 15 september. Viss osäkerhet finns även avseende etableringsstöd från Migrationsverket.

Om den pågående Coronapandemin får ett utdraget förlopp befaras andra effekter i verksamheten som påverkar både verksamhet och ekonomi negativt. Personal som är kvar och arbetar i skola och förskola riskerar överbelastning som kan leda till både lång- och korttidsfrånvaro. Eventuell återbetalning av barnomsorgsavgifter skulle kunna bli aktuellt på lång sikt.

Överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämnden prognostiserar på helårsbasis inga budgetavvikelser. Bedömningen är att verksamheten kommer att kunna bedrivas inom ram. Nettorammen uppgår till 4 miljoner kronor.

Gemensam finansiering och kommunövergripande poster

Gemensam finansiering och kommunövergripande poster, mnkr	Helårsprognos 2020		
	Prognos utfall	Helårsbudget	Budgetavvikelse
Skatteintäkter	4 102	4 133	-31
Inkomstutjämnning	900	902	-2
Kostnadsutjämnning	-163	-180	17
Regleringsbidrag	96	103	-7
LSS-utjämnning	56	60	-4
Fastighetsavgift	169	168	1
Generellt statsbidrag välfärd	35	19	16
Generella statsbidrag, tillfälligt tillskott år 2020	155	0	155
Generella statsbidrag, tillfälligt tillskott år 2020, PREL ersättning effekt periodiseringsfond	16	0	16
Summa skatteintäkter, generella stb etc	5 366	5 205	161
Pensioner	-44	-83	39
Finansnetto (exkl finansiell kostnad pensioner)	204	210	-6
Löneavtal	-99	-99	0
Internränta	35	35	0
Värends räddningstjänst	-68	-68	0
Övriga poster, inkl tillfällig ersättning Corona	16	6	10
S:a kommunövergripande poster	44	1	43
Exploateringsverksamhet	-2	0	-2
S:A TOTALT	5 408	5 206	202

Gemensam finansiering och kommunövergripande poster förväntas för hela året ge en total positiv budgetavvikelse med över 200 miljoner kronor. Avvikelsen beror i huvudsak på tillfälliga statliga generella bidrag för år 2020 med 171 miljoner kronor som mer än väl väger upp ett försämrat förväntat utfall för skatteintäkterna, en effekt av den pågående coronapandemin.

Bedömningen av utfallet för **skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning** utgår ifrån SKR:s bedömning i slutet av augusti. SKR påtalar att den exceptionella osäkerheten i ekonomin innebär att den beräkning som ligger till grund för skatteunderlaget år 2020 ett *scenario*. Scenariot är konstruerat utifrån historiska krisepisoder och konjunkturförlopp och beskriver en tänkbar utveckling, men är alltså inte en prognos i vanlig bemärkelse. Den del av det extra tillskottet på 16 miljoner kronor som avser "effekt periodiseringsfond" är preliminär. Det avser den kompensation som regeringen avser att ge till kommuner avseende enskilda näringsidkare och handelsbolags möjlighet till avsättningar i periodiseringsfond för 2019 som SKR har gjort en prognos på. Denna kompensation är dock ännu inte beslutad av regeringen, men ingår som ett förväntat utfall för Växjö kommun.

Förväntat utfall för **pensioner** bidrar med en positiv budgetavvikelse med nästan 40 miljoner kronor. Det beror till stora delar på en större kostnadsminskning i och med införandet av fullfundsmodellen från år 2020, än vad som beräknades i budgetförutsättningarna. Den stora kostnadsminskningen i år är en engångseffekt som inte kommer vara i samma storleksordning de kommande åren.

Finansnettots prognos för helåret är en negativ budgetavvikelse med 6 miljoner kronor. Den största delen av finansnettot avser utdelning från de kommunala bolagen som uppgår till 5 miljoner kronor mer än budget. Orsakerna till övrig budgetavvikelse är i huvudsak lägre återbäring från Kommuninvest och lägre ränteintäkter än budgeterat men samtidigt även högre borgensavgifter från bolagen än budgeterat. Den lägre återbäringen från Kommuninvest var känd, men blev större sänkning än förväntat. Kommuninvest har sänkt sina utlåningsmarginaler till förmån för lägre pris för låntagarna. I motsvarande grad har återbäringen sänkts. För många kommuner tar det ut vartannat, men i och med utlåningen i bolag innebär det att bolagen inom VKAB har tagit del av den återbäring som tidigare har lämnats till kommunen. Ränteintäkterna har den största negativa budgetavvikelsen med 9 miljoner kronor, vilket i huvudsak beror på att tänkta placeringar ej blivit verkställt, fallande räntenivå och lägre utlåning till VKAB.

Den prognostiserade budgetavvikelsen för **Övriga poster** är på plus 11 miljoner kronor och avser ett flertal poster. Den största positiva posten är tillfälligt statsbidrag för ersättning av sjuklönen med anledning av coronapandemin. Samtidigt finns ett antal poster med negativa budgetavvikelser som exempelvis förändring semesterlöneskuld (slutlig effekt för 2019 som har motsvarande post hos nämnderna), bidrag till externa, underskott förvaltade fastigheter etc.

Exploateringsverksamheten bedöms för år 2020 redovisa en förlust med 2 miljoner kronor, det vill säga kostnaderna för exploateringsprojekt överstiger intäkterna (försäljning).

Hantering av effektiviseringskrav

I budget 2020 ställdes effektiviseringskrav på nämnder och styrelser med syfte att säkerställa välfärdens långsiktiga finansiering genom ökade samordningsvinster, konkurrensutsättning och prioritering av kärnuppdraget. Nämndernas ramar minskades med sammanlagt 87 miljoner kronor avseende denna riktade effektivisering. Nedan redogörs sammanfattningsvis hur effektiviseringen hanteras under 2020.

Hållbar välfärd och fokus på kärnuppdrag. Flera nämnder och kommunstyrelsen har fått uppdraget att minska ambitionsnivån för att uppnå hållbar välfärd och sätta fokus på det som är lagstadgad verksamhet. De åtgärder som beslutats är av skiftande karaktär och innefattar exempelvis lägre ambitionsnivå inom ungas fria tid, så som kulturskola och fritidsgårdar, avveckling av psykoterapiteam samt anpassade driftåtgärder avseende gatu- och parkverksamheter. Arbetet pågår med ökad digitalisering, omfördelning resurser i samband med vakanser samt ökad extern finansiering. Den sammantagna bedömningen är att effektiviseringsarbetet är framgångsrikt men påverkan på kvalitet och utfallet på indikatorer för måluppfyllelse är i dagsläget för tidigt att bedöma.

Kärnverksamhet och effektiv administration. Arbetet pågår bland annat med begränsning av externa samarbeten, effektiva måltidsinköp, effektiv administration inom IT, lönehantering och

kommunvägledning. Vid uppföljningen efter augusti månad görs den sammantagna bedömningen att effektiviseringskravet kommer att vara uppfyllt vid årets slut. Om tydligare styrning av mat-sedlar och livsmedelsinköp inom måltidsorganisationen fått tillräcklig effekt är dock svårt att bedöma i nuläget på grund av pågående pandemi.

Centralisering stödfunktioner. Centralisering av stödfunktionerna ekonomi HR och kommunikation är verkställda från och med årsskiftet och besparingskravet bedöms kunna uppnås under året. Arbete med effektivisering av processer och arbetssätt har påbörjats och pågår fortlöpande.

Effektiv lokalförsörjning. Lokalförsörjningsgruppen inom kommunstyrelsen utvecklas till en koncernövergripande strategisk nod med syfte att effektivisera den samlade planeringen av verksamhetslokaler. Översyn av lokalfrågor pågår på fler håll, exempelvis inom omsorgsnämnden, men det är svårt att i dagsläget bedöma den samlade ekonomiska effekten av detta.

Effektiv grönyteskötsel. Under året har arbete pågått med upphandling av grönyteskötsel. Beslut har fattats av tekniska nämnden att skjuta upp processen ett år vilket innebär att besparingen inte kan verkställas enligt uppdrag. Det minskade budgetutrymmet hanteras genom att minska personalkostnader samt att dra ner på ambitionsnivån gällande driftåtgärder.

Parkeringsreform. Den planerade taxehöjningen som skulle innebära en intäktshöjning med 15 miljoner kronor har senarelagts på grund av den pågående pandemin och kommer därför inte ge full effekt under 2020.

Ökande intäkter. Byggnadsnämnden har fått beslut om minskad nettoram eftersom ökande intäkter bedöms kunna finansiera verksamhetens kostnader i större utsträckning. Det ekonomiska utfallet per augusti samt prognosen på helår indikerar att ramminskningen kompenseras av fortsatt stabilt inflöde av externa intäkter.

Minskad sjukfrånvaro och minskad politisk verksamhet. Nämndsverksamheten har anpassats till nya budgetförutsättningar genom främst färre sammanträden. Arbete pågår med att minska sjukfrånvaron och skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö, dock har den pågående pandemin påverkat utfallet i negativ riktning.

Balanskravsresultat

Enligt balanskravet i kommunallagen ska kommuner ha balans mellan intäkter och kostnader i resultaträkningen. Det är ett lägre krav än god ekonomisk hushållning. Om kostnaderna överstiger intäkterna ska det anges när och på vilket sätt det negativa resultatet ska regleras. Realisationsvinster vid försäljning av materiella anläggningstillgångar räknas inte med i resultatet. Resultatet per augusti uppgår till 266 miljoner kronor och prognosen för helåret till 217 miljoner kronor. Justerat med realisationsvinster uppnås balanskravet både per augusti och för helåret. Utifrån tidigare års positiva balanskravsresultat inklusive prognosen för år 2020 uppnår kommunen ett totalt samlat resultat om 1 528 miljoner kronor.

mnkr	Aug 2020	Prognos 2020	2019	2018	2017
Årets resultat	266	217	2	108	159
Realisationsvinster	-2	-3	-2	-1	0
Balanskravsresultat	264	214	0	107	159
Synnerliga skäl	-	-	-	-	-
Ackumulerade överskott	1 314	1 314	1 314	1 207	1 048
Summa ackumulerade överskott	1 578	1 528	1 314	1 314	1 207

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetarna i siffror

Personalstatistiken avser anställda i Växjö kommun, VKAB-koncernen och Värends räddningstjänst.

Antalet anställda och anställningsformer

	Totalt		Kvinnor		Män	
	Dec 2019	Aug 2020	Dec 2019	Aug 2020	Dec 2019	Aug 2020
Antal tillsvidareanställda	7 239	7 198	5 369	5 323	1 870	1 875
Antal tidsbegränsade anställningar med månadslön	729	750	502	523	227	227
TOTAL	7 968	7 948	5 871	5 846	2 097	2 102
Omräknade heltider, antal	7 706,5	7 681,1	5 668,9	5 641,6	2 037,6	2 039,5
Sysselsättningsgrad						
Andel anställda med en grundanställning på 100 procent	87,8 %	87,4 %	86,6 %	86,1 %	91,0 %	91,1 %
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, procent	96,7 %	96,6 %	96,6 %	96,5 %	97,2 %	97,0 %
Åldersstruktur %						
-29	12 %	14 %	12 %	14 %	14 %	16 %
30-49	48 %	48 %	47 %	48 %	50 %	50 %
50+	39 %	38 %	41 %	39 %	36 %	35 %

Samtliga nyckeltal i denna tabell har mätdatum 2020-07-01 och jämförs med 2019-11-01

Sjukfrånvaro

	Totalt		Kvinnor		Män	
	Dec 2019	Aug 2020	Dec 2019	Aug 2020	Dec 2019	Aug 2020
Sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid*	5,6 %	6,3 %	6,3 %	7,0 %	3,7 %	4,3 %
Sjukdagar/snittanställd**	18,1	20,4	20,4	22,3	11,9	13,3

*Sjukfrånvaro i procent avser samtliga månadsanställda inkl timavlönade under perioden 2019-07-01 till 2020-06-30 resp 2018-11-01 till 2019-10-31

**Sjukdagar/snittanställd avser tillsvidareanställda personal under perioden 2019-07-01 till 2020-06-30 resp. 2018-11-01 till 2019-10-31

Attraktiv arbetsgivare med fungerande kompetensförsörjning

Årsgenomsnittet av medarbetarupplevelsen enligt temperaturmätaren ska vara minst 4,5.

Riktningens utveckling

Medelvärde för hela kommunkoncernen var 4,8 vilket är en uppgång från värdet 4,7 hösten 2019. Värdet är åter tillbaka på samma värde som våren 2019 och väl över målsättningen på 4,5. Svartfrekvensen på koncernnivå var vid vårens mätning 77,9 procent vilket indikerar att medarbetare uppfattar undersökningen och återkopplingen av resultatet som värdeskapande.

Genom temperaturmätaren följer vi upp värdegrundens fyra områden:

- Vi möter alla med respekt
- Vi kan jobbet
- Vi gör verksamheten bättre
- Vi skapar en hållbar framtid

Temperaturmätaren ger oss indikationer på om våra insatser tar oss åt rätt håll. Detta är grunden till ett bra arbetsmiljöarbete och att vara en god arbetsgivare. Mätningen genomförs två gånger per år. Samtliga förvaltningar och bolag har samma eller förbättrat resultat från föregående mätning. Endast en förvaltning ligger under målvärdet på 4,5. Berörd förvaltning har gjort en djupare analys av resultatet och identifierat en handlingsplan för att förbättra de områden som fått sämre resultat i mätningen.

Sammanfattande beskrivning och analys

Antalet tillsvidareanställda har under året minskat med cirka 40 personer, samtidigt som antal tidsbegränsade anställningar ökat med cirka 20 personer. Detta förklaras delvis av det effektiviseringsarbete som pågått sedan 2019. Ytterligare förklaring är att förvaltningen för arbete och välfärd och omsorgsförvaltningen har intensifierat arbetet med anpassad bemanning för att säkerställa rätt bemanning samt implementeringen av verktyget TimeCare planering. Att antalet tidsbegränsade anställningar ökar förklaras av en intensiv rekrytering av tillfällig personal i samband med Corona-pandemin, detta förklarar även den något ökade mängden anställd personal under 29 år. Åldersstrukturen är i övrigt relativt jämt fördelad vilket ger goda möjligheter att arbeta med kompetensförsörjning. För att tillgodose kompetensbehovet som genereras av kommande pensionsavgångar krävs alltså ett långsiktigt arbete med strategisk kompetensförsörjning. För att kunna möta behovet hos de vi är till för krävs att inte bara ersättningsrekrytera utan att analysera framtidens behov för att förstå vilka kompetenser som kommer behövas.

En del i den strategiska kompetensförsörjningsprocessen är koncerngemensamma kompetensprofiler. Under våren startades arbetet med att ta fram kompetensprofiler för samtliga befattningar i koncernen. Kompetensprofilerna ger stöd för verksamhetens planering, styrning och ledning samt i frågor som rör organisation, resursfördelning och kompetensutveckling.

Ett viktig faktor för att skapa en god arbetsmiljö och vara en attraktiv arbetsgivare är ett aktivt arbete med likabehandling. Under våren har kommunfullmäktige tagit beslut om en likabehandlingsplan som ska gälla alla förvaltningar och bolag. Några aktiviteter som genomförs under året och som förväntas ge effekt såväl i likabehandlingsarbetet som arbetet att vara en attraktiv arbetsgivare med en fungerande kompetensförsörjning är:

- **Chefs- och ledarskapsutbildningar**
Under 2020 fortsätter satsningen på gemensamma ledarskapsutbildningar, syftet är att stärka det professionella ledarskapet och säkerställa en god chefsförsörjning.
- **Koncerngemensam rekryteringsprocess**
Under våren har en ny koncerngemensam rekryteringsprocess tagits fram och implementering har påbörjats. Syftet är att säkerställa att rätt kompetens rekryteras på ett enhetligt och professionellt sätt.
- **Digitaliserade tjänster**
Under 2020 digitaliseras ett antal tjänster inom HR-området. Ett exempel som både gör det enkelt för chefen att göra rätt och skapar attraktivitet för kommande medarbetare är lanseringen av det digitala anställningsavtalet.

Framtid och omvärld

Förändringstrycket inom offentlig verksamhet kommer att fortsätta öka och årets pandemi kommer troligtvis få långtgående effekter på såväl ekonomi som arbetsätt. Under hösten kommer arbetet med att processkartlägga och digitalisera HR-processerna fortsätta. Fokus ligger på göra det enkelt för chefen att göra rätt och öka den inre effektiviteten genom att digitalisera tjänster. Vidare behöver Växjö kommun och dess förvaltningar och bolag fortsätta att skapa förutsättningar för att arbeta med ständigt förändrings- och förbättringsarbete.

Uppdrag

Anta en digitaliseringsstrategi med fokus på inre effektivitet i kommunkoncernen, förbättrad arbetsmiljö och att minska rekryteringsbehovet av bristyrken.

Kommunstyrelsen har beslutat att anta en digitaliseringsstrategi för Växjö kommun. Syftet med digitaliseringsstrategin är att, i linje med den strategiska politiska riktningen i kommunfullmäktiges budget, skapa en gemensam utgångspunkt för digitaliseringsarbetet i Växjö kommun. Digitaliseringsstrategin etablerar en prioriteringsgrund med inriktning på inre effektivitet och reducerade kostnader och en styrning av initiativ baserat på effekt i linje med prioriteringsgrunden.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Genomsnittlig medarbetarupplevelse enligt lokal barometer	Mar 2020	4,8**		

***Nyckeltalet är ett lokalt mått som inte kan relateras till jämförelsegruppen större stad. Som jämförelsebas används istället måltalet för riktningmålet, 4,5

Hållbart arbetsliv och friska medarbetare

Sjukfrånvaron i andel av tillgänglig ordinarie arbetstid ska minska och 2022 vara högst 5 procent.

Riktningmålets utveckling

Riktningmålet utvecklades positivt baserat på 2019 års officiella statistik i Kolada. Sjukfrånvaron har minskat med 0,5 procentenheter mellan 2018 och 2019 och resultatet är väsentligt bättre än jämförelsegruppen.

Sett till vår egen statistik för perioden 1 juli 2019 till 30 juni 2020 uppgår sjukfrånvaron till 6,3 procent. Den negativa utvecklingen orsakas med stor sannolikhet av den pågående pandemin. Störst effekt på sjukfrånvaron syns i de verksamheter där hemarbete inte är möjligt, till exempel vård- och omsorgsnära arbete. För de yrkesgrupper som kan arbeta hemifrån har sjukfrånvaron i vissa fall istället påverkats positivt, troligtvis som en effekt av att medarbetarna utsätter sig för mindre smitta och att hemarbete är möjligt vid milda symptom. Det är dock viktigt att notera att sjukfrånvaron i procent jämförs på helårsbasis vilket innebär att hösten 2019 till viss del jämnar ut vårens höga sjukfrånvaro. Under mars och april låg sjukfrånvaron i kommunens förvaltningar totalt på runt tio procent, med betydligt högre siffror inom vissa förvaltningar. I juni hade siffrorna för förvaltningarna stabiliserats till en nivå omkring fem procent och som högst 7,5 procent. Först vid slutet av året kan vi fullt ut se konsekvenserna av pandemins påverkan på sjukfrånvaron.

Sammanfattande beskrivning och analys

Covid-19-pandemin har präglat året och ett intensivt arbete har gjorts för att säkerställa stabilitet och bemanning i verksamheten. Exempel är:

- Sjukfrånvaro och VAB har följts dagligen för att kunna följa pandemins påverkan på verksamheten och vid behov kunna omfördela resurser.
- En kompetensbank har upprättats för att kunna fördela om resurser internt om det skulle krävas.
- Riktlinjer om hemarbete har möjliggjort hemarbete för de yrkesgrupper som kan arbeta hemifrån och en omställning till att i mycket större utsträckning använda våra digitala verktyg har koncernens verksamhet kunnat fortgå trots pandemin.

Effekterna av vårens intensiva arbete kopplat till pandemin har fått vissa undanträngningseffekter inom HR-området. Nedanstående aktiviteter kommer att implementeras under hösten och har som syfte att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv och friska medarbetare.

- **Samverkansutbildning för ökad delaktighet**
Samverkansutbildningen är en partsgemensam digital utbildning inom kommunens samverkansavtal, syftet är att skapa en ökad kunskap om samverkan och vad det bidrar till. Utbildningen planeras att lanseras under hösten och den förväntade effekten är en ökad kunskap och delaktighet i arbetet med att skapa en god arbetsmiljö och bättre arbetsmiljö.
- **Gemensam process och system för systematiskt arbetsmiljöarbete**
Projektet med att ta fram en gemensam systematik för arbetsmiljöarbetet och en arbetsmiljömodul i Stratsys är i sin slutfas och implementering av verktyget ska påbörjas under hösten 2020. Syftet med projektet är att utveckla verktyg och stöd till chefer för att förenkla genomförandet av det systematiska arbetsmiljöarbetet och genom det förbättra arbetsmiljön.

Framtid och omvärld

Effekterna av Covid-19 pandemin kommer med all säkerhet att prägla det framtida arbetslivet på många sätt. Våren 2020 har visat att organisationen snabbt kan ställa om till nya förutsättningar när det krävs och vilken kapacitet det finns i koncernens medarbetare. Det är viktigt att dra lärdomar av vårens erfarenheter och inte automatiskt gå tillbaka till tidigare arbetsätt när pandemin är över utan att hålla kvar i det som fungerar bra och förbättra de delar som behöver fortsatt utveckling. Det är också viktigt att följa den arbetslivsforskning som nu pågår till följd av förändrat arbetsätt i pandemins spår kring bland annat ledarskap, digitalt distansarbete och dess påverkan på organisation och hälsa. Koncerngemensamma ledarskapsutbildningar som rustar chefer för att leda i förändring är ett viktigt verktyg för att skapa en hållbar arbetsmiljö i en tid där teknikutvecklingen accelererar och skapar stora förändringar i hur vi arbetar. För att skapa förutsättningar för att arbeta med en god och hållbar arbetsmiljö på ett strategiskt och långsiktigt sätt kommer en plan för god arbetshälsa att presenteras under hösten. Syftet med planen är att skapa god arbetsmiljö där medarbetare trivs genom att arbeta strukturerat med hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter över tid.

Uppdrag

Program för frisknärvaro för att minska sjukfrånvaron med en dag per snittanställd.

Ett program med APT-material i form av filmer och diskussionsunderlag har tagits fram under våren. Programmet berör ämnen som stress, sömn, mobilvanor, hälsosamma scheman, fysisk aktivitet och alkohol. Programmet för frisknärvaro planeras att implementeras hösten 2020. Materialet kommer senare att integreras med förebyggande arbetsmiljöinsatser och föras ut i övriga organisationer. Parallellt med programmet för frisknärvaro tas en gemensam plan för god arbetshälsa fram i syfte att skapa en god arbetsmiljö och goda förutsättningar för att sänka sjukfrånvaron till 5 procent 2022.

Utreda om sjukanmälan ska göras till vårdpersonal som också kan ge rådgivning.

Utredningen om sjukanmälan ska göras till vårdpersonal är framtagen och kommer tas upp för beslut under hösten.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
 	Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)	2019	5,6 %		

Finansiella rapporter

Resultaträkning

mnkr	Not	KOMMUN		KONCERN	
		2020-08-31	2019-08-31	2020-08-31	2019-08-31
Verksamhetens intäkter	2, 4	826	967	2 184	2 031
Verksamhetens kostnader	3, 4	-4 179	-4 365	-4 900	-4 801
Av- och nedskrivningar	10-12	-95	-91	-422	-394
Verksamhetens nettokostnader		-3 448	-3 489	-3 138	-3 164
Skatteintäkter	5	2 728	2 680	2 728	2 680
Generella statsbidrag och utjämning	6, 7	842	671	842	671
Verksamhetens resultat		122	-138	432	187
Finansiella intäkter	8	200	209	26	23
Finansiella kostnader	9	-56	-28	-96	-67
Resultat efter finansiella poster		266	43	362	143
Extraordinära poster					
Periodens resultat		266	43	362	143

Balansräkning

mnkr	Not	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
		2020-08-31	2019-12-31	2020-08-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		3	1	3	1
Materiella anläggningstillgångar		2 313	1 874	14 437	13 517
<i>varav mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>	10	1 628	1 489	9 920	9 909
<i>varav maskiner och inventarier</i>	11	165	188	2 642	2 575
<i>varav pågående investeringar</i>	12	520	197	1 875	1 033
Finansiella anläggningstillgångar	13	1 710	1 817	2 041	1 371
Summa anläggningstillgångar		4 026	3 692	16 481	14 889
Bidrag till infrastruktur					
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	14	309	286	353	339
Fordringar	15	634	894	852	736
Kortfristiga placeringar				2	2
Kassa och bank	16	1 491	1 008	1 549	1 036
Summa omsättningstillgångar		2 434	2 188	2 756	2 113
SUMMA TILLGÅNGAR		6 460	5 880	19 237	17 002

mnr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2020-08-31	2019-12-31	2020-08	2019-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	17			
Periodens resultat	266	2	362	112
Resultatutjämningsreserv				
Övrigt eget kapital	1 662	1 660	4 533	5 984
Summa eget kapital	1 928	1 662	4 895	6 096
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	1 971	2 031	459
Andra avsättningar	19	89	436	427
Summa avsättningar	2 075	2 060	2 467	886
Skulder				
Långfristiga skulder	20	1 205	8 038	6 952
Kortfristiga skulder	21	1 252	3 837	3 068
Summa skulder	2 457	2 158	11 875	10 020
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	6 460	5 880	19 237	17 002
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Panter och därmed jämförliga säkerheter	22	7 321	6 734	6 754
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar		23	47	51
Övriga ansvarsförbindelser		0	0	

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR och rekommendationer från Rådet för kommunalredovisning, RKR. Ytterligare avvikelser och förtydligande än vad som redovisas nedan, framgår i Årsredovisningen 2019. I delårsbokslutet ingår inte årets förändring av semesterlöneskulden, ferielöner och okompenserad övertid i resultatet.

Byte av redovisningsprincip pensioner

Enligt kommunfullmäktiges beslut om Budget 2020, ska kommunen från år 2020 tillämpa fullfundsmodellen för redovisning av pensioner, vilket är en avvikelse från LKBR. Fullfundsmodellen innebär att pensionsåtagande intjänat till och med år 1997 (exklusive visstidspension) istället för ansvarsförbindelse redovisas på balansräkningen som en avsättning. Det innebär att förändringen av denna del också påverkar resultatet. Bakåt i tiden då skulden har vuxit har fullfundsmodellen ökat kostnaderna och därmed försämrat resultatet. Då utbetalningarna de senaste åren istället överskrider värdeförändringen blir skillnaden mellan modellerna det motsatta. Justering av 2019 års värden på balansräkningen framgår av not 17 och 18. Den resultatmässiga effekten av de olika modellerna, framgår i egen upplysningsnot "Pensionsredovisning enligt blandmodellen".

Redovisning av extra tillskott generella statsbidrag

De extra generella statsbidrag som riksdagen beslutat om under våren 2020 som en följd av pågående coronapandemi, har fördelats schablonmässigt med 1/12 per månad. Staten har även aviserat ett bidrag kopplat till de tillfälligt ändrade reglerna kring periodiseringsfond. Detta kommer enligt uppgift att beslutas först under hösten 2020 i samband med budgetpropositionen för år 2021. Uppskattat belopp från SKR i augusti 2020 har fordringsbokförts i bokslutet per 31 augusti och även tillgodoräknats som intäkt med 1/12 per månad. Till och med augusti har 11 miljoner för detta generella statsbidrag intäktsförts.

Avvikelse redovisning av gatukostnadsersättning

Växjö kommun redovisar gatukostnadsersättning enligt RKR:s rekommendation R 18.1 (sep 2009) och inte enligt RKR R 2 (juni 2019). Det innebär att inkomsten initialt bokförs som en skuld för att sedan i enlighet med matchningsprincipen intäktsföras successivt i takt med att investeringsobjekten skriv av över sina respektive nyttjandeperioder. Per 31 augusti 2020 finns 325 miljoner kronor som skuld gatukostnadsersättning. Från år 2021 planeras att redovisa gatukostnadsersättningen enligt RKR R2.

Noter

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	jan-aug 2020	jan-aug 2019	jan-aug 2020	jan-aug 2019
Not 2. Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter (material och varor)	85	68	554	519
Taxor och avgifter	227	244	271	276
Hyror och arrenden	58	61	642	613
Bidrag	344	395	360	423
Försäljning av verksamhet/entreprenader	143	151	325	149
Försäljning av exploateringsfastigheter	-45	22	-45	22
Realisationsvinster	2	1	11	1
Övriga intäkter	12	25	66	28
Summa	826	967	2 184	2 031
Not 3. Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-2 331	-2 379	-2 574	-2 633
Pensionskostnader inkl. löneskatt	-171	-216	-188	-233
Köp av huvudverksamhet	-656	-651	-669	-686
Lämnade bidrag	-150	-151	-146	-143
Lokal och markhyror	-429	-422	-113	-103
Exploateringskostnader	20	-7	20	-7
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-79	-87		
Bränsle, energi och vatten	-20	-22	-188	-179
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-30	-40	-113	-53
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-102	-110	-115	-113
Kostnader för transportmedel, transporter och resor	-84	-86	-109	
Övriga tjänster	-72	-87		
Realisationsförluster och utrangeringar	-2	-9		
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	-10	-12	-39	-18
Skattekostnader bolag	-	-		
Övriga kostnader	-63	-86	-666	-632
Summa	-4 179	-4 365	-4 900	-4 800

mnr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	jan-aug 2020	jan-aug 2019	jan-aug 2020	jan-aug 2019
Not 4. Jämförelsestörande poster				
Bland verksamhetens intäkter respektive kostnader ingår följande poster hänförliga till kommunens exploateringsverksamhet:				
Intäkter sålda tomter	-45	22		
Kostnader sålda tomter	20	-7		
Exploateringsverksamhetens nettokostnader	-25	15		
Not 5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	2 771	2 707		
Definitiv slutavräkning föregående år	-20	4		
Preliminär slutavräkning aktuellt år	-23	-31		
Summa	2 728	2 680		
Not 6. Generella statsbidrag				
Bidrag för LSS-utjämning	37	28		
Nya tillskott 2020, bland annat p.g.a. Coronapandemin	114	0		
Bidrag välfärd	24	22		
Kommunal fastighetsavgift	113	109		
Summa	288	159		
Not 7. Skatteutjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	599	576		
Kostnadsutjämningsbidrag	-109	-107		
Införande bidrag	-	-		
Regleringsbidrag	64	43		
Summa	554	512		
Not 8. Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar från koncernföretag	133	139	6	13
Utdelning på aktier och andelar i Kommuninvest	6	14	-	-
Ränteintäkter	20	19	20	10
Borgensavgifter	41	37	-	-
Realisationsresultat	-	-	-	-
Övriga finansiella intäkter	-	-	-	-
Summa	200	209	26	23

mnr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	jan-aug 2020	jan-aug 2019	jan-aug 2020	jan-aug 2019
Not 9. Finansiella kostnader				
Ränta på pensionsavsättningar	-36	-7	-	-8
Räntekostnader	-7	-8	-93	-58
Aktieägartillskott VKAB	-12	-12	-	-
Övriga finansiella kostnader	-1	-1	-3	-1
Summa	-56	-28	-96	-67

mnr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2020-08-31	2019-12-31	2020-08-31	2019-12-31
Not 10. Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	2 236	2 078		13 532
Inköp	59	112		183
Försäljningar	-	-61		-60
Utrangeringar	-	-15		-33
Överföringar	133	122		736
Utgående anskaffningsvärde	2 428	2 236		14 358
Ingående ackumulerade avskrivningar	-615	-589		-3 889
Försäljningar	-	41		41
Utrangeringar	-	9		25
Överföringar	-	-		0
Årets avskrivningar	-53	-76		-358
Utgående ackumulerade avskrivningar	-668	-615		-4 181
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-132	-132		-217
Försäljningar	-	-		
Utrangeringar	-	-		
Överföringar	-	-		-44
Årets nedskrivningar/återföringar	-			-7
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-132	-132		-268
Utgående redovisat värde	1 628	1 489	9 920	9 909
<i>Genomsnittlig avskrivningstid, år</i>	<i>46</i>	<i>29</i>	<i>0</i>	<i>40</i>

mnr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2020-08-31	2019-12-31	2020-08-31	2019-12-31
Not 11. Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	513	504		5 077
Inköp	20	45		198
Försäljningar	-	-45		-45
Utrangeringar	-4	-2		-17
Överföringar	-3	11		140
Utgående anskaffningsvärde	526	513		5 353
Ingående ackumulerade avskrivningar	-322	-289		-2 320
Försäljningar	-	32		32
Utrangeringar	2	1		15
Överföringar	-1	-1		-18
Årets avskrivningar	-41	-65		-238
Utgående ackumulerade avskrivningar	-362	-322		-2 529
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-3	-3		-249
Försäljningar	-	-		
Utrangeringar	-	-		
Årets nedskrivningar/återföringar	3	-		
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	-3		-249
Utgående redovisat värde	164	188	2 642	2 575
<i>Genomsnittlig avskrivningstid, år</i>	<i>13</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	<i>22</i>
Not 12. Pågående ny- och ombyggnad				
Ingående anskaffningsvärde	197	244		1 014
Inköp	76	99		896
Försäljningar	-	-43		-43
Utrangeringar	-	0		-1
Nedskrivningar	-	-		-
Överföringar	247	-103		-833
Utgående anskaffningsvärde	520	197	1 875	1 033

mnkr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2020-08-31	2019-12-31	2020-08-31	2019-12-31
Not 13. Finansiella anläggningstillgångar				
<i>Värdepapper och andelar</i>				
VKAB	0	0	-	-
Förlagsbevis Kommuninvest	14	14	14	14
Andelar i Kommuninvest utgående värde	3	3	3	3
Övrigt	9	9	2	2
<i>Långfristiga fordringar</i>				
Utlåning till kommunens koncernföretag	379	479	-	-
Utlåning till föreningar i Arenastaden	479	484	479	484
Utlåning till SEB	736	736	736	736
Överinsats Kommuninvest	21	21	21	21
Övrigt	69	71	786	110
Summa	1 710	1 817	2 041	1 370
Not 14. Förråd m.m.				
Exploateringsstillgångar	303	280	303	280
Förråd	6	6	50	59
Summa	309	286	353	339
Not 15. Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	42	109	84	189
Fordran statsbidrag	117	120	117	120
Mervärdeskatt och övriga skattefordringar	-	-	39	19
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	238	314	317	325
Kortfristig utlåning till kommunens koncernföretag	224	124	-	-
Övriga kortfristiga fordringar	13	227	295	83
Summa	634	894	852	736
Not 16. Kassa och bank				
Bank	1 491	1 008	1 549	1 036
Summa	1 491	1 008	1 549	1 036
Kommunen har enligt avtal med bank en checkkredit på 10 mnkr som inte var utnyttjad vid bokslutstillfället.				

mnr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2020-08-31	2019-12-31	2020-08-31	2019-12-31
Not 17. Eget kapital				
Ingående eget kapital	1 662	1 660	4 533	4 421
Årets resultat	266	2	362	112
Utgående eget kapital	1 928	1 662	4 895	4 533
Justering eget kapital	Årets resultat	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital	
Utgående eget kapital kommunen enligt 2019 årsredovisning	2	3 223	3 225	
Justering ändrade redovisningsprinciper				
Pensionsåtagande intjänade t.o.m. 1997	0	-1 563	-1 563	
Belopp vid årets utgång för kommunen	2	1 660	1 662	
Not 18. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Pensioner intjänade t.o.m. 1997	1545	1563	1572	
Pensioner intjänade fr.o.m. 1998	441	408	459	
Summa avsatt till pensioner	1 986	1 971	2 031	
Justering avsättning pensioner				-13
Utgående värde kommunen enligt Årsredovisning 2019	-	408		459
Justering ändrad redovisning princip pensioner intjänade t.o.m. 1997	-	1563		1563
Justerat belopp vid årets utgång		1971		2022
Not 19. Andra avsättningar				
Uppskjuten skatteskuld bolagen	-	-	331	326
Statlig infrastruktur (Åryd och Fagrabäck)	78	78	78	78
Återställning deponi Häringetorp	11	11	11	11
Övriga avsättningar (testamenten med mera)	0	0	16	16
Summa andra avsättningar	89	89	436	431
Not 20. Långfristiga skulder				
Lån banker och kreditinstitut	736	736	6 227	6 175
Övriga långfristiga skulder	469	71	1 811	776
Summa långfristiga skulder	1 205	807	8 038	6 951

mnr	KOMMUN		KOMMUNKONCERN	
	2020-08-31	2019-12-31	2020-08-31	2019-12-31
Not 21. Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	28	28	1 748	1 314
Leverantörsskulder	128	372	323	474
Preliminär skatt för anställda	55	53	57	55
Upplupna löner	29	30	32	34
Sociala avgifter	70	67	138	76
Upplupna pensionskostnader, individuell del, inklusive löneskatt	108	141	99	150
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	517	379	867	586
Semesterlöneskuld samt okompenserad övertid	212	212	196	232
Övriga kortfristiga skulder	105	69	377	147
Summa kortfristiga skulder	1 252	1 351	3 837	3 068
Not 22. Borgensåtaganden och ställda säkerheter				
Proprieborgen för kommunägda bolag	7 321	6 734	7 326	6 739
Övriga borgensåtaganden	0	0	0	0
Fastighets- och företagsinteckningar	0	0	0	15
Summa	0	0	0	15

Pensionsredovisning enligt blandmodell

I följande tabell redovisas Växjö kommuns resultat- och balansräkning enligt fullfundsmodellen jämfört med blandmodellen. Vid tillämpning av fullfundsmodellen har kommunens resultat för januari-augusti 2020 förbättrats med 18 miljoner kronor samtidigt som det egna kapitalet minskar från 3 473 till 1 928 miljoner kronor.

RESULTATRÄKNING, mnkr	Not	Fullfond	Blandmodell
Verksamhetens intäkter		826	826
Verksamhetens kostnader	2	-4 179	-4 225
Av- och nedskrivningar		-95	-95
Nettokostnader		-3 448	-3 494
Skatteintäkter		2 728	2 728
Generella statsbidrag och utjämning		842	842
Verksamhetens resultat		122	76
Finansnetto	2	144	172
PERIODENS RESULTAT	2	266	248
BALANSRÄKNING, mnkr		Fullfond	Blandmodell
Materiella anläggningstillgångar		2 316	2 316
Finansiella anläggningstillgångar		1 710	1 710
Förråd med mera		309	309
Fordringar		634	634
Kassa och bank		1 491	1 491
SUMMA TILLGÅNGAR		6 460	6 460
Eget kapital	1	1 928	3 473
varav årets resultat	2	266	248
Avsättningar		2 075	530
varav pensioner	3	1 986	441
Skulder		2 457	2 457
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		6 460	6 460
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER			
Borgen och ställda säkerheter		7 321	7 321
Pensionsförpliktelser	4	23	1 568

Not 1) Eget kapital ökar i blandmodellen med pensionsförpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse (åtaganden intjänade t.o.m. 1997), 1 545 mnkr.

Not 2) Årets resultat försämrats i blandmodellen totalt sett med 18 mnkr; ökad pensionskostnad med 46 mnkr men minskad finansiell kostnad med 28 mnkr.

Not 3) Pensionsförplikten som i fullfundsmodellen redovisas som avsättning (åtaganden intjänade t.o.m. år 1997, exklusive visstids pension) lyfts bort från balansräkningen och redovisas som ansvarsförbindelse. avsättning.

Not 4) Totalt pensionsåtagande intjänat t.o.m.1997, redovisas i blandmodellen som ansvarsförbindelse.

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning, ska kommuner använda "blandmodellen" vid redovisning av pensioner. Det innebär att årets intjänade och årets utbetalningar av pensioner belastar resultatet. Den del som är intjänad före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och förändring av det åtagandet påverkar inte resultatet. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om budget 2020, redovisas pensionerna i Växjö kommun från år 2020 enligt fullfundsmodellen. Fullfundsmodellen innebär att pensionsåtagande före 1998 också redovisas på balansräkningen som en avsättning och den totala förändringen av pensionsskulden påverkar resultatet. Bakåt i tiden då skulden har vuxit har fullfundsmodellen ökat kostnaderna och därmed försämrat resultatet. Då utbetalningarna de senaste åren istället överskrider värdeförändringen blir skillnaden mellan modellerna det motsatta.

Driftredovisning

DRIFTREDOVISNING, mnkr	Verksamhetens intäkter		Verksamhetens kostnader		Januari-augusti 2020		
	jan-aug 2020	jan-aug 2019	jan-aug 2020	jan-aug 2019	Nettoutfall	Netto-budget	Budgetavvikelse
Byggnadsnämnd	21	25	-27	-33	-6	-8	2
Kommunfullmäktige	0	0	-6	-10	-6	-7	1
Kommunens revisorer	0	0	-2	-2	-2	-2	0
Kommunstyrelse	128	124	-436	-437	-308	-357	49
Kultur- och fritidsnämnd	22	24	-140	-149	-118	-122	4
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	6	7	-13	-13	-7	-8	1
Nämnd för arbete och välfärd	155	200	-597	-646	-442	-443	1
Omsorgsnämnd	177	186	-1 082	-1 104	-905	-912	7
Teknisk nämnd	295	357	-398	-470	-103	-90	-13
Utbildningsnämnd	297	313	-1 803	-1 775	-1 506	-1 515	9
Valnämnd	0	2	0	-3	0	0	0
Överförmyndarnämnd	6	6	-9	-9	-3	-3	0
Summa nämnder OBS! exkl förändring semesterlöneskuld	1 107	1 244	-4 513	-4 651	-3 406	-3 467	61
Förändring semesterlöneskuld	-	-	95	109	95	0	95
Summa nämnder inkl förändring semesterlöneskuld	1 107	1 244	-4 418	-4 542	-3 311	-3 467	156
Justering poster ej hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	-266	-312	381	426	115	-150	265
Exploateringsverksamhet	-45	22	20	-7	-25	0	-25
Kommungemensamt	30	12	-163	-242	-133	-129	-4
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	826	966	-4 180	-4 365	-3 354	-3 746	392

Upplysning om driftredovisningens uppbyggnad

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att kommunfullmäktige i budget anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för sin driftverksamhet. Fullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten. Budgeten beslutas av kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår i juni. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättar därefter specificerade internbudgetar för sina ansvarsområden för beslut i november året innan aktuellt budgetår.

Fullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Det innebär att anslagen ska täcka de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och bidrag inte täcker verksamhetens kostnader fullt ut. Nettoanslagen binds av fullmäktige på nämndsnivå. Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget. Det sker brutto uppdelat på intäkter och kostnader samt på de delverksamheter enligt SCB:s verksamhetsindelning alternativt organisatoriska enheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de ej påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning kommun

Investeringsredovisning nämnder

Färdigställda projekt mnr	Utgifter sedan projektstart			Varav årets investeringar år 2020			
	Beslutad total budget	Ackumu- lerat utfall	Budget- avvi- kelse	Utfall jan- aug 2020	Budget helår 2020	Utfall helår 2020	Budget- avvikelse
Tekniska nämnden, skattefinansierat, offentlig beslysning	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,3	0,0
Byggnadsnämnd, nytt ärendehanteringssystem	0,7	0,6	0,1	0,3	0	0,3	-0,3
S:a färdigställda projekt	1,0	0,9	0,1	0,6	0,3	0,6	-0,3
Pågående projekt mnr	Beslutad totalut- gift	Beräk- nad totalut- gift	Prognos avvi- kelse	Utfall jan- aug 2020	Budget helår 2020	Prognos utfall helår 2020	Prognos budget- avvikelse
Byggnadsnämnden, inventarier				0	0,5	0,5	0,0
Kultur- och fritidsnämnd, inventarier				0,2	0,8	0,2	0,6
Kommunstyrelsen, IT-investeringar m.m.				12	40	40	0
Omsorgsnämnden, inventarier				5	11	11	0
Utbildningsnämnden, inventarier				4	4	4	0
Gemensam finansiering				0,2	0	0,2	-0,2
Tekniska nämnden (TN) skattefinansierat, varav:	220	233	-13	47	89	81	8
<i>TN, exploatering Bäckaslöv</i>	83	72	11	23	34	34	0
<i>TN, övrigt exploatering</i>	17	40	-23	0,2	17	15	2
<i>TN, beläggningsprogram</i>	24	24	0	4	8	8	0
<i>TN, ombyggnad gator/parkering</i>	18	18	0	1	6	1	5
<i>TN, övrigt skattefinansierat</i>	78	79	-1	18	23	22	1
Tekniska nämnden (TN) VA avgiftsfansierat, varav:	360	360	0	69	208	160	48
<i>TN, VA exploatering</i>	-6	17	-23	37	59	53	6
<i>TN, VA-plan</i>	34	34	0	0,1	5	0,2	4,8
<i>TN, VA förnyelse befintliga ledningar</i>	121	121	0	5	51	56	-5
<i>TN, VA utrustning avloppsrening och pumpstationer</i>	53	57	-4	0,3	19	7	12

TN, VA avloppsrening processutveckling	68	65	3	6	16	13	3
TN, VA övrigt	89	65	24	20	58	32	26
Tekniska nämnden biogas	6	6	0	0	6	2	4
S:a pågående projekt	586	599	-13	137,4	359,3	298,9	60,4
S:A INVESTERINGAR TOTALT	587,0	599,9	-12,9	138,0	359,6	299,5	60,1

Kommunens investeringar redovisas indelat i färdigställda och pågående projekt. För januari-augusti redovisas i stort sett inga färdigställda projekt, utan nästan alla projekt bedöms som pågående, även om något enskilt projekt är avslutat. Investeringsprojekt inom tekniska nämnden är ofta fleråriga och redovisas därmed även i den vänstra delen av tabellen. Övrigt-posterna inom tekniska nämnden innefattar ett flertal enskilda projekt/områden som understiger 15 miljoner kronor vardera. De fleråriga projekten som avser exploatering budgeteras för hela projektperioden och övriga fleråriga projekt budgeteras med treårsplaner. Årsbudgeten 2020 för dessa investeringar motsvarar i många fall prognosen för utfallet år 2020, då tekniska nämnden i dagsläget endast i vissa fall fastställer en årsbudget.

Kommunens investeringar omfattar framförallt investeringar i VA, gator och vägar samt IT-investeringar. Kommunens verksamhetsfastigheter ägs främst av kommunens helägda fastighetsbolag Vöfab och Vidingehem. Investeringar i verksamhetsfastigheter är en investeringsutgift i bolagen och kommunen har istället en driftkostnad för att hyra lokalerna. Större investeringar i bolagen avseende verksamhetsfastigheterna redovisas i eget avsnitt.

För perioden januari-augusti uppgår kommunens nettoinvesteringar till 138 miljoner kronor, varav tekniska nämnden svarar för 116 miljoner. Sett till hela året planeras investeringar till ett nettoutfall på 300 miljoner kronor. Stor del av årets investeringar sker under den senare delen av året. Av planerade investeringar för helåret avser 160 miljoner kronor den avgiftsfinansierade VA-verksamheten, 162 miljoner kronor avser den skattefinansierade verksamheten (inklusive biogas) inom tekniska nämnden och 40 miljoner kronor avser kommunstyrelsens IT-investeringar. Övriga nämnders investeringar avser framförallt årliga inköp av diverse inventarier.

Upplysning om investeringsredovisningens uppbyggnad

Investeringsprojekt ingår inte i kommunens resultat, utan identifieras med en särskild projektkod och aktiveras som anläggningstillgångar.

Varje nämnd ska finansiera sina kapitalkostnader (avskrivning och ränta) inom sin budget. Vid ett investeringsbehov krävs att man undersöker om utrymmet i budgeten tillåter att investeringen kan göras. Nämnden beslutar om investeringar upp till 10 miljoner kronor. Investeringar som överstiger 10 miljoner kronor ska beslutas av kommunfullmäktige.

För så kallade tillväxtinvesteringar i infrastruktur (gator, cykelvägar, tunnlar, rondeller etc.) som inte ska belasta exploateringsverksamheten gäller följande: I samband med budgetberedningen presenteras aktuella projekt, investeringsbelopp samt driftkostnad fördelat på kommande treårsperiod. Budgetberedningen bedömer och föreslår fullmäktige att uppta ett eventuellt driftanslag avseende "Kompensation för tillväxtinvesteringar i infrastruktur" under gemensam finansiering.

Tekniska nämndens investeringsprojekt budgeteras för en treårsperiod.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och även utgifter för egen anläggningspersonals timkostnader. Investeringsredovisningen påförs också interna maskinkostnader.

Bolagens investeringar verksamhetsfastigheter

Färdigställda projekt, aug 2020	Utgifter sedan projektens start				Varav: årets investeringar år 2020		
	Beslutad total-budget	Ackumulerat	Budget-	Utfall jan-	Budget	Utfall helår	Budget-
		utfall	avvikelse	aug 2020	helår 2020	2 020	avvikelse
S:a färdigställda projekt							
Pågående projekt	Beslutad total-budget	Beräknad totalutgift	Prognos- bud- getavvikelse	Utfall jan- aug 2020	Budget helår 2020	Prognos utfall helår 2020	Prognos bud- getavvikelse
Station och kommunhus	713	762	-49	254	304	304	0
Torparskolan	87	87	0	36	43	43	0
Äventyrets förskola	37	37	0	13	20	20	0
Kungsmadskolan	80	79	1	26	27	27	0
Helenetorps förskola, Ingelstad	42	42	0	14	23	23	0
Lammhults skola	270	270	0	4	46	46	0
Ulriksbergs förskola och skola	262	262	0	5	30	30	0
Räppevallen - fotbollsplaner	24	24	0	1	1	1	0
S:a pågående projekt	1 515	1 563	-48	353	494	494	0
S:A INVESTERINGAR TOTALT	1 515	1 563	-48	353	494	494	0

Investeringsprojekten i tabellen ovan avser pågående investeringar för kommunens verksamhetsfastigheter med totalutgift på minst 20 miljoner kronor och som är beslutade av kommunfullmäktige.

Verksamhetsredovisning

LÄSANVISNING

I de följande kapitlen ges en verksamhetsredovisning i processperspektiv. Växjö kommun har strukturerat koncernens styrning i fem huvudprocesser. Processerna verkar över organisationsgränserna och fokuserar på ett gemensamt värdeskapande och en tydlig leverans till dem vi är till för.

Riktningens utveckling värderas

Varje process beskrivs i ett eget kapitel med separata avsnitt för de till processen kopplade riktningens målen. Varje avsnitt inleds med en kort beskrivning av riktningens utveckling. Målen saknar explicita måttal och är av karaktären riktningens mål där önskvärd riktning eller utveckling definieras med hjälp av angivna nyckeltal. Genom att inte ange absoluta värden för respektive mål främjas ett ständigt förbättringsarbete.

Bedömning av måluppfyllelse sker på kommunövergripande nivå och baseras på utfallet i samtliga nyckeltal kopplade till respektive mål i Växjö kommuns budget.

Sammanfattande beskrivning och analys

I den sammanfattande beskrivningen och analysen av verksamhet, uppdrag och nyckeltal som följer efter den inledande beskrivningen av riktningens utveckling ges information om för perioden betydelsefulla aktiviteter, åtgärder, resultat och effekt. Här ges även tillfälle att ge en djupare analys och åtgärdsförslag avseende de nyckeltal som avviker väsentligt från önskvärd utveckling. Avsnittet avslutas med ett resonemang om framtid och omvärld.

Uppdrag och nyckeltal

I avsnittet rörande uppdrag beskrivs den aktivitet samt det resultat och effekt som har uppnåtts avseende de till riktningens mål kopplade uppdragen. Under respektive rubrik indikeras status på uppdragets realiserade effekt med en röd, gul eller grön färgmarkering där grön markering anger att uppdraget är avslutat och förväntad effekt är uppnådd.

Under rubriken nyckeltal redovisas utfallet i de nyckeltal som fungerar som indikatorer för såväl riktningens utveckling som bedömning av det samlade effektivitetsmålet. Nyckeltalen är märkta med RK för resultat och kvalitet och E för effektivitet. Kolumnrubriken period anger vilken period som utfallet noteras för. Positiv utveckling av noterat utfall i förhållande till den förra mätningen anges med en uppåtgående pil och negativ utveckling av noterat utfall anges med en nedåtgående pil. Kolumnrubriken jämförelse med större stad ger information om respektive nyckeltals utfall i förhållande till det genomsnittliga värdet för kommungruppen större stad i Kolada. Samma utfall eller bättre indikeras med grön färgmarkering och sämre utfall indikeras med röd färgmarkering. I de fall där vi använder lokala mått som inte kan jämföras med denna referensgrupp utgör hittills bäst inrapporterad data för Växjö kommunkoncern bas för jämförelsen och är därmed det accepterade värdet. I de fall detta förekommer noteras det i anslutning till aktuellt nyckeltal.

Merparten av indikatorerna för måluppföljning kommer från Kolada som är en nationell statistikdatabas för kommun och landsting. Information publiceras med viss fördröjning vilket får till följd att flera av nyckeltalen refererar till annan period än det aktuella verksamhetsåret.

Koncernens hållbarhetsarbete

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och framtid

Alla Växjö kommuns verksamheter arbetar för en hållbar utveckling och har gjort så under lång tid. Våren 2020 var det första halvåret med ett nytt hållbarhetsprogram på plats och som en del i kommunens ordinarie styrning och ledning så har det bildat utgångspunkt för samtal med processägare och förvaltnings- och bolagsledningarna i budgetprocessen 2021. Uppföljning genom indikatorer/ nyckeltal för respektive målbild kommer att ske först 2021 då dessa slås fast i Växjö kommuns budget 2021.

Återkoppling av hållbarhetsprogrammet, som skulle genomförts under våren på en rad orter i kommunen, ställdes in med anledning av Covid 19. Så även en rad andra dialoger med företrädare för näringsliv, forskare och unga samt kommunens årliga hållbarhetsvecka Earthweek. Dialogerna kommer genomföras delvis digitalt under hösten 2020. Earthweek genomförs först i mars 2021.

Växjö's hållbarhetsprogram Hållbara Växjö 2030 innehåller fem målbilder; Klimat och miljösmart, Tryggt och tillitsfullt, Rättvist och ansvarstagande, Växande och inkluderande samt Grönt och hälsosamt. Årets hållbarhetsredovisning delas in under dessa rubriker.

Klimat och miljösmart

Under året har arbetet med revidering av energiplan, transportplan, plan för förebyggande och omhändertagande av avfall samt klimatanpassningsplan påbörjats. Detta görs inom ramen för projektet Klimatneutrala Växjö 2030. I april skrevs en avsiktsförklaring under om att intensifiera klimatomställningsarbetet och innan året är slut ska ett klimatkontrakt skrivas under av kommunen och staten. Utsläppen av koldioxid har de tre senaste åren varit ganska oförändrade. Prognosen för 2020 är ändå att delmålet -65 procent per invånare jämfört med år 1993 kommer att uppnås främst som ett resultat av att Växjö energi nu har helt fossilbränslefri energiproduktion. Utsläppen behöver troligen minska med minst 10 procent per år för att ligga i linje med Parisavtalet. Kommunkoncernens utsläppsnivå väntas hamna på 500-800 ton vid årsskiftet. I stadsutmaningen One Planet City Challenge blev Växjö Sveriges näst bästa klimatstad efter Uppsala. Och i Aktuell Hållbarhets kommunranking klättrade Växjö 20 placeringar till plats 11. Av resultatet framgår att det finns förbättringspotential när det gäller arbete med avfallshantering, nedskräpning, ekosystemtjänster, byggnation och upphandling. För flera av dessa pågår redan ett förbättringsarbete. Glädjande är att Växjö klättrar i ranking bland kommuner med bästa avfallshantering. En bidragande orsak är införandet av det fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar. Arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i Södra Bergundasjön har gett mycket goda resultat under året.

Tryggt och tillitsfullt

Polisens trygghetsundersökning från 2019 pekar på att medborgarna känner sig generellt trygga men att det finns områden som behöver förbättras. Årets resultat väntas först i oktober men det har varit en rad incidenter och en hel del oro och brott under framförallt sensommaren. Det finns skillnader mellan olika områden och tryggheten behöver stärkas i Araby, Teleborg och Lammhult. Trygghetsvårdar har införts i Växjö centrum och på Campus/Teleborg och mobila team permanentats på högstadieskolor. Uppdraget med Hållbara Araby 2030 och utvärderingen av planpro-

gram Araby har startats upp. Arbetet med en reviderad plan för våld i nära relationer och hedersförtryck är påbörjat och förväntas vara klart i höst.

Brukare i omsorgen ger gott betyg för kvalitet i såväl hemtjänst som särskilt boende. Starka områden är bemötande, trygghet, förtroende för personalen och möjlighet till kontakt med personal. Negativ trend är att det redan innan Coronapandemin noterades en betydande andel som besvärades av ensamhet.

Trygghet och studiero för barn och unga är ett prioriterat område i kommunens förskolor och skolor. Årets förskole- och skolundersökning visar att upplevelsen av trygghet generellt sett är hög i kommuns förskolor, skolor och fritidshem. Mellan 84–95 procent av kommunens elever upplever sig trygga. Generellt är tryggheten störst i de lägre åldrarna och högstadiets resultat har under de tre senaste åren haft en negativ trend och där är skillnaderna mellan flickor och pojkar också är som störst.

Rättvist och ansvarstagande

I maj genomfördes en alternativ Pride-vecka som fokuserade på digital kommunikation och dialog, viktiga symbolhandlingar samt ett fåtal fysiska träffar och aktiviteter. Kommunens engagemang under veckan hade trots restriktioner kopplade till den pågående pandemin en imponerande stor bredd av olika initiativ.

I april undertecknade kommunen en demokratideklaration inom ramen för regeringens initiativ Kommittén Demokratin 100 år- samling för en stark demokrati. Beslutet markerar ett ställningstagande för ökad delaktighet, förankring och motståndskraft i de utmaningar som demokratin står inför.

I Växjö finns förhållandevis stora skillnader i arbetskraftsdeltagande mellan olika grupper, exempelvis mellan yngre och äldre samt mellan utrikes och inrikes födda. Även arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor är fortsatt märkbart lågt, både jämfört med utrikes födda män men också med inrikes födda kvinnor.

Kommunen har ett riktningsmål om en mer likvärdig skola där alla elever ska ha goda möjligheter att lyckas oavsett bakgrund. Nyckeltalen som visar kommunens resultat i relation till skolors elevsammansättning visar på en nedgång när det gäller gymnasiebehörigheten och andel elever som har nått målen i alla ämnen. För meritvärdet är resultatet oförändrat och andelen nyanlända elever med behörighet till gymnasieskolan ökar i jämförelse med föregående år. Förändringarna är små men resultatet innebär att skolorna 2019 på totalen presterade under förväntad nivå utifrån kommunens förutsättningar.

Växande och inkluderande

Kommunen växer i snabb takt och beräknas passera 100 000 invånare år 2024. För att skapa ett hållbart och attraktivt samhällsbyggande måste en förtätning ske men med hänsyn tagen till grön struktur och människors välmående. Arbetet med en ny översiktsplan för kommunen pågår och ett förslag till ny landsbygdsplan är färdigställd för politiskt beslut hösten 2020.

Företagsklimatet i kommunen har en nedåtgående trend. Växjö hamnar på plats 56 bland landets 290 kommuner, vilket innebär att kommunen tappar 16 placeringar jämfört med 2018. Trots ett ansträngt läge på arbetsmarknaden ökar andelen individer som går vidare till arbete efter att ha

deltagit i kommunens arbetsmarknadsverksamhet och glädjande är att antal beviljade ansökningar för nya yrkeshögskoleutbildningar ligger på 65 procent jämfört med riket på 38 procent. I början av året undertecknades en Strategisk regional överenskommelse om mottagande och etablering i arbets- och samhällsliv (SÖK) tillsammans med en lokal överenskommelse för Växjö. Fokus är att främja en effektiv etablering för utrikes födda med samordnade och effektiva integrationsinsatser.

Arbetsgivaren Växjö kommun strävar efter att vara en inkluderande arbetsplats med god arbetsmiljö. Fullmäktige beslöt under året om en likabehandlingsplan som ska gälla alla förvaltningar och bolag. Dessutom finns en ny koncerngemensam rekryteringsprocess på plats och gemensamma ledarskapsutbildningar har påbörjats för att stärka det professionella ledarskapet och säkerställa en god chefsförsörjning.

Projektet Vision Växjö 2050, som avslutades i maj, har haft fokus på vad invånare önskar karaktäriserar kommunen och vad som kännetecknar ett gott samhälle 2050. En metodhandbok för fortsatta invånardialoger och ökad delaktighet är framtagen. På plats är också en ny samverkansmodell med funktionsvariationsrörelserna i Växjö kommun. Det nya arbetssättet präglas av dialog och delaktighet i kommunens alla verksamheter. Arbete för bättre samverkan kring nyttjande och underhåll av kommunens lokaler och anläggningar fortsätter för en likvärdig och rik tillgång till ett varierat kultur- och fritidsliv.

Grönt och hälsosamt

I Växjö är det nära till naturen och arbetet som gjorts de senaste åren har utvecklat Växjö till en friluftskommun med fokus på folkhälsa, tätortsnära natur och tillgänglighet. I Naturvårdsverkets friluftundersökning förbättrade Växjö sin placering från plats 47 år 2019 till plats 16 år 2020. Kommunen satsar i EU-projektet Blue Green City på att ta fram metoder för hur ekosystemtjänster kan väga tyngre i samhällsplaneringen och antog dessutom under våren en plan för odling. Den allmänna hälsan i befolkningen är på en god nivå men det finns indikatorer som pekar mot att en högre andel barn, ungdomar och vuxna upplever nedsatt psykisk hälsa. Kommunkoncernen fortsätter arbetet med att inventera och fasa ut farliga kemikalier som används i verksamheterna för att minska risken att hälsan påverkas.

Maten till kommunens omsorgstagare utvecklas kontinuerligt för en förbättrad måltidsupplevelse med kvalitet och variation. Det sker genom översyn av matsedlar, förbättrade kontaktvägar till kommunen och möjligheter för omsorgstagare att välja maträtter. Under våren 2020 så har en revidering av det måltidspolitiska programmet påbörjats.

Kultur, idrott och evenemang är viktiga för att öka attraktionskraften och är styrkan som evenemangs- och mötesstad. Alla ska kunna utvecklas inom sin idrott och det är bredden som ger spetsen. Växjö tog första halvåret ett jättekiv i rankingen över Sveriges bästa idrottsstad. I år hamnar Växjö på plats elva.

Omvärld och framtid

Hanteringen av Covid19 har visat på omställningskraft men också på en sårbarhet i samhället. Det är i skrivande stund svårt att överblicka och sia om hur vi kommer lyckas förvalta erfarenheterna och vilka de långsiktiga konsekvenser blir. De akuta konsekvenserna var självklart det mänskliga lidandet som framförallt drabbade de mest sköra och deras anhöriga. Sjukfrånvaron har ökat från 5,6 procent till 6,3 procent och den negativa utvecklingen orsakas med stor sannolikhet av den pågående pandemin. Vi har på grund av restriktionerna kring pandemin sett försämring i företagsklimat. Antalet korttidspermitteringar och varsel har varit jämförelsevis högt för perioden, ett utfall som i princip uteslutande beror på konsekvenser av pandemin. Det har slagit hårt mot näringar som hotell, restauranger, butiker och kulturaktörer.

De kortsiktiga och mer positiva effekterna ur ett hållbarhetsperspektiv är minskade koldioxidutsläpp till följd av ett minskat resande, distansarbete, digitala möten och event. Därutöver noteras ett ökat stöd för närproducerat och en större medvetenhet om vikten av en god självförsörjningsgrad av råvaror och mat.. Nya former har utvecklats för samverkan, omtanke och stöd för samhällets mest utsatta med exempelvis matinköp och kontakter för att motverka ensamhet

Utmaningarna framåt handlar om hur vi långsiktigt och tillsammans bygger mer resilienta och robusta samhällen och hur vi använder krisen till gagn för omställningen till en hållbar framtid. Det i sin tur handlar om styrning och ledning för hållbar utveckling, nya former för samverkan och handslag mellan verksamheter och aktörer som verkar i angränsande områden. Delade målbilder och delat ansvar samt ökad dialog mellan kommun, näringsliv, akademi medborgare och civilsamhälle.

Uppföljning av huvudprocesserna

Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad

Nya steg mot full sysselsättning

Riktningens utveckling

Växjö kommuns sammantagna arbete bidrar till en positiv utveckling av riktningens mål såväl som till områdena utbildning, arbetsmarknad och näringsliv i Växjö kommuns hållbarhetsprogram. På grund av turbulens i omvärlden har organisationen ställt om och anpassat service och arbetsmetoder för att tillmötesgå invånarens behov. Fler individer påbörjar studier och kan på så vis på längre sikt etablera sig på arbetsmarknaden. Trots ett ansträngt läge på arbetsmarknaden ökar även andelen individer som går vidare till arbete efter att ha deltagit i kommunens arbetsmarknadsverksamhet. Könsskillnader avseende etablering på arbetsmarknaden genom arbete eller studier kvarstår dock alljämt, i synnerhet inom målgruppen utrikes födda. Mot bakgrund av pågående pandemi är det sannolikt att behov av ekonomiskt bistånd och olika former av arbetsmarknadsinsatser över tid ökar.

Utfallet i de till riktningens mål kopplade nyckeltalen visar trots effekterna av pandemin på stabilitet och god målpåfyllelse.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Kraftigt ökande arbetslöshet

Antalet varsel om uppsägning och antalet nya arbetslösa har ökat dramatiskt i spåren av pandemin. Sverige och världen befinner sig i den största krisen i modern tid. Redan före pandemin noterades en ökning i arbetslöshetsstatistiken och nu förstärker pandemin den negativa utvecklingen markant. Antalet öppet arbetslösa och programdeltagare har ökat jämfört med föregående år.

Svensk ekonomi och arbetsmarknad tyngs av pandemin

Pandemin leder till att Sveriges BNP har minskat med cirka tio procent under årets andra kvartal. I bland annat euroområdet väntas nedgången bli betydligt större. En anledning till att den svenska ekonomin inte drabbas fullt lika hårt är att de svenska myndigheternas åtgärder för att bromsa smittspridningen har varit mindre långtgående än i många andra länder.

Läget på den svenska arbetsmarknaden är allvarligt och krisen ser ut att bli mer långvarig än vad bland annat Arbetsförmedlingen tidigare bedömt. Till följd av pandemin och dess effekter på svensk ekonomi och arbetsmarknad väntas arbetslösheten stiga fram till början av 2021 för att därefter långsamt vända nedåt. Långtidsarbetslösheten väntas i sin tur öka till historiskt höga nivåer. Antalet inskrivna arbetslösa som bedöms ha en svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden har ökat sedan sommaren 2019 och ökar nu ännu tydligare i spåren av pandemin. Den rådande situationen innebär att de arbetslösa som redan innan hade en svag position på arbetsmarknaden nu får det ännu svårare i konkurrensen om jobben.

Till följd av pandemin väntas antalet sysselsatta minska för första gången sedan finanskrisen. I det inledande skedet när den ekonomiska aktiviteten ökar kommer sannolikt anställda som beviljats korttidsarbete att gå upp i arbetstid. Det är först senare i återhämtningsfasen som företagen bedöms nyrekrytera personal. Dock råder stor osäkerhet kring utvecklingen framöver på grund av den pågående krisen.

Fler hushåll i behov av ekonomiskt bistånd

I slutet av 2019 minskade antal hushåll i behov av ekonomiskt bistånd för att under andra halvåret 2020 successivt öka. Ökningen härleds delvis till inkomstbortfall och svårighet att varaktigt etablera sig på arbetsmarknaden på grund av pandemin. Vid delårsavstämningen uppgick antal hushåll i behov av ekonomiskt bistånd till 1 014 i jämförelse med 949 hushåll för motsvarande period 2019.

Till självförsörjning via studier eller arbete

Andel deltagare som börjat arbeta eller studera efter avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet har ökat i jämförelse med föregående år och ligger över jämförelsegruppen. Störst skillnad noteras när det gäller ökning av deltagare som börjat studera där utfallet vid delårsavstämningen ligger på 19 procent, att jämföra med 10 procent vid slutet av 2019. 26 procent avslutades till arbete. Ökningen av deltagare som börjat arbeta eller studera kan delvis härledas till den gemensamma samlokaliseringen med Arbetsförmedlingen där Växjöloftet vuxenutbildning tillsammans med Arbetsförmedlingen synliggör utbildningsvägar och tydliggör kopplingen mellan regeringens utbildningsplikt och kommunens utbildningsutbud.

Nyckeltalet nettokostnader arbetsmarknadsåtgärder, kronor/invånare visar att kostnaderna minskar mellan 2018 och 2019. Minskningen kan härledas till att det förekommer ett färre antal kommunala arbetsmarknadsanställningar och att extratjänster istället har prioriterats som anställningsform. Dessutom har kostnaderna för Växjöloftet sommar redovisats annorlunda och har inte inkluderats i kostnader för arbetsmarknadsåtgärder. I jämförelse med större städer ligger Växjö lägre i kostnader för arbetsmarknadsåtgärder.

Växjö kommuns resultat gällande andel kursdeltagare på gymnasial vuxenutbildning/påbyggnadsutbildning som slutför kurs är bättre än utfallet för större städer. Ökningen kan härledas till en sammanhållen studie- och yrkesvägledningsprocess, vilken

innefattar uppdaterade studieplaner, ett nära samarbete med utbildningsanordnare samt ökad tillgång till specialpedagog. Bedömningen är att resultatet delvis beror på att anordnare i valfrihetssystemet erhåller bonus om en elev får ett arbete efter avklarad yrkesutbildning.

Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning/påbyggnadsutbildning som slutför kurs ligger i nivå över riket, men har minskat marginellt sedan föregående mätning.

En yrkesutbildning tar i snitt ett till två år att genomföra. Andel personer som är i en verksamhet relaterad till yrkesutbildningen sex månader efter avslut bibehåller samma nivå som vid årsavstämningen.

Förändringar inom utbildningsområdet

I vårandringsbudgeten för 2020 föreslår regeringen att satsningen på kurser och kurspaket (korta utbildningar) inom yrkeshögskolan ska förstärkas för att tillgodose behovet av omställning på arbetsmarknaden.

Från och med den 1 juli 2020 består komvux av följande delar: komvux på grundläggande nivå, komvux på gymnasial nivå, komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå, komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå, komvux i svenska för invandrare.

Under hösten kommer Vuxnas lärande påbörja en sex månaders avvecklingsprocess. Den innebär att Vuxnas lärande kommer fasa ut sin verksamhet inom svenska för invandrare (SFI), grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning. All vuxenutbildning kommer efter årsskiftet att bedrivas av externa utbildningsanordnare.

Kostnaderna för komvux, kronor per heltidsstuderande har minskat över tid och ligger under nivå med större stad. Ersättningsmodellen förändrades 2018, vilket har inneburit en ökning gällande ersättningsnivåerna. Dock har personalkostnaderna minskat i jämförelse med föregående år.

Yrkeshögskolan

I Kronoberg beviljades 65 procent av länets ansökningar medan riksnivån ligger på 38 procent. I de utbildningar där Växjö lönstet Yrkeshögskola deltagit i ansökningsarbetet beviljades 83 procent. Antalet ansökta yrkeshögskoleutbildningar i Växjö kommun kan redovisas först efter avslutad sökombgång, vilket sker till hösten. Andel examinerade studerande som erhållit arbete sex månader efter avslutad utbildning i yrkeshögskoleutbildningar och där Växjö lönstet yrkeshögskola varit delaktiga följs upp när tidsfristen är uppnådd. Då aktuella utbildningar avslutades i juni 2020 sker resultatuppföljningar först under januari 2021. Det samma gäller för andel personer som är i en verksamhet relaterad till yrkesutbildningen 6 månader efter avslutad yrkeshögskola.

Unga och vuxna till självförsörjning

Den pågående krisen och den tydliga nedgången i den ekonomiska aktiviteten väntas leda till att arbetskraften minskar under kommande år. Det beror dels på att fler väntas påbörja studier, dels att personer som står längre ifrån arbetsmarknaden lämnar arbetskraften i högre omfattning när konkurrensen om jobben ökar. Inledningsvis har främst tillfälligt anställda och nya på arbetsmarknaden drabbats av arbetslöshet. Samtidigt har krisen medfört att fler lämnat arbetskraften genom att inte aktivt söka arbete, vilket samtidigt har dämpat ökningstakten i arbetslösheten. Även stödåtgärder som korttidspermitteringar agerar som motvikt till en stigande arbetslöshet. Antalet inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen bedöms att fortsätta öka påtagligt under de närmaste kvartalen. Andel avslutade till självförsörjning i åldersgrupperna 0-29 år såväl som 30 år och uppåt har sjunkit sedan föregående mätning. En betydande minskning syns i det yngre åldersintervallet vilket går i linje med tendenser i övriga landet. Unga personer har generellt inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden i samma utsträckning som äldre, och har oftare tillfälliga och/eller timanställningar.

Framtid och omvärld

Konjunkturinstitutet bedömer att återhämtning i ekonomin och det offentliga sparandet bör ske i samband med att smittspridningen avtar och vaccin mot Covid 19 finns tillgängligt. Svensk ekonomi kommer dock att tyngas av pandemin under minst ett år till. De stora offentliga underskotten innebär att Maastrichtskulden ökar till 46 procent av BNP nästa år. De offentliga finanserna får därmed betraktas som fortsatt jämförelsevis starka trots den synnerligen djupa lågkonjunkturen. Arbetsförmedlingens bedömning för år 2020 och 2021 visar på en fortsatt dramatisk ökning av arbetslösheten. Antalet inskrivna arbetslösa bedöms överstiga 600 000 i början av nästa år.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
KF	R/K	Förvävarsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	2018	80	→ ●
KF	R/K	Andel som avslutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd (%)	2019	49 *	→ ■
KF	R/K	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat	2019	45	↗ ●

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	arbeta eller studera, andel (%)				
KF RK	Kursdeltagare i gymnasial vuxenutbildning som vid årets slut slutfört kurs, andel (%)	2019	71	↗	●
KF E	Kostnad utbetalt ekonomiskt bistånd, kr/inv	2019	831	↘	●
KF E	Nettokostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv	2019	468	↗	●
KF E	Kostnad komvux, kr/heltidsstuderande	2019	40 235	↗	●

* Detta är ett lokalt mått där jämförelse med större stad inte är möjlig. Jämförelsen görs därför mot hittills bästa inrapporterade värde.

Växande näringsliv

Riktningens utveckling

Kommunens arbete under riktningens målet har sin utgångspunkt i såväl näringslivsplanen som Hållbara Växjö 2030 och då främst området som rör arbetsmarknad och näringsliv. Pandemin har hastigt bromsat den globala ekonomin. Restriktioner och åtgärder för att minska smittspridningen har bidragit till att den ekonomiska aktiviteten helt eller delvis avstannat i stora delar av världsekonomin. Det snabba förloppet återspeglas i både en utbuds- och efterfrågechock där restriktioner försvårat den internationella handeln och har bidragit till störningar i leveranskedjor. Utfallet i riktningens målets nyckeltal indikerar detta till trots stabilitet och utveckling.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Näringslivsplan

Under våren har näringslivsplanen för Växjö kommun antagits. Näringslivsplanen pekar ut de utvecklingsområden som bedöms ha påverkan på ett attraktivt företagsklimat och ett fortsatt växande näringsliv i Växjö. Planen ska bidra till att skapa helhets- och främja ett effektivt arbete med näringslivsfrågor.

Företagsklimat enligt insiktsmätning

Växjö kommuns service till företag är fortsatt god. Det visar undersökningen insiktsmätningen öppna jämförelser som genomförs av SKR, Sveriges kommuner och regioner. Undersökningen, som baseras på 2019 års service är en kvalitetsmätning av den kommunala myndighetsutövningen och servicen gentemot företag. Växjö kommuns utfall på Nöjd kund-index (NKI) är 73,2 av maximala 100, vilket är en marginell ökning från föregående år. Samtliga serviceområden ligger på ett NKI-värde mellan 71 och 79, vilket i mätningen bedöms som högt.

Sett till de sex myndighetsområden som bedöms ha miljö- och hälsoskydd, byggnadslov och livsmedelskontroll ökat sina respektive NKI-värden jämfört med föregående år, medan serveringstillstånd och brandskydd tappat något. Värde för markupplåtelse finns inte, på grund av för få svar i mätningen.

Nyregistrerade företag

Under föregående år startades 521 företag i Växjö kommun, vilket är en marginell ökning jämfört med 2018. Antalet nyinflyttade företag har minskat något jämfört med 2018. Nära hälften av de nystartade företagen är tjänsteföretag. Sektorn tjänsteföretag innefattar företag som erbjuder tjänster inom bland annat IT, ekonomi, reklam, juridik, försäkring, uthyrning av fastigheter och maskiner, resor, städning, kropps- och hårvård. Under januari-juni 2020 startades 347 stycken nya företag, som vid delårsavstämningen fortfarande är aktiva. Växjö kommun stimulerar företagande och entreprenörskap bland annat genom att stödja Ung Företagsamhet, Nyföretagarcentrum och Företagsfabriken.

Verksamhetsmark

Under de senaste åren har det funnits begränsade möjligheter att erbjuda attraktiv mark, men i och med exploateringen av Nylanda erbjuds nya möjligheter för företagsetablering inom relativ närtid. Trots tillgång till Nylandaområdet bör arbetet att identifiera framtida markbehov och geografisk placering fortgå.

Kraftfull konjunkturnedgång

Den globala ekonomiska tillväxten påverkas kraftigt av effekterna av pandemin. I ett grundscenario bedömer IMF att global BNP minskar med tre procent under 2020. Det är ett betydligt större fall än vid finanskrisen 2008–2009 då motsvarande minskning var 0,1 procent. En återhämtning i världsekonomin väntas dock under andra halvåret 2020 med hjälp av rekordstora penning- och finanspolitiska stimulanspaket. Därefter bedömer IMF en återhämtning i den globala ekonomin med 5,8 procent i BNP-

tillväxt under 2021.

Konjunkturedgången i Sverige dämpas av de ekonomisk-politiska åtgärder som vidtagits. Sysselsättningen hålls uppe av mycket omfattande korttidspermitteringar. Under årets tre sista kvartal bedöms i genomsnitt ca 450 000 personer vara permitterade.

Företagsklimatet i Växjö kommun visar över tid en nedåtgående trend. I september 2019 presenterade Svenskt Näringsliv sin årliga näringslivsrankning. Växjö hamnar på plats 56 bland landets 290 kommuner, vilket innebär att kommunen tappar 16 placeringar jämfört med 2018. Antalet korttidspermitteringar och varsel har varit jämförelsevis högt för perioden, ett utfall som i princip uteslutande beror på konsekvenser av pandemin.

Omfattande åtgärder för att minska effekterna av pandemin

En rad åtgärder har vidtagits för att hjälpa företagen att överbygga det i många fall kraftiga efterfrågebortfall som Covid 19 orsakar. Stödåtgärderna bidrar till att det offentliga finansiella sparandet faller kraftigt i år till -5,6 procent av BNP. Effekterna som åtgärderna får på svensk ekonomi och arbetsmarknad är i hög grad beroende av krisens varaktighet och förlopp.

Växjö näringsliv är diversifierat och karakteriseras av en balanserad branschmix med konkurrenskraftig tillverkande industri såväl som en väl utvecklad service- och tjänstesektor. Den tillverkande industrin är en viktig bas för övriga näringslivet och har hög lönsamhet och tillväxt jämfört med riket. Växjö har under en längre period haft en god jobbtillväxt över riksgenomsnitt, men en något svagare produktivitetsutveckling. Det kan bero på att många av jobben växt fram inom branscher med lägre produktivitet, exempelvis service, vård och omsorg.

Pandemin har slagit hårt mot branscher som hotell, restaurang och handel där tillfälliga anställningar är vanliga och där det finns många ingångsjobb. Krisen skyndar också på strukturomvandlingen på arbetsmarknaden vilket leder till att vissa jobb inte kommer tillbaka, vilket i sin tur kan bidra till att den tudelning på arbetsmarknaden som vuxit fram under ett antal år riskerar att permanentas. Kronoberg är ett industritätt län och tillverkningsindustrin har drabbats hårt av korttidspermitteringar och varsel. Risken är stor att en industrinedläggning innebär en permanent produktivitets- och företagsförlust, vilket ger en högre risk att dessa arbetstillfällen inte kommer tillbaka lika snabbt om än alls. Besöksnäringen är en av de hårdast drabbade branscherna, vilket är märkbart i länet. Dock bedöms många av arbetstillfällena återkomma i samband med att restriktionerna lättas.

Efterlevnad av Folkhälsomyndighetens föreskrifter

I samband med att smittspridningen ökade gavs miljö- och hälsoskyddsmyndigheten i uppdrag att genomföra tillsyn på serveringar för att följa upp att Folkhälsomyndighetens föreskrift om trängsel efterlevdes. Fokus och resurser lades på kontroller såväl som informations-spridning.

För den ordinarie tillsynen fastställdes en prioriteringslista. Tillsyn ute på företag/verksamhet avvaktades i syfte att ge företagen en möjlighet till anpassa sig till rådande situation. Senare under våren har kommunen efter dialog med företagen bedrivit tillsyn hos de verksamheter som betalar årlig avgift. Tillsyn har delvis kunnat genomföras digitalt. Corona har medfört att tillsynen inte har bedrivits i den omfattning som var beslutats i tillsynsplanen.

Gemensamt grepp för att stävja pandemins negativa effekter

Växjö samlar förvaltningsövergripande resurser i projektet Växjöloftet Omställning. Kartläggning och omvärldsanalys pågår i syfte att stävja och hantera de negativa effekter som pandemin får på näringsliv och arbetsmarknad. Det offentligt gemensamma arbetsmarknadspolitiska projektet Arbetsgivarcenter kommer under hösten 2020 utvidga sitt uppdrag genom att stärka kopplingen till näringslivsavdelningen, vuxenutbildningen och yrkeshögskolan.

Trots en utmanande period har flera av de kunskapsintensiva företagen i Videum Science Park kunnat expandera sina verksamheter, bland annat genom finansieringsrundor och nyanställningar. Detta har i sin tur bidragit till att många företag har kunnat öka sina lokalytor i Videum Science Park vilket minskade vakansytor för Videum. Arbete pågår för att bidra till etableringsarbetet för en europeisk digital innovationshub, EDIH.

Ett antal samverkansprojekt har genomförts mellan Växjö kommun, Linnéuniversitetet och näringslivet, bland annat inom ramen för Videum Science Parks innovationslabbmiljö och Videum Science Parks VR/AR-labb. Arbete pågår även för att gemensamt söka olika typer av extern finansiering. Kommunen har även ingått ett samverkansavtal tillsammans med Linnéuniversitetet och Centrum för Informationslogistik i Ljungby (CIL), i syfte att stärka små- och medelstora företags satsningar på innovation och samverkan med akademi. Samarbete pågår även för att tillse att fler Linnéstudenter väljer att stanna kvar och verka i Växjö kommun efter avslutade studier.

Servicesäkrad handläggning

I arbetet med att säkerställa en god handläggning och förbättra informationen om myndighetsutövning arbetar kommunen med kontinuerliga utbildningsinsatser inom berörda områden. Detta bedrivs i samverkan med exempelvis regionen och Polisen. Servicesäkring gentemot invånare och näringsidkare utvecklas kontinuerligt genom exempelvis parkeringsövervakning, avgiftshantering mot torghandlare, översyn av uteserveringar, arbete med vatten- och avloppsfrågor tillika den kommunala ordningsstadsplanen.

Allt fler blanketter har tillgängliggjorts via e-tjänster. E-tjänsterna underlättar för företagare och privatpersoner att lämna rätt uppgifter. Korrekt inskickade uppgifter gör även att handläggningstiderna kortas. Fokus på relevant och lättillgänglig information om skyldigheter och rättigheter är således alltjämt av vikt.

Framtid och omvärld

Behov av omställning och ökad efterfrågan på teknisk kompetens

Behovet av omställning och kompetensutveckling i regionen är överhängande, i synnerhet inom industrin. Pandemin öppnar

emellertid upp för möjligheter att strategiskt arbeta med omställningsinsatser som på sikt ska kunna möta Växjö's mer långsiktiga kompetensförsörjningsbehov.

Teknikutvecklingen möjliggör produktivitetens utveckling, bidrar till välfärdens utveckling och skapar generellt ekonomiskt välstånd. Mer än någonsin har teknisk utveckling påverkat samhället och arbetsmarknaden. På grund av pandemin klargörs behov och utmaningar kopplat till automatisering och digitalisering ytterligare.

Uppskattningen är att 21 procent av dagens arbetade timmar i Sverige automatiseras kommande tio år, vilket motsvarar drygt en miljon jobb. Samtidigt förväntas automatisering och ett antal samhällstrender leda till 1,3 miljoner nya jobb fram till år 2030. Dessa samhällstrender är bland annat en åldrande befolkning, ökade inkomster, investeringar i ny teknik och uppkomst av nya yrken.

Prognoser visar att tillväxttappet kan hämtas igen runt slutet av 2022 och att det kan dröja till efter 2023 innan arbetslösheten återgår till liknande nivåer som före krisen. För att undvika en långsam ekonomisk utveckling likt den som Sverige erfor efter den senaste finanskrisen krävs omfattande satsningar för ökad produktivitet och långsiktig konkurrenskraft.

Behov av stärkt kommunikation och profilering

För vända den negativa trenden gällande företagsklimatet behöver dialogen och kommunikationen gentemot näringslivet stärkas. Det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag i Växjö, vilket förutsätter god service, effektiva processer och tydlig kommunikation. För att kunna erbjuda bästa möjliga service gentemot företag behövs en förståelse för näringslivets villkor och hög digital tillgänglighet.

Genom ökad dialog, kommunikation och profilering skapar vi ett bättre företagsklimat och visar på potentialen och möjligheterna vid etablering och expansion i Växjö. Kommunikationsplattformarna behöver stärkas samt profileringen inom näringslivsplanens profilmråden; IT, skog och trä samt cirkulär ekonomi.

Uppdrag

Servicesäkra kontakten med företag om myndighetsutövning.

Uppdraget aktualiseras inom flertalet av huvudprocesserna. Kartläggning och utveckling av olika processflöden pågår, så även dialog med företagare. Den myndighetsutövning som kommunen bedriver omfattar ett brett spann av lagrum och frågor, exempelvis inom företagsetablering, planbesked och bygglovsansökan, diverse anmälningsärenden, tillsynsärenden och alkoholhandläggning. Omvärldsbevakning av krångelombudsman har genomförts, i syfte att erbjuda företagarna förbättrad och mer tillgänglig service. .

Se över avgiftsregelverket för tillstånd och tillsyn.

Ett antal utredningar avseende lagstiftning inom aktuella områden pågår. Förslag gällande avgifter och taxor har lämnats. För att säkerställa en koncernövergripande princip, i de fall det är tillämpligt, krävs en gemensam strategi med kommunledningsförvaltningen som sammanhållande part.

Anta nytt näringslivsprogram.

Genomfört. Näringslivsplanen antogs av kommunfullmäktige i maj 2020.

Anta vision för Universitetsstaden Växjö

Kommunstyrelsen har beslutat anta universitetsstadsvisionen *Växjö ska vara en välkomnande och naturskön universitetsstad av internationell karaktär där hållbarhet, kreativitet och entreprenörskap aktivt lyfts fram. Universitetsstaden ska utvecklas med ett tydligt fokus på studenterna och campus är en plats för nytänkande och gränsöverskridande möten. Tillsammans skapar vi relationer mellan studenter, näringslivet och samhället för största möjliga utväxling för att finna varandra på framtidens arbetsplatser.* Visionen beskriver ett framtida tillstånd för Växjö. För Växjö kommun kan visionen användas som en sammanlänkande vision i ex näringslivsplan och campusplan.

Förtydliga ansvarsfördelning inom kompetensförsörjning och näringslivsfrämjande åtgärder.

Växjö kommun arbetar kontinuerligt för att förenkla för både företag och invånare. Koncernövergripande samverkan sker med berörda parter och hålls samman av processledningsgruppen för växande näringsliv och fungerande arbetsmarknad. I syfte att erbjuda företag en väg in gällande kompetensförsörjningsfrågor samverkar Växjö kommun och Arbetsförmedlingen i verksamheten Arbetsgivarcenter. På grund av omstrukturering inom Arbetsförmedlingen kommer samarbetet dock ej fortlöpa i befintlig form. Förtydligande i ansvarsfördelning innebär att näringslivsavdelningen ansvarar för insatser riktade mot högre utbildning och talangattraktion.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
KF	R/K	Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare	2019	5	→ ●
KF	R/K	Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking	2019	56	↘ ●
KF	R/K	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	2019	73	↗ ■
KF	E	Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	2019	128	↗ ●

Snabbare etablering för nyanlända

Riktningens utveckling

Sammantaget möjliggör Växjö kommuns arbete att fler kan etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Ordinarie verksamheter och projekt bidrar till en gemensam kunskapsreserv kring integrationsfrågor. Växjö bedriver ett aktivt samverkansarbete med berörda myndigheter, civilsamhället och näringslivet, vilket ger nytillkomna invånare möjlighet att etablera sig i kommunen. I början av året antogs en koncernövergripande integrationsplan. Könsskillnader avseende etablering på arbetsmarknaden genom arbete eller studier kvarstår dock alltså, i synnerhet inom målgruppen utrikes födda. Indikatorerna pekar på en fortsatt positiv utveckling.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Pandemin slår mot arbetsmarknadens redan utsatta

De som först blir arbetslösa när efterfrågan på arbetskraft minskar är personer med tillfälliga anställningar och nytillkomna individer på arbetsmarknaden. Situationen försvåras ytterligare för dessa personer då krisen har drabbat privata tjänster som hotell, restauranger och handel där tillfälliga anställningar är vanliga och där det finns många ingångsjobb. Unga och utrikes födda är överrepresenterade både i dessa branscher och bland dem med tillfälliga anställningar. Förhållandevis stora skillnader i arbetskraftsdeltagande förekommer mellan olika grupper, exempelvis mellan yngre och äldre samt mellan utrikes och inrikes födda. Dessutom finns ett visst gap mellan kvinnor och män, där arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor fortsatt är märkbart lågt, både jämfört med utrikes födda män men också med inrikes födda kvinnor.

Strukturumvandlingen på arbetsmarknaden kan samtidigt medföra att vissa jobb, exempelvis inom handeln, inte kommer tillbaka efter krisen. Det rådande läget på arbetsmarknaden riskerar därför att försena och försvåra inträdet för personer som är nya på arbetsmarknaden framöver. Särskilt svår bedöms konkurrensen om jobben bli för nya personer på arbetsmarknaden som saknar gymnasial utbildning. En fullföljd gymnasieutbildning är den enskilt viktigaste faktorn för möjligheterna att få en varaktig förankring på arbetsmarknaden. En gymnasieutbildning är dessutom en förutsättning för högre utbildning.

Sjunkande sysselsättningsgrad för utrikes födda

Utrikes födda, i synnerhet kvinnor, har under lång tid haft en betydligt lägre sysselsättningsgrad än inrikes födda personer. Under 2010-talet har sysselsättningsgraden kontinuerligt stigit hos samtliga målgrupper, oavsett födelseland. Eftersom utrikes födda har stått för merparten av jobbtillväxten har gapet mellan inrikes och utrikes föddas sysselsättningsgrad minskat, om än i långsam takt. Till följd av det rådande läget på arbetsmarknaden väntas sysselsättningsgraden för utrikes födda att minska markant.

Arbetsförmedlingens bedömning är att sysselsättningsgraden för utrikes födda 16-64 år faller under kommande år. Sysselsättningsgraden bland inrikes födda är betydligt högre, men väntas också minska under kommande period. Arbetsförmedlingen bedömer vidare att sysselsättningsgraden även för inrikes födda minskar framgent. Förändringar i befolkningsstrukturen förstärker dessutom skillnaden i sysselsättningsgraderna för inrikes och utrikes födda. Den utrikes födda befolkningen i åldrarna 16-64 år fortsätter att öka samtidigt som den inrikes födda befolkningen minskar.

Delårsavstämningen visar att 29 procent befinner sig i arbete eller studier 90 dagar efter avslutad etablering, att jämföra med 37 procent vid årets slut 2019. Växjö har tidigare presterat bättre än länet, men ligger nu på samma nivå. Växjö's utfall ligger under rikets 34 procent. Könsskillnader förekommer fortsatt och män befinner sig i betydligt högre grad i arbete eller studier än kvinnor, en trend som bedöms förvärras i och med pandemin.

Regional samverkan och användardriven utveckling

Växjö kommun driver ett antal externt finansierade projekt med fokus etableringsfrågor. Projekten synliggör de utmaningar som målgruppen möter i sin etableringsprocess. Med hjälp av teambaserat arbete, koordinering och metodutveckling arbetar projekten tillsammans med berörda myndigheter och samverkanspartner i syfte att minska de strukturella hinder som uppstår för målgruppen. Metoden användardriven utveckling har nyttjats i flertalet processer kopplat till snabbare etablering, både inom projekten såväl som ordinarie verksamhet. Det sammantagna arbetet ger effekt. Från de projekt som arbetar deltagarnära gå

en ökande andel vidare till arbete eller studier.

Växjö visar på en positivt ihållande trend avseende avvikelse från förväntat värde, förvärvsarbete och skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) mellan 20-64 år. Över tid har avvikelsen från förväntat värde minskat, från -5 procent 2016, till -3 procent för de efterföljande två åren. I jämförelse ligger Växjö dock sämre till än större stad. Hur lång tid det tar för flyktinginvandrare och deras anhöriga att komma i arbete beror i stor utsträckning på individens utbildningsbakgrund. Även andra faktorer såsom konjunkturen och arbetsmarknadens krav påverkar möjligheterna att etableras. Längst tid tar det för lågutbildade som saknar gymnasial utbildning. Trenden visar att förutsättningarna att etablera sig på arbetsmarknaden har förbättrats sedan 2014. Trenden är uppåtgående över tid, men bedöms plana ut dels på grund av pandemin men även då det stora antalet flyktingar som kom till Sverige under hösten 2015 ännu inte synliggörs fullt ut i statistiken.

Önskad effekt uppnådd avseende omorganisation av Växjöloftet vuxenutbildning

Omorganisationen av Växjöloftet vuxenutbildning ger fortsatt effekt. Pedagogisk kvalitet och utveckling, arbetslivsriktad språkutbildning och progression utvärderas och säkerställs genom kvalitetsuppföljningar. Fokus läggs på kompetensutvecklingsinsatser inom andraspråksinläring i syfte att möta målgruppens behov. Ett antal yrkesutbildningar i kombination med SFI, även kallat SFY, har startats och utvecklingen för fler sådana är god. Även personer som i dagsläget inte står till arbetsmarknadens förfogande erbjuds kompetenshöjande insatser, bland annat genom föräldrasvenska via Familjecentralen.

Utfallet gällande kostnader för svenska för invandrare var under 2019 högre i jämförelse med föregående år, men ligger fortsatt under nivå för större stad (ovägt medel). I juli 2017 introducerades en resultatbaserad ersättningsmodell där utbetalning delades i en resultatbaserad grundersättning (80 procent av kr/h) samt en resultatbaserad ersättning (20 procent vid godkänt betyg A-E). Sedan 1 januari 2019 förändrades ersättningsnivåerna per utbildningsområde. Dessutom infördes en högre ersättning för yrkesbonus inom SFI med integrerad yrkesutbildning, vilket är en bidragande faktor till varför kostnaderna för svenska för invandrare ökar över tid.

Andelen elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare har ökat sedan föregående mätning och ligger över nivå för större stad.

Andelen elever som läser SFI på studieväg 2 och 3 kombinerar språkstudierna med yrkesutbildning visar på en ökning. Ökningen kan delvis härledas till ett bredare utbildningsutbud, en politisk satsning på vuxenutbildning som budgetmässigt möjliggör en generösare antagning, yrkesbonus vid kombinationsutbildning, en tät samverkan med Arbetsförmedlingen samt rekryterande insatser som riktar sig till personer som erhåller försörjningsstöd och/eller är arbetssökande.

Integrationsordning

Strategisk integrationsordning innebär intern och extern samverkan för att nå fullmäktiges integrationspolitiska mål och implementering av Växjö kommuns integrationsplan. Framtagandet av SÖK – Strategisk regional överenskommelse om mottagande och etablering i arbets- och samhällsliv – försenades på grund av Arbetsförmedlingens omställning. I början av året undertecknades dock både den strategiska såväl som de lokala överenskommelserna av berörda parter. Arbetet fokuserar på att främja en effektiv etablering för utrikes födda och ska främja samordnade och effektiva integrationsinsatser i kommunkoncernen.

Undantag i EBO-lagen

EBO-lagen ger asylsökande friheten att bosätta sig var de vill med rätt till statliga och kommunala bidrag. 32 kommuner har av regeringen givits möjlighet att göra undantag i lagen. Asylsökande som självmant väljer att bosätta sig i något område som en kommun pekat ut som undantagsområde förlorar möjligheten till dagersättning eller särskilt bidrag från Migrationsverket. Utifrån ett antal parametrar har Växjö kommun beslutat att undanta Araby, Braås, Lammhult och Teleborg centrum från EBO-lagen. Undantaget trädde i kraft den 1 juli, men berör inte de individer som sedan tidigare bosatt sig i områdena. Asylsökande kan även fortsättningsvis bosätta sig i dessa fyra områden, men de erhåller då inte dagersättning eller särskilt bidrag från Migrationsverket.

Framtid och omvärld

Få söker asyl under pandemin

Pandemins påverkan märks tydligt på antalet asylsökande. Under det första halvåret 2020 sökte omkring 7 000 personer asyl i Sverige. Det är en minskning med 30 procent jämfört med motsvarande perioder 2018 och 2019.

Migrationsverket har tidigare prognostiserat att 21 000 asylsökande komma till Sverige under året under förutsättningen att reserestriktionerna lättas i närtid. Dock bedöms siffran bli avsevärt lägre om det fortsatt blir svårt att resa under sensommaren och hösten.

Obligatorisk samhällsintroduktion för asylsökande

Regeringen har givit Migrationsverket i uppdrag att förbereda inför ett genomförande av obligatorisk samhällsorientering för asylsökande. Tanken är att bygga ut den befintliga information som Migrationsverket idag erbjuder till en mer sammanhängande och omfattande utbildning. Samhällsintroduktionen ska vara en del av asylprocessen och den ska fungera som en naturlig start på en kedja av etableringsfrämjande insatser som tillhandahålls asylsökande i Sverige.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad	
KF	R/K	Avvikelse från förväntat värde, förvärvsarbete och skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%)	2018	-3	→	■
KF	R/K	Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	2019	47	↗	●
KF	R/K	Andel förvärvsarbete vinstsetid 4-9 år (%)	2017	53,9 *	↗	■
KF	E	Kostnad svenska för invandrare, kr/inv	2019	183	↘	●

* Detta nyckeltal saknar jämförelsebas mot referensgruppen större stad och jämförs därför med ett rikssnitt.

Utbilda för ett livslångt lärande

Fler barn och elever ska utmanas i sitt lärande och nå kunskapsmålen

Riktningens utveckling

Samtliga nyckeltal kopplade till riktningens mål har en negativ utveckling och uppvisar ett sämre utfall än genomsnittet för kommungruppen större stad. Samtliga nyckeltal avser år 2019 och utvecklingen avseende utfall för 2020 följs noggrant.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Vårdnadshavare är nöjda med förskolans verksamhet

Förskolans målpåfyllelse mäts genom förskole- och skolundersökningen och 2020 anser 96 procent (2018, 95 procent) av de vårdnadshavare som besvarat enkäten att deras barn stimuleras till utveckling och lärande i förskolan.

Förskolans kvalitetsredovisningar visar att det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet med läroplanens målpåfyllelse fortgår. Flertalet förskolor lyfter att de arbetar fokuserat med barnens språkutveckling, förskolebibliotek, digitala verktyg som ett redskap i utbildningen, barnhälsa, likabehandling samt hållbar utveckling. En framgångsfaktor som flera enheter lyfter är den gemensamma utvecklingsorganisationen för arbetet med de nya läroplanen.

Fokus på ökad behörighet till gymnasiet

Av de grundskoleelever som är folkbokförda i Växjö kommun visade 2019 års resultat att 82 procent nådde behörighet till gymnasieskolan vilket var en minskning med tre procentenheter mot 2018. Resultatet minskade även något i jämförelse med större städer som ligger på 84 procent. Resultatet visar att kön har betydelse för målpåfyllelsen, där flickors resultat är högre än pojkars. Mot bakgrund av minskningen har det under första halvåret 2020 pågått ett arbete med ökat fokus för att minska skillnaderna mellan pojkar och flickor, samt särskilda insatser för ökad behörighet när det gäller nyanlända elever.

Under första halvåret 2020 har kommunen stärkt rutiner och strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet. Generellt visar grundskolans kvalitetsredovisningar att en majoritet av kommunens enheter bedriver ett fungerande systematiskt arbete med att utveckla utbildningen. Det vill säga att rektorer kontinuerligt och systematiskt identifierar utvecklingsbehov i verksamheten genom uppföljning av verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar.

Förstärkt arbete inom mentorskap och elevhälsa på gymnasiet

Andelen elever som 2019 nådde examen eller studiebevis för gymnasieskolan inom fyra år och som är folkbokförda i Växjö kommun var 78 procent, vilket är en liten minskning jämfört med 2018, men i princip i linje med större stad. Fler flickor än pojkar tog examen eller fick studiebevis inom fyra år, 81 respektive 76 procent. Den officiella statistiken blir först tillgänglig hösten 2020 och kommer att redovisas i årsrapporten. Utvecklingsområden under första halvåret inom gymnasieskolan är bland annat stärkt mentorskap, tydligare samarbete mellan mentor, lärare och elevhälsa, tydligare rutiner för uppföljning och stöd, samt ökat samarbete mellan ämnen och förbättrade strukturer för arbete mot examensmål och med gymnasiearbete. Mot bakgrund av vårens pandemi fick gymnasieskolorna ställa om till distansundervisning, en övergång som de i huvudsak upplever har fungerat bra.

Effektivitet i jämförelse med andra kommuner

Nettokostnad, kr/elev för grundskola och gymnasieskola har under 2019 utvecklats i negativ riktning och visar ett utfall som är högre än genomsnittet i jämförelsegruppen.

Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämningen och indikerar vad respektive verksamhet har för nettokostnad om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Jämförelsen av referenskostnaden mellan större städer och Växjö kommun visade, enligt 2019 års värden, en referenskostnad som låg högre än större städer när det gäller gymnasieskola och grundskola, och har ökat i relation till föregående år.

Nettokostnaden visar Växjö kommuns samtliga kostnader för grundskola åk 1-9 och gymnasiet minus intäkter utslaget per inskrivna elever folkbokförda i kommunen. I Växjö kommuns budget 2019 tillfördes medel till utbildningsnämnden vilket ökade kostnaderna per elev. De tilldelade medlen innebar en förstärkning för kommunens skolor på områden som till exempel kompetensförstärkning och tillskott till elevhälsan. Vidare tillsattes resurser kring lovskola. Tilldelningen innebar även en förstärkning av elevpeng ut till enheterna utifrån identifierade behov.

För grundskolan 1-9 är nettokostnaden för 2019 marginellt högre än motsvarande nettokostnaden för större stad och har ökat i relation till 2018. För gymnasieskolan är nettokostnaden för 2019 högre än för större städer. Den är tillika högre än referenskostnaden, det vill säga förväntad kostnad utifrån verksamhetens förutsättningar enligt SCB standardkostnader. Nettokostnaden för gymnasiet har sedan 2018 överstigit referenskostnaden. Utvecklingen och utfall kommer att följas upp och analyseras under 2020.

Framtid och omvärld:

Vårens pandemi hade en stor påverkan på Växjö kommuns förskolor och skolor. Förvaltningen, personal och elever har fått hantera snabba förändringar, flera beslut, nya besked om exempelvis distansundervisning och inställda nationella prov. Mot bakgrund av pandemin rekommenderades gymnasieskolor att bedriva distansutbildning vilket innebar en omställning för Växjö kommuns gymnasieskolor till distansundervisning, en övergång som i huvudsak upplevts fungerat bra. Utbildningsnämnden har beredskap och har satt in, samt fortsätter att sätta in nödvändiga åtgärder för att begränsa smittspridning.

Inför kommande år kommer grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ges större möjligheter att använda fjärrundervisning och distansundervisning. Från och med den 1 juli 2021 får skolor använda fjärrundervisning inom fler ämnen än tidigare, även om det inte finns någon behörig lärare för en viss typ av undervisning eller om det är för få elever i skolan. Regler om distansundervisning införs i skollagen. Distansundervisning får användas för en elev som inte kan vara i skolan på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. En elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan kan även ha andra skäl för att inte behöva delta i undervisningen i skolans lokaler. Både fjärrundervisning och distansundervisning ska kunna överlämnas till entreprenad.

Uppdrag

KF **Se över möjligheterna för att införa praktik även på teoretiska gymnasieprogram.**

Utbildningsnämnden

Arbetet är påbörjat. Rektorer på våra gymnasieskolor ser över förutsättningarna. Under hösten förväntas besked ges för vilka förutsättningar som finns.

KF **Öka antalet organiserade rörelseaktiviteter, utanför undervisningstid, på alla grundskolor.**

Utbildningsnämnden

Påbörjad men inte fullt utbyggd. Under 2020 förväntas samtliga grundskolor ha en organisation för strukturerade rörelseaktiviteter utanför undervisningstid.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
KF R/K	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	2019	82		
KF R/K	Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	2019	78		
KF E	Referenskostnad grundskola, kr/elev	2019	102 594		
KF E	Nettokostnad grundskola åk 1-9, kr/elev	2019	103 573		
KF E	Referenskostnad gymnasieskola, kr/elev	2019	113 343		
KF E	Nettokostnad gymnasieskola, kr/elev	2019	114 563		

En mer likvärdig skola som ger goda möjligheter att lyckas oavsett bakgrund

Riktningens utveckling

Utfallet i de underliggande nyckeltalen har under 2019 utvecklats i negativ riktning. Andelen nyanlända elever med behörighet till gymnasieskolan ökar dock i jämförelse med föregående år vilket påverkar den samlade bedömningen positivt.

Statistiken för 2020 tillgängliggörs först under hösten 2020 och den preliminära bedömningen är att den negativa trenden kommer att brytas. Det preliminära resultatet indikerar att Växjö kommuns skolor i högre utsträckning under 2020 kan möta nyanländas behov och förutsättningar.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Växjö kommun arbetar för en mer likvärdig skola som skall ge goda möjligheter för elever att lyckas oavsett bakgrund. Skolans kompensatoriska uppdrag mäts genom nyckeltal som tar hänsyn till skillnader mellan skolors och kommuners förutsättningar. Nyckeltalen visar kommunens resultat i relation till

- skolors elevsammansättning
- kön
- föräldrars utbildningsnivå
- behov av ekonomiskt bistånd
- andelen nyinvandrade elever.

Resultatet för 2019 visade en nedgång när det gäller gymnasiebehörigheten och andel elever som har nått målen i alla ämnen. För meritvärdet är resultatet oförändrat. Då förändringarna är små är det svårt att peka på några trender. Dock innebär resultatet att skolorna 2019 på totalen presterade under förväntad nivå utifrån kommunens förutsättningar.

Andelen nyinvandrade elever som når behörighet till gymnasiet ökar

Nyckeltalet "andelen nyinvandrade elever som uppnår gymnasiebehörighet" ger en bild av i vilken omfattning nyanlända elever i Växjö kommunala skolor når gymnasiebehörighet. Med nyanlända avses skolverkets definition "elever med kortare folkbokföringstid än fyra år i Sverige". Preliminära uppgifter för juni 2020 visar en positiv utveckling där 25 procent av de nyanlända eleverna når behörighet till yrkesprogram på gymnasiet, vilket är en ökning i relation till föregående då siffran låg på 12 procent. Rektorernas analyser visar att studiehandledning på modersmål, språkutvecklande arbetssätt och språkstöd har haft goda effekter på utvecklingen av lärandet.

Tryggheten och studieron ökar grundskolans tidiga år

Ett prioriterat område i Växjö kommuns förskolor och skolor är att barn och ungdomar skall känna hög grad av trygghet och studiero. Årets förskole- och skolundersökning visar att upplevelsen av trygghet generellt sett är hög i Växjö kommuns förskolor, skolor och fritidshem och grundskola. Mellan 84–95 procent av kommunens elever upplever sig trygga. Tryggheten är som störst i de lägre åldrarna (förskola, grundskola samt i fritidshem) för att minska i högstadiet och sedan öka igen i gymnasiet. Högstadiets resultat har under de tre senaste åren haft en nedåtgående trend.

Resultaten kring studiero är relativt lika resultaten för 2019 och är som högst i de lägre åldrarna för att sjunka i takt med ålder. Studieron är som lägst på högstadiet. I högstadiet är även skillnaderna mellan flickor och pojkar som högst. Enheternas kvalitetsrapporter vittnar om att det på flera förskolor och skolor finns ett samlat arbete med att skapa trygghet och studiero. Arbetet med trygghet och studiero har hög prioritet och är i högre grad integrerat i verksamheternas systematiska kvalitetsarbete.

Hög andel elever som upplever att det stöd som de behöver

En generell bild i årets förskole- och skolundersökning visar att förutsättningarna för stöd, stimulans och utveckling har en positiv utveckling inte minst när det gäller de tidigare åren. En stor andel barn och elever upplever hög grad av lust till lärande, få stöd när det behövs samt återkoppling i lärandet. Framförallt gäller det i de tidiga åldrarna i förskola, förskoleklass, fritidshem och i grundskolan årskurs 1–6, men även grundsärskolan och gymnasiesärskolan visar positiva resultat när det gäller undervisningsrelaterade aspekter. Elever i grundskolan årskurs 7–9 är den elevgrupp som sticker ut negativt och är minst nöjd med sin undervisning. Framförallt är det i upplevelse av motivation och lust till lärande som har haft en negativ utveckling.

En viktig insats under 2020 är kompetensinsatsen kring tillgängliga lärmiljöer. Det framkommer tydligt i kvalitetsrapporterna att alltför skolor börjat utarbeta rutiner i arbetet med tillgängliga lärmiljöer som ett perspektiv för att möta alla barn och elevers behov. Insatsen förväntas leda till att våra verksamheter i högre grad uppmärksammar elever i behov av särskilt stöd och ökar förståelsen för miljöns betydelse för elevernas måloppfyllelse. Det framkommer även att alltför enheter inom förskoleklass och högstadiet arbetar eller har påbörjat arbete med att skapa rutiner för att möta läsa-skriva-räkna garantin som infördes inför läsåret 2019/20.

Framtid och omvärld

I årets kvalitetsredovisningar/dialoger påvisas att Växjö kommuns förskolor och skolor har en positiv utveckling. Inte minst när det gäller utvecklingen av språkutvecklande arbete, tillgängliga lärmiljöer och kartläggning utifrån läsa-skriva-räkna garantin. Förvaltningen kommer att fortsätta stärka uppföljningen av insatser, rutiner och behov i förhållande till resultaten. Fokus kommer att läggas mot att analysera och följa upp tryggheten och studieron i årskurs 7 - 9, samt fortsätta utveckla det systema-

tiska arbetet så att effektiva arbetsformer leder till långsiktig och hållbar förbättring.

Utbildningsnämnden beslutade 2019 om Regler för placering vid skolenhet för förskoleklass och grundskola i Växjö kommun. Dessa regler trädde i kraft vid årsskiftet 2019/2020. Reglerna omfattar hur kommunen placerar elever vid sina skolenheter gällande förskoleklass och grundskola. Det handlar dels om önskad placering i samband med skolval, dels om önskat byte av skola under eller inför nästkommande läsår. Syftet med ett obligatoriskt skolval är att skapa rörlighet mellan skolor och att skapa ett enkelt och effektivt skolval där vårdnadshavare inte ska behöva hantera flera olika system eller fundera över andra vårdnadshavares skolval. Skolvalet ska likaledes vara transparent och rättssäkert och därmed även utvärderingsbart. Skolvalsprocessen utvärderas under hösten 2020.

Uppdrag

Kompetensutvecklingsinsatsning på att bemöta elever med neuropsykiatrisk funktionsvariation.

Utbildningsnämnden

Arbetet går enligt plan. Under hösten har fler skolor tagit del av kompetensutvecklingsinsatsen kring tillgängliga lärmiljöer. Syftet är att främja utveckling och lärande för alla barn elever och i synnerhet de med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Insatsen syftar till att ge personalen som genomgår utbildningen en utökad verktygslåda för att skapa en tillgänglig lärmiljö samt en ökad kompetens kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad	
		Andelen nyinvandrade elever som når gymnasiebehörighet av det totala antalet nyinvandrade elever i åk. 9 (%)	2020	25,5 *	↗	
		Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, procentenheter	2019	-2	↘	
		Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, procentenheter	2019	-2	↘	
		Elever i åk. 9. genomsnittligt meritvärde avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, meritvärdespoäng	2019	-6	→	

* Nyckeltalet är ett lokalt mått som inte går att jämföra med referensgruppen. Istället används hittills bästa inrapporterade data som bas för jämförelsen.

Utveckla och förvalta en växande och trygg stad, tätort och landsbygd

Bättre fungerande och mer miljösamt samhällsplanering

Riktningens utveckling

En sammanfattande analys visar att utvecklingen mot en bättre fungerande och mer miljösamt samhällsplanering är god. Många nyckeltal påvisar en positiv utveckling över tid medan andra visar en negativ utveckling som är svår att åtgärda. Utvecklingen av dessa nyckeltal följs noggrant.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Växjö kommun växer i snabb takt och kommer enligt befolkningsprognosen att uppnå etthundratusen invånare år 2024. För att skapa ett hållbart och attraktivt samhällsbyggande måste förtätning ske med hänsyn tagen till grönstrukturprogrammet. Ett förslag på en övergripande grönstruktur för Västra mark har tagits fram och planeras att lyftas för ett godkännande under hösten 2020.

Det sker i dag en förtätning av bostäder inom delar av staden som har längre än 300 meter till tillräckligt stora gröna miljöer. Ett exempel på ett sådant område är stationsområdet. Förtätning inom dessa delar av staden bidrar till att bostadsbeståndet ökar och att fler bostäder byggs i attraktiva lägen. Samtidigt påverkar ett ökat bostadsbyggande i dessa områden andelen Växjöbor som har högst 300 meter till ett tillgängligt park- eller naturområde. Mot bakgrund av denna problematik kommer uppdraget om att ta fram ett förslag till hur gröna miljöer kan skapas alternativt kompenseras inom områden där boende idag inte har tillgång till tillräckliga gröna miljöer inom 300 meter att startas upp under 2020.

Under 2019 beviljade EU medel till projektet Blue Green City. Projektet handlar om att tydligare få in ekosystemtjänster i samhällsplaneringen. Under våren har en nulägesanalys och väsentlighetsanalys genomförts. Arbetet med stadens gröna miljöer och ekosystemtjänster är mycket viktigt för att få till en väl fungerande samhällsplanering i en växande stad och kommun.

Kommunstyrelsen gav i augusti 2019 uppdrag att tillsammans med Linnéuniversitetet ta fram en campusplan. Ett förslag till campusplan har under året arbetats fram och ska gå ut på samråd under hösten 2020. Kommunstyrelsen godkände en universitetstadsvision i maj 2020 som utgör campusplanens vision.

Hållbar stadsplanering med träbyggnadsstrategi

Ett viktigt instrument i kommunens arbete med hållbar stadsplanering är träbyggnadsstrategin som beslutades av kommunfullmäktige 2018. Implementering av den reviderade träbyggnadsstrategin pågår.

En förändring i den nya strategin är att kommunen ska börja arbeta med livscykelanalyser i linje med Boverkets regler. Kommunen, VKAB samt Linnéuniversitetet ingår i ett projekt för att stärka kunskapen och se hur det går att använda livscykelanalyser i byggprocessen. Projektet ska vara klart i augusti 2021.

Under våren har två träbaserade projekt färdigställt. Det är Vidingehems byggnation av Sandsbro skola samt Vöfabs byggnation av Äventyrets förskola. Detta innebär att den totala byggnationen i trä i koncernen har ökat till nära 47 procent sedan 2013 och att den totala träbaserade nyproduktionen hamnar strax under målsättningen på 50 procent för år 2020.

Teknisk infrastruktur och miljö

Förvaltningar och bolag utvecklar och bygger kontinuerligt ut den tekniska infrastrukturen i takt med att kommunen växer.

Planering och utredning av ytterligare pendlarparkeringar för att minska trafikbelastningen pågår, men investeringsinsatserna har senarelagts och kommer att genomföras 2020 eller 2021. Vid kvarteret Fabriken har en ny detaljplan arbetats fram avseende nytt p-hus. Uppdrag har givits till Vöfab att starta arbetet och påbörja projektering för att få fram en kalkyl att fatta kommande investeringsbeslut på.

Åtgärder i Ulriksberg rondellen på Mörnars väg för att öka säkerheten för cyklister när de cyklar i rondell har genomförts under året. Snabbcykelvägen utmed Söderleden till Vikaholm på Teleborg har även förlängts och utöver detta har den nya cykelvägvisningen färdigställt.

Nyckeltalet Nöjd Medborgarindex - Gång- och cykelvägar visar att Växjö över en tioårsperiod har legat något över genomsnittet för jämförbara städer. Vid senaste mätningen 2019 ligger resultatet något under genomsnittet. Medborgarna är mest kritiska till snöröjning och trafiksäkerhet medan belysning upplevs något bättre än vid mätningen 2016.

Data för 2019 visar att körsträckan med bil per invånare minskar från 673 mil per invånare år 2018 till 648 mil per invånare år 2019. Det är en minskning med närmare 4 procent. Samma storlek på minskningen syns i hela Sverige, vilket gör att det inte går koppla minskningen till specifika orsaker i Växjö. Snarare kan det vara en effekt av ökat miljömedvetande.

Det är rimligt att tro att körsträckan fortsätter att minska under 2020 som ett resultat av pandemin. Det innebär i sin tur att målet i miljöprogrammet på 630 mil per invånare kan finnas inom räckhåll. Växjö har den lägsta genomsnittliga körsträckan per invånare i Kronoberg vilket kan indikera att ju större landsbygd som finns i kommunen desto längre tenderar körsträckan per invånare att bli.

Underlag för konkurrensutsättning av grönytor har tagits fram under rapporteringsperioden. Kultur- och fritidsförvaltningen avser att gå ut med en upphandling under september medan beslut har fattats att tekniska förvaltningen avvaktar genomförandet av att konkurrensutsätta grönyteskötseln. Genom att fortsätta arbetet med skötselplaner och kartunderlag för fler områden, samtidigt som den egna verksamheten utvärderas utifrån de underlag som är framtagna, kan nytt beslut om att

konkurrensutsätta grönyteskötseln enligt budget 2020 tas under våren 2021.

Arbetet med att ta fram en vattenplan har pågått under året. Projektets mål är att leverera en komplett vattenplan där Växjö kommuns redan existerande strategiska vattenplanering är sammanställd tydligt och tillgängligt samt behov och kunskapsluckor för att hantera utmaningarna och nå målbilderna i Hållbara Växjö 2030 är identifierade. Ett antagande av vattenplanen beräknas till årsskiftet 2020/2021.

För att minska spridningen av mikroplaster på kommunens konstgräsplaner har underlag för upphandling börjats ta fram i samverkan med upphandlingsenheten och Vöfab. I samband med reinvesteringen i nya underlag kommer nyinvesteringar genomföras för att miljösäkra konstgräsplanerna.

Nyckeltalet avseende fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen för 2019 var 3 739 ton, vilket är den lägsta nivån hittills. Fossilbränslefrihet nås dock inte under 2020 och utfallet beräknas bli 500–800 ton. Koncernen har framgångsrikt ersatt fossila bränslen med förnybara, men har inte lyckats fullt ut överallt. Det förekommer fortfarande användning av egen bil i tjänsten och flygresor som gör att målet inte nås. Trots det kan resultatet för 2020 bli bättre än ursprungligen förväntat som ett resultat av pandemin som ju medfört att nästan alla kommunens flygresor upphört.

Säkert dricksvatten

Arbete pågår och trend på utveckling mäts på ett antal parametrar i samband med årsbokslut. Senaste undersökningen, Kritik på teknik 2019, visar vad Växjö invånare tycker om kommunens vatten och avlopp. Nio av tio kommuninvånare har uppgett att deras bostad är ansluten till kommunalt vatten. Tre av fyra invånare i Växjö kommun oroar sig aldrig för kvaliteten på kranvatten. Detta är i linje med invånarnas upplevelse av kvaliteten på kranvatten. Över 95 procent är positivt inställda i frågan och därmed håller den positiva trenden från tidigare mätningar i sig även 2019. Växjö ligger i en jämförelse med samtliga deltagande kommuner på fjärde plats av totalt 102 över flest positivt inställda kommuninvånare.

Regional samverkan i Södra Smålands Avfall och Miljö

Från och med 2019 ansvarar det nya regionala avfallsbolaget Södra Smålands Avfall och Miljö AB (SSAM) för avfallshanteringen i Växjö kommun. SSAM ägs av Växjö kommun tillsammans med kommunerna i Lessebo, Markaryd, Tingsryd och Älmhult.

Växjö kommun har under 2019 stigit i rakningen Sveriges bästa avfallshandling från plats 44 till plats 31 av totalt 250 deltagande kommuner. Sveriges bästa avfallshandling är ett sammanvägt index som speglar avfallsverksamheten på ett övergripande sätt. Totalt ingår 16 nyckeltal inom fyra områden; förebyggande av avfall, återvinning av material och matavfall, miljöeffekter och kvalitet i insamlingen samt kundnöjdhet.

Sedan föregående mätning har en ny entreprenad för insamling av hushållsavfall handrats upp. Fyrpackssystemet har införts i Växjö under 2020 vilket innebär ökad service samt minskande mängder brännbart avfall.

Andelen hushåll och verksamheter som sorterar sitt matavfall fortsätter att öka. Under 2020 har målet i avfallsplanen om 90 procent anslutning år 2020 nåtts.

Olika förutsättningar för VA-verksamhet i Sverige

Nyckeltalet som indikerar kostnad för vattenförsörjning och avloppshandling visar att Växjö kommun har en hög kostnad för VA per invånare än jämförbara kommuner. Växjö kostnader ligger något över mitten i urvalsgruppen. Anledningen till att Växjö har en något högre kostnadsbelastning än övriga kommuner kan bero på en mängd faktorer som spelar olika stor roll i de jämförda kommunerna. Bland annat skiljer sig förutsättningarna åt vad gäller närheten till vatten, anläggningarnas ålder, anläggningarnas status och beskaffenhet, ränobelastning på låneskuld och tillkommande kostnader som arrendeavgift för ledningar i kommunal mark.

Framgångsrikt sjömiljöarbete och hög åtgärdstakt för enskilda avlopp

Arbetet har gått som planerat med att genomföra bottenbehandling av Södra Bergundasjön. Projektet slutfördes i början av augusti 2020. Mätningar visar att sjön har mycket fin vattenkvalitet under hela det senaste året. Sjön är nu en utmärkt badsjö med klart vatten, oftast med siktdjup omkring 4 meter eller mer.

Entreprenaden med att skapa en badlagun i Norra Bergundasjön påbörjades under hösten 2019. Badstrand, överföringsledning och rekreationsområden har anlagts. Vattenöverledning från Helige å har tagits i drift och vattenmiljön i den nya lagunen är redan bra och fullgod för bad. Härutöver har reduktionsfiske i Norra Bergundasjön genomförts under 2019–2020.

Genom att bedriva aktiv tillsyn av äldre avloppsanläggningar samt meddela förbud på anläggningar som inte har godtagbar rening är åtgärdstakten för enskilda avlopp fortsatt hög. Under 2020 har det gjorts tillsyn på 106 fastigheter med äldre infiltrationsanläggning. Resultatet av tillsynen är att 67 av de granskade anläggningarna inte uppfyller dagens krav på rening. En god rening av avloppsvatten är viktig dels för att närliggande dricksvattentäkter inte ska förorenas och dels för att det inte ske en övergödning i omgivande sjöar och vattendrag.

Framtid och omvärld

Att staden utvecklas till en attraktiv och hållbar plats blir allt viktigare för att attrahera människor och skapa en ökad tillväxt. Idrott, kultur och attraktiva boendemiljöer är exempel på faktorer som är viktiga för stadens långsiktiga utveckling och attraktionskraft.

Inom träbyggnadssektorn kan noteras att expansionen av hus framför allt för bostadsändamål framställda i fabrik fortsätter öka. Det sker även en utökning och effektivisering av tidigare produktion. Denna tillverkning bör leda till högre konkurrens och kortare leveranstider vilket i sin tur bör främja ökad byggnation i trä.

En trend inom fastighetsbranschen är digitalisering och byggnation av smartare hus med exempelvis sensorer för mätning och

styrning av olika tekniska funktioner. Användandet av nya e-tjänster ökar och förväntas fortsätta öka inom stadsbyggnadsområdet. Även arbetet med digital transformation i syfte att arbeta smartare och mer digitalt är något som utvecklas ständigt.

Arbetet med en ny översiktsplan för Växjö kommun pågår och utställning planeras hösten 2020-vintern 2021. Planen kan antas under våren 2021. Översiktsplanen tillsammans med en eventuell placering av ett nytt sjukhus kan påverka hur infrastrukturen behöver utvecklas för att möta upp behoven både ur tekniskt och hållbarhetsmässigt perspektiv i kommunen framöver.

Uppdrag

Alla förvaltningar och bolag ska bli fossilbränsle fria till 2020

Kommunkoncernens koldioxidutsläpp 2019 var 3739 ton, vilket är den lägsta nivån hittills. Fossilbränslefrihet nås dock inte under 2020 då utfallet beräknas bli 500–800 ton. Koncernen har framgångsrikt ersatt fossila bränslen med förnybara men har inte lyckats fullt ut överallt. Det förekommer fortfarande användning av egen bil i tjänsten och flygresor som gör att målet inte nås. I prognosen för 2020 bedöms flygresorna att minska vilket främst kan kopplas till Coronapandemin.

Anta reviderat landsbygdsprogram.

Förslag till ny landsbygdsplan är färdigställt och politiskt beslut förväntas under hösten 2020.

Översyn av parkeringsavgifter och zonindelning.

Med anledning av pågående pandemi beslutades om avgiftsfri parkering från mars månad och tre månader framåt. Efter dessa tre månader återgick kommunen till ordinarie taxa för parkering och i samband med det påbörjades arbetet med att genomföra uppdraget om översyn av parkeringsavgifter och zonindelning. Uppdraget avses vara genomfört per den 1 oktober 2020.

Söka stadsmiljöavtal för bussfil på Sandsbrovägen.

Stadsmiljöavtal för busskörfält på Sandsbrovägen söktes under hösten 2019 och beslut om att detta beviljats erhöles i juni 2020. Beviljat bidrag uppgår till 50 procent av den totala investeringskostnaden dock högst 14,5 miljoner kronor. Projektering av projektet pågår.

Söka stadsmiljöavtal för samordnade varutransporter i centrum.

Stadsmiljöavtal ännu ej sökt med anledning av pågående taxeöversyn avseende parkeringsavgifter i centrum. Förstudie dock genomförd och ansökan om Stadsmiljöavtal kommer ske vid senare tillfälle i enlighet med politisk bedömning och ställningstagande.

Mer effektiv lokalförsörjningsprocess i kommunkoncernen och ökad beläggningsgrad i offentliga lokaler.

Lokalförsörjningsprocessen är under utveckling och lokalförsörjningen har förstärkts med nya medarbetare med sikte på ett mer strategiskt arbetssätt, en bättre överblick över befintliga och kommande lokalbehov och en effektivare styrning i lokalplaneringen. Beläggningsgraden i offentliga lokaler ska öka med uthyrning och bättre planering. Skolorna ska i högre utsträckning hyras ut till externa aktörer utan att det hindrar skolans kärnuppdrag under dagtid. Målet är att minska behovet av nyinvesteringar, men även att öka effektiviteten i befintligt bestånd.

Breda enprocentsmålet för offentliga lokaler till att gälla både konstnärlig utsmyckning och arkitektonisk utformning.

Under våren 2020 har en grupp med specialister inom offentlig konst, byggprojektledning, fastighetsförvaltning och stadsarkitektur arbetat med att ta fram nya riktlinjer för konstnärlig gestaltning vid byggnation. Metoden har omfattat nulägesanalys, omvärldsanalys och utredning. De riktlinjer som föreslås hanterar uppdragets kravbild; breddning av enprocentsmålet för att inkludera arkitektonisk utformning, sänkta investeringskostnader, nytänkande i sättet att arbeta med konstnärlig utsmyckning och säkerställande av god konstnärlig kvalitet och professionell konstnärlig medverkan i processen.

Ökade intäkter genom försäljning av marknadsföring, namnlicenser och liknande.

Uppdraget påbörjades i början av 2020 genom dialoger för att scanna av marknaden. Därefter bromsades arbetet upp på grund av pandemin då marknaden för exponering bedarrade. Det ligger inplanerade dialoger under hösten men ännu har inget gått till avslut.

Uppdrag

Översyn fordonshantering och teknisk verkstad.

Fordonshanteringen har gått in i verksamheten och är inget projekt längre. Hantering av bolagens bilar kommer på sikt. Nu är fokus att färdigställa hanteringen av förvaltningarnas bilar. Klara hittills är kultur- och fritidsförvaltningen, gymnasieskolorna samt VA-avdelningen på tekniska förvaltningen. I övrigt pågår arbetet med att implementera digitala körjournaler.

Arbete med att anpassa verkstadens arbete utifrån nuvarande förutsättningar pågår.

Konkurrensutsätta teknisk produktion

Anläggningsenheten är avvecklad och alla personalfrågor lösta. Utrangering och försäljning av inventarier och maskiner pågår. Ramavtal med entreprenörer är upphandlade.

Konkurrensutsätta grönyteskötsel.

Underlag för konkurrensutövning av grönytor har tagits fram under rapporteringsperioden. Kultur- och fritidsförvaltningen avser att gå ut med en upphandling under september medan beslut har fattats att tekniska förvaltningen avvaktar genomförandet av att konkurrensutsätta grönyteskötseln. Genom att fortsätta arbetet med skötselplaner och kartunderlag för fler områden, samtidigt som den egna verksamheten utvärderas utifrån de underlag som är framtagna, kan nytt beslut om att konkurrensutsätta grönyteskötseln enligt budget 2020 tas under våren 2021.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
 	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	2019	87		
 	Nöjd Medborgar-Index - Gång- och cykelvägar	2018	57		
 	Nöjd Medborgar-Index - Gator och vägar	2018	58		
 	Nöjd Medborgar-Index - Renhållning och sophämtning	2018	69		
 	Andelen invånare som har högst 300 m till ett tillgängligt park- eller naturområde större än ett hektar (%)	2019	88,9*		
 	Andel av kommunal nybyggnation som är träbaserad (%)	2020	46,8*		
 	Energianvändning per invånare, kWh/inv	2019	25 437*		
 	Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	2019	648		
 	Fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen, ton	2019	3 739*		
 	Andel av VA-ledningsnätet som lagts om eller renoverats	2019	0,61*		

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
rats under året (%)					
		Andel av hushåll och verksamheter som sorterar sitt matavfall (%)	2019	89,8*	↗ ●
		Kostnad väg- och järnvägsnät, parkering, kr/inv	2019	1 444	↘ ●
		Fjärrvärmepris inkl. moms för typfastighet enligt Nils Holgersson-modellen, kr/kvm	2019	137	↘ ●
		Kostnad vattenförsörjning och avloppshantering, kr/inv	2019	1 878**	↗ ■
		Kostnad avfallshantering, kr/inv	2018	1 013***	↘ ●

* Nyckeltalet är ett lokalt mått som inte kan jämföras med referensgruppen. Istället används hittills bästa inrapporterade utfall som bas för jämförelsen.

** Nyckeltalets jämförelsebas i Koladas kommungrupp större stad har justerats. De städer i gruppen som bedriver VA-verksamhet i bolagsform har tagits ur jämförelsegruppen för att få ett rättvisande värde.

*** Från och med 2019 bedrivs renhållningsverksamheten i Växjö kommun av det delägda bolaget SSAM AB. Statistiken som tillgängliggörs i Kolada innehåller primärt utfall för kommuner som bedriver verksamhet i egen regi. Nyckeltalet ligger kvar under 2020 och för 2021 tas alternativt mått fram.

Fler bostäder och minskad segregation

Riktningens utveckling

Nyckeltalen indikerar en tillfredsställande utveckling av riktningens målet. Växjö kommun har under de senaste åren, med en toppnotering 2018, varit inne i en kraftig expansionsfas med exploatering av främst bostäder. Detta avspeglar sig i nyckeltalen som påvisar antalet färdigställda bostäder som sjunker något jämfört med föregående år men som alltså ligger högre än jämförbara städer.

Måluppfyllelsen påverkas av en sämre placering än föregående år i Fokus ranking Här är det bäst att leva.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Hållbar nyproduktion av bostäder i och utanför Växjö

Arbetet med alla stadsutvecklingsprojekt och utbyggnadsområden i orterna utanför Växjö fortsätter. Ambitionen är att Växjö kommun ska vara bland Sveriges främsta när det gäller nyproduktion av bostäder och samtidigt växa på ett socialt hållbart sätt.

Utbyggnationen av flera områden som Vikaholm, Telestadshöjden, Bredvik och Bäckaslöv pågår och möjliggör fler bostäder. I områdena Telestadshöjden samt Bredvik kommer kommunala villatomter att säljas framöver.

De framtagna detaljplanerna i Braås och Gemla/Öpestorp innehåller både kvarter för flerbostadshus och villatomter. Utbyggnaden av detaljplanen i Braås färdigställdes till sommaren 2020 och försäljning av villatomter pågår. Projektering samt undersökningar har pågått för den kommande utbyggnaden av detaljplanen för Gemla/Öpestorp vilken kommer att upphandlas hösten/vintern 2020 och därefter byggas ut. I Rottne togs det fram ett nytt område med fem villatomter under 2019. Försäljning pågår och två tomter har blivit sålda. Under året har även försäljning pågått i det nya området vid Kavallerivägen i Ingelstad och åtta av nio villatomter är hittills sålda. Tillgången på villatomter i orterna utanför Växjö är god och det finns för närvarande 45 stycken till försäljning.

Inom kommunkoncernen har Växjöbostäder pågående byggnation av 70 lägenheter på Bredvik samt 49 lägenheter inom kv. Saturnus på väster. Investeringsbeslut har även tagits för 116 lägenheter vid kv. Alabastern och Bärnstenen. Vidingehem har under året färdigställt 20 lägenheter på Skansvägen i Rottne samt har pågående byggnation av 72 lägenheter på Östra Lugnet.

Till och med andra kvartalet har 389 lägenheter påbörjats och 354 lägenheter färdigställts i kommunen. Dessa siffror ligger lite lägre än motsvarande tid 2019. Växjö kommuns prognos för 2020 visar att drygt 700 bostäder förväntas färdigställas, vilket tyder på en liknande utbyggnadstakt som 2019, men siffran kan variera beroende på vilken sida årsskiftet slutbesked ges för byggnationen. Detta sammanvägt tyder på att byggnationstakten under de närmaste åren framöver kommer att vara relativt hög men inte nå upp till rekordåret 2018.

God planberedskap och tillräcklig markreserv möjliggör långsiktig tillväxt

Planberedskapen är god och det finns en beredskap för 5 000 bostäder och planer med ytterligare 2 500 bostäder är under byggnation. Hittills under 2020 har fyra stycken detaljplaner vunnit laga kraft. Dessa planer finns i områdena Väster, Öjaby samt centrum. Dessa detaljplaner innehåller byggrätter för 110 bostäder. I dagsläget finns 2 500 planerade bostäder i tecknade avtal som ännu inte är påbörjade. Detta visar att förutsättningarna för en fortsatt hög takt i bostadsproduktionen finns men marknaden styr hur snabbt det kommer att byggas ut. Genom att ligga i framkant med att ta fram nya detaljplaner för fler bostäder ökar också möjligheten för att fler bostäder verkligen byggs. Därmed kortas ledtiderna i samhällsbyggnadsprocessen.

En viktig faktor för att kunna växa långsiktigt över tid är att ha en markreserv och under året har mindre markförvärv gjorts. Under året har även en försäljning skett, till Region Kronoberg, av den strategiska fastighet som förvärvades under 2019 i anslutning till tänkt tomt för nytt sjukhus i Växjö.

Kommunen har under året även antagit detaljplanen för Växjös nästa stora verksamhetsområde, Nylanda, där ca 140 ha ny verksamhetsmark möjliggörs, varav 31 procent är kommunägt. I anslutning till detta planområde har kommunen tidigare förvärvat ca 160 hektar mark, där ny verksamhetsmark kan tillskapas framöver för att täcka framtida behov.

Arbetet med nya markanvisningar har pågått och tre stycken kvarter på Vikaholm har markanvisats till tre olika byggherrar. Fler markanvisningar kommer på Vikaholm samt på Bredvik framöver.

Uppdrag om en ny kommunövergripande översiktsplan pågår. Under perioden november 2019 till januari 2020 genomfördes samråd av den nya digitala översiktsplanen för hela kommunen. En utställningshandling håller på att tas fram med utgångspunkt från inkomna synpunkter under samrådet. Utställning planeras under hösten och vintern. Att ha en strategisk plan på hur kommunen ska växa långsiktigt och hållbart är en förutsättning för att kunna planera nya bostads- och verksamhetsområden.

Även arbetet med att ta tillsammans med Linnéuniversitetet ta fram en campusplan har pågått. Ett förslag till campusplan har arbetats fram och ska gå ut på samråd under hösten 2020. Under maj 2020 godkände kommunstyrelsen en universitetstadsvision som utgör campusplanens vision.

I den växande staden behöver även kommunala nyttolokaler tas fram. Lokalförsörjningsprocessen är under utveckling och lokalförsörjningen har förstärkts med nya medarbetare med sikte på ett mer strategiskt arbetssätt, en bättre överblick över befintliga och kommande lokalbehov samt en effektivare styrning i lokalplaneringen.

Blandade upplåtelseformer bidrar till social hållbarhet och minskad segregation

Arbetet med bostadsförsörjningsfrågan har pågått, och Kommunstyrelsen kommer under hösten godkänna Behovsanalys för bostadsförsörjning 2020. Arbetet kommer att fortgå enligt framtagen process och åtgärder och förslag blir underlag till internbudgetar och affärsplaner.

Nya områden planeras med blandade upplåtelseformer och med olika typer av bostäder för att skapa socialt hållbara bostadsområden. Prognosen för 2020 visar att det som ska färdigställas består av 54 procent hyresrätter, 39 procent bostadsrätter och 7 procent äganderätter. Fördelningen av upplåtelseformer i Växjö kommun är 47 procent hyresrätter, 36 procent äganderätter och 17 procent bostadsrätter.

Växjöbostäder har fått investeringsbeslut för nya bostäder inom Arabyområdet där möjligheten att bygga med upplåtelseformerna ägarlägenhet eller hyrköp ska prövas, utöver hyresrätter. Ytterligare nya bostäder planeras även på sedan tidigare ägd mark i området. En blandning av upplåtelseformer i bostadsområdena är en viktig faktor för att både minska segregationen och underlätta för att kunna göra en bostadskarriär inom sitt bostadsområde.

Kostnad för fysisk och teknisk planering

Nyckeltalet i Kolada avseende Kostnad fysisk och teknisk planering, bostadsförbättringar i kr per invånare är inte korrekt på grund av felaktig inrapportering i räkenskapsammandraget till SCB. Anskaffningskostnader för sålda exploateringsfastigheter (omsättningsstillgångar) ligger felaktigt med i bruttokostnaderna med 16 mkr vilket motsvarar 169 kr invånare. Om man räknar bort felaktigheten blir nyckeltalet 768 kr per invånare.

Framtid och omvärld

Växjö kommun har under lång tid haft en stark befolkningsutveckling. Var stadens nya invånare bosätter sig har stor inverkan på utbyggnaden av bostadsområden, skolor, förskolor och äldreomsorg. Det är en utmaning att planera för nya stadsutvecklingsprojekt och bygga bostäder och ändamålslokaler samtidigt som framkomligheten ska fungera och förväntningarna att uppfylla kommunens nya hållbarhetsprogram ska tillgodoses.

Högkonjunkturen inom byggsektorn började mattas av under 2018 och det har fortsatt under 2019 och 2020. I Växjö kommuns bostadsprognos noteras att antalet påbörjade bostäder för årets två första kvartal är något lägre än föregående år, vilket tyder på att färre nyproducerade bostäder kommer att färdigställas under kommande år jämfört med rekordåret 2018. En tendens runt om i landet är att bostadspriserna inte ökar i samma takt som de senaste åren och att bostadsköpen i regel tar lite längre tid. Bostadsutbudet behöver också i högre grad motsvara behovet och utvecklas på ett sådant sätt att fler Växjöbor kan efterfråga bostäderna. Att möta detta behov med ökad nyproduktion är svårt, då betalningsförmågan inte alltid matchar boendekostnaden.

Dagens situation med pandemi och en orolig omvärld ställer och kommer att ställa höga krav på många olika delar av kommunens verksamhet, bland annat att få fram ändamålslokaler, boenden och bostäder i olika former.

Att använda livscykelkostnader som bas för investeringsbedömning och driftkostnadsanalys tillämpas i allt högre grad även i kommunal byggverksamhet. Det innebär att hänsyn tas till alla de kostnader som kan uppstå under en byggnads nyttjandetid, istället för att enbart se på den initiala investeringskostnaden. Ofta visar kalkylerna att miljöanpassade produkter är bättre ur ett totalekonomiskt perspektiv.

Arbetet med en ny översiktsplan pågår, som nämnts ovan, och planen är redo att antas under våren 2021. Den nya översiktsplanen tillsammans med en eventuell ny placering av ett nytt sjukhus kan påverka hur utbyggnaden av både verksamhetsområden och bostadsområden kommer att prioriteras i kommunen framöver.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
KF R/K	Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året, antal/1000 inv.	2019	6	↘	●
KF R/K	Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1000 inv.	2019	1	↘	●
KF R/K	FOKUS Här är det bäst att leva, plats i ranking	2020	82	↘	■
KF R/K	Boendesegregationsindex	2016	37,5	↗	●
KF E	Kostnad fysisk o. teknisk planering, bostadsförbättringar, kr/inv	2019	937	↘	■

Ökad trygghet i hela kommunen

◆ Riktningens utveckling

Riktningens målet påvisar även vid denna mätpunkt en tillfredsställande status. Några av nyckeltalen har dock en fortsatt negativ utveckling vilket påverkar den sammantagna bedömningen.

Ett nyckeltal visar medborgarnas upplevelse av hur tryggt det är i kommunen. SCB:s undersökning genomförs vartannat år vilket innebär att det inte finns nyare data än från 2018. Utvecklingen fram till 2018 visar att det blir tryggare i Växjö kommun, men att förändringen är liten.

Nettokostnaden för räddningstjänsten har en fortsatt negativ utveckling och en högre kostnad per invånare än jämförbara kommuner. Växjö kommuns kostnad för olyckor är i princip oförändrad sedan 2015. Dock saknas vid denna avstämning data för 2019. Kostnaderna ligger lite högre än andra kommuner i gruppen större stad. Utvecklingen av dessa nyckeltal följs noggrant.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Nyckeltalen visar medborgarnas bedömning av hur tryggt det är i kommunen. Andelen kvinnor/flickor som känner sig trygga har ökat medan andelen män/pojkar ligger kvar på samma nivå som 2016. I olika trygghetsundersökningar (SCB, Nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor och polisens trygghetsundersökning) varierar resultaten. Detta beror på att frågorna ställs på olika sätt i olika undersökningar. I samtliga fall bedömer respondenten att rädslan för att utsättas för brott är högre än den upplevda risken att utsättas för brott. Skillnaden mellan dessa är dessutom större bland kvinnor än bland män.

Varje år genomför polisen en trygghetsundersökning som kommunen delfinansierar, undersökningen görs på sju delområden. Denna visar att medborgarna känner sig generellt trygga i Växjö kommun men att det finns områden som behöver förbättras. Under nuvarande delår har årets trygghetsundersökning skickats ut och resultatet beräknas komma under oktober.

I samband med Coronapandemins utbrott uppstod en oro kring hur pandemin och de efterföljande restriktionerna kunde komma att påverka brottsligheten i samhället. Från flera håll lyftes en oro kring att pandemin kunde komma att medföra en ökad risk för bland annat våld i nära relation, olika typer av bedrägerier, vissa typer av livskvalitetsbrott som skadegörelse, stöld och personrån samt social oro. I statistik från polisregion syd som publicerats under våren framgår att det totala antalet anmälda brott minskat med 3 procent i regionen under mars och april jämfört med samma månader föregående år. De brottskategorier som minskat mest är våldsbrott, trafikbrott och tillgreppsbrott. Samtidigt syns en ökning avseende i huvudsak skadegörelsebrott men även narkotikabrott. När det kommer till brott i nära relation är det vanligt att antalet anmälda brott varierar månad för månad. Enligt polisen går det dock inte att se några varken positiva eller negativa trender avseende den här typen av brott i regionen. Polisen konstaterar också att det inte går att avgöra hur pandemin kommer att påverka brottsligheten framöver, men att utvecklingen följs noga.

Under 2020 har en del insatser förändrats och skjutits fram med anledning av Covid 19, men flertalet insatser har samtidigt initierats och utförts. Till exempel har trygghetsvårdar införts i Växjö centrum och på Campus/Teleborg. Trygghetsvårdarnas uppdrag är att, genom närvaro och synlighet, bidra till ökad trygghet för kommunens invånare. Trygghetsvårdarna utgör ett komplement till övriga trygghetsskapande aktörer såsom polis, fältgrupp, nattvandrare och väktare. Under perioden har även

en grupp med kommunala och privata fastighetsägare skapats med syfte att utbyta erfarenheter inom brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

Tillsammans med polisen har kommunen uppdaterat det gemensamma medborgarlöftet som säger att vi ska ingripa mot ungdomar som stör den allmänna ordningen och involvera vårdnadshavare, ha en hög vuxennärvaro vid festivaler och ungdomsevenemang i form av nattvandrare, fältarbetare, poliser och polisvolontärer samt öka vuxennärvaron i Växjö centrum och andra prioriterade områden under tidpunkter som upplevs vara otrygga.

Uppdraget Hållbara Araby och utvärderingen av planprogram Araby har startats upp men kommer intensifieras under hösten.

Ett nära samarbete mellan berörda förvaltningar, säkerhetsavdelningen, fältverksamheten och polisen har pågått under våren för att öka tryggheten på olika mötesplatser. Främst handlar det om förebyggande insatser i form av ökad samordning mellan olika verksamheter, skapa aktiviteter för en meningsfull fritid för unga men också att öka närvaron av både vuxna och tjänstepersoner från myndigheter och organisationer.

Beslut om att permanenta mobila team har fattats, och samtliga högstadies- och gymnasieskolor i kommunen omfattas av insatserna. Den del av verksamheten som bedrivs ute på skolorna har på grund av pågående virusutbrott ej kunnat bedrivas som planerat.

Möjlighet för kommuner att söka särskilt stöd för trygghetsvandringar kom under våren. Växjö kommun har fått stöd och organiserat trygghetsvårdar i centrum och delar av Teleborg. Dessa erfarenheter tar kommunen nu nytta av och söker samarbete för en möjlig uppstart tillsammans med privata hyresvårdar under hösten.

Under hösten kommer flera trygghetsvandringar utföras på campus och Araby samt i Ingelstad och Rottne.

Under våren har flertalet av kommunens grillplatser rustats upp för bättre säkerhet och trivsel. I samband med detta arbete har ett länsöverskridande säkerhetsarbete initierats där Räddningstjänsten och Länsstyrelsen ska ta fram en standard för utformning av godkända grillplatser.

Nettokostnad för Värends räddningstjänst (kr/inv.) visar på en negativ kostnadsutveckling över tid samt ett sämre utfall än genomsnittet för kommungruppen större stad. Växjö kommuns befolkning har en större geografisk spridning i fler tätorter än jämförbara kommuner vilket medför en ökad kostnad för bland annat deltidsbrandmän då räddningstjänsten måste organisera sig med ett större antal deltidsstationer och med deltidspersonal. Under 2017 tecknades ett centralt löneavtal gällande deltidsbrandmän som innebar en väsentlig personalkostnadsökning. Denna kostnadsökning påverkar kostnadsutvecklingen negativt. En annan kostnadspåverkan är den höga personalomsättningen som återfinns inom deltidsorganisationen. Detta är inte unikt för Växjö kommun men organisationen påverkas mer genom ett större antal deltidsanställda än övriga i jämförelsegruppen.

Framtid och omvärld

Enligt senaste Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2019 uppger 26,4 procent av befolkningen (16–84 år) att de under 2018 utsattes för någon eller några av de brottstyper som i NTU kallas för brott mot enskild person: misshandel, hot, sexualbrott, personrån, fickstöld, försäljningsbedrägeri, kort-/kreditbedrägeri, trakasserier eller nätkränkning. Det är en ökning från 2017, då andelen var 24,7 procent, och det är även en ökning sedan 2016.

Polisens trygghetsundersökning från oktober 2019 visar att medborgare i Växjö uppger att tryggheten har ökat något sedan 2018, men siffrorna ligger ganska jämnt över tid. Om man jämför vårt problemindex med andra större städer i polisregion syd har Växjö kommun lägst resultat vilket är positivt. Detta innebär inte att vi kan tappa fart i arbetet för att skapa en säker och trygg kommun.

Statistik från polisen visar på en minskning av anmälda brott jämfört med förra året, men det finns riskfaktorer för brott mot enskild person.

Säkerhetsläget i vår del av världen har försämrats de senaste åren. Detta har gjort att regeringen 2015 beslutade att återuppta totalförsvarsplanering. Med anledning av bland annat detta har kommunen påbörjat ett arbete med säkerhetsskydd, kontinuitetsplanering, kompetenshöjning, krigsorganisation och krigsplacering. Detta arbete kommer att intensifieras under kommande år och kommer att påverka kommunens verksamheter mer och mer. Kommunens samhällsviktiga verksamheter behöver bli robustare, och vid planeringen av hur kommunen ska utvecklas behöver denna aspekt tydligare belysas framöver.

En del av vår information är extremt värdefull, ibland till och med livsviktig, såsom information i patientjournaler eller i olika styrsystem. Om denna information går förlorad eller blir felaktig kan det få katastrofala följder. Idag går digitaliseringen fort och det är viktigt att vi analyserar känslig data och skyddar den mot manipulation eller destruktions. Därför är det nödvändigt med ett systematiskt informationssäkerhetsarbete för att skapa en robust och säker hantering.

Skilnaden mellan män och kvinnor är också en aspekt att arbeta vidare med. Forskningen är tydlig med att det är skillnad på hur kvinnor och män upplever trygghet. Män utsätts generellt mer för brott men kvinnor upplever sig oftare otryggare och avstår från olika typer av aktiviteter.

Uppdrag

KF **Förstärk samordningen av fältverksamhet, mobila team, mötesplatser och annat områdesbaserat arbete.**

Ett nära samarbete mellan berörda förvaltningar, säkerhetsavdelningen, fältverksamheten och polisen har pågått under våren för att öka tryggheten på olika mötesplatser. Framst handlar det om förebyggande insatser i form av ökad samordning mellan olika verksamheter, skapa aktiviteter för en meningsfull fritid för unga men också att öka närvaron av både vuxna och tjänstepersoner från myndigheter och organisationer.

Beslut om att permanenta mobila team har fattats, och samtliga högstadie- och gymnasieskolor i kommunen omfattas av insatserna. Den del av verksamheten som bedrivs ute på skolorna har på grund av pågående virusutbrott ej kunnat bedrivas som planerat.

KF **Utför trygghetsvandringar, exempelvis nattvandrande föräldrar och föreningar. Sök samarbete med privata fastighetsägare.**

Trygghetsvandring är en form av prevention som syftar till att identifiera platser som upplevs som särskilt utsatta och otrygga och föreslår lämpliga åtgärder.

Arbete har pågått för att organisera ett samarbete med privata fastighetsägare. Möjlighet för kommuner att söka särskilt stöd för trygghetsvandringar kom under våren. Växjö kommun har fått stöd och organiserat trygghetsvårdar i centrum och delar av Teleborg. Dessa erfarenheter tar vi nu nytta av och söker samarbete för en möjlig uppstart tillsammans med privata hyresvärdar under hösten.

Under hösten kommer flera trygghetsvandringar utföras på campus och Araby samt i Ingelstad och Rottne.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
KF R/K	Nöjd Region-Index - Trygghet	2018	54	↗	■
KF R/K	Responstid (tid från 112-samtal till första resurs är på plats) för räddningstjänst, mediantid i minuter	2019	11	↘	●
KF E	Kostnad för olyckor totalt, kr/inv	2018	7 000	↗	■
KF E	Nettokostnad räddningstjänst, kr/inv	2019	732	↘	■

Stödja individer och främja ett tryggt och självständigt liv

Tryggare välfärd med stöd, vård och omsorg efter behov

Riktningens utveckling

Den sammantagna bedömningen är en god utveckling mot målet om en tryggare välfärd med stöd, vård och omsorg efter behov. Nyckeltal för kvalitet, som speglar resultatet för 2019, visar att brukarbedömningen inom såväl kommunens hemtjänst som särskilt boende fortsatt ligger på en hög nivå strax över snittet för andra större städer.

Nämndens arbete med åtgärdsplan har börjat ge synbara effekter och kostnadsbilden för bland annat hemtjänst utvecklas i positiv riktning.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Fokus på att förebygga smittspridning och rätt användning av skyddsutrustning

Den pågående pandemin Covid 19 har på många sätt helt präglat arbetet inom processen sedan mars 2020. Många förändringar har gjorts för att minska risken för smitta. Dagverksamheter för äldre, träffpunkter och vissa dagliga verksamheter stängdes ner i ett tidigt skede av pandemin. Besöksförbud i särskilt boende och vissa bostäder med särskild service infördes efter beslut från regeringen i början av april. Säkra mötesplatser utomhus etablerades och i juli gavs möjlighet att göra vissa undantag från besöksförbudet utifrån bestämda kriterier från Socialstyrelsen. Vid konstaterad smitta är en genomtänkt organisation och planering av största vikt. I ett tidigt skede inrättades en särskild Covid 19-avdelning på Evelid och inom hemvården organiserades ett Covid 19-team.

Coronapandemin har inneburit ett stort fokus på vikten av att följa basala hygienrutiner för att förebygga smittspridning och att använda skyddsutrustning på ett korrekt sätt. En digital utbildning om arbete under Covid 19 hade i slutet av augusti genomförts av 1 937 medarbetare. Varje år mäts efterlevnaden av hygienrutinerna och resultatet våren 2020 visar en positiv utveckling för Växjö. Andelen med korrekta hygienrutiner och klädregler i alla steg uppgår till 76 procent vilket är ett förbättrat resultat jämfört med 2019 (72 procent). Växjö har ett bättre totalresultat jämfört med snittet för samtliga kommuner (59 procent). På övergripande nivå är de tydligaste förbättringsområdena korrekt användning av förkläde och desinfektion av händerna före patientnära arbete.

Trygga och nöjda omsorgstagare och ökat fokus på att bryta isolering och ofrivillig ensamhet

Nyckeltalen för kvalitet, som speglar resultatet för 2019, visar goda resultat i brukarbedömningen i såväl hemtjänst (89 procent) som särskilt boende (80 procent). Starka områden är bemötande, trygghet, förtroende för personalen och möjlighet till kontakt med personal. Redan innan Coronapandemin noterades en betydande andel som besvärades av ensamhet. Restriktionerna i samband med Covid 19 är en riskfaktor för ökad ofrivillig ensamhet, såväl i hemmet som i särskilt boende. Omsorgen arbetar på flera olika sätt för att förebygga detta. En screening för att identifiera ensamhet görs i samband med ansökan om hemtjänst. Seniorlotsen är navet i att kunna guida kommuninvånare till relevant aktör, via t.ex. frivilligorganisationer. Medarbetare som arbetar i träffpunkter och dagverksamhet som pausats med anledning av risk för smittspridning har fokuserat på ett uppsökande arbete för att förebygga ensamhet och oro. För omsorgstagare i särskilt boende har flera insatser bidragit till möjliggörande av fortsatta kontakter med anhöriga, via telefon, webb eller säkra mötesplatser utomhus.

Förbättrad måltidsupplevelse och mat med variation och kvalitet

Maten till kommunens omsorgstagare utvecklas kontinuerligt. Centrala delar är översyn av matsedlar och att underlätta för omsorgstagare att välja maträtter och att lättare få kontakt med kommunen. Nyckeln är gott samarbete mellan måltidsorganisationen och andra delar av kommunorganisationen. Effekten av arbetet märks i resultatet för nyckeltalen som över tid visar en positiv utveckling för såväl brukarbedömning av matdistribution (2019: 87 procent, 2018: 82 procent) som brukarbedömning av maten på särskilt boende (2019: 73 procent, 2018: 69 procent).

Effektivitet i jämförelse med andra större städer

Kommunen har fortsatt arbetet med att hantera överkapaciteten av särskilda boendeplatser som är en följd av övergången till LOV (Lagen om valfrihetsystem). Centralt är att ändra inriktningen på särskilda boendeplatser vid Evelid till korttids- och växelvårdsplatser. Kostnadsnyckeltalet för särskilt boende är ännu inte publicerat för Växjö på grund av pågående kvalitetssäkring av individstatistiken från Socialstyrelsen. År 2018 låg Växjö något över snittet för större städer. Kostnadsnyckeltalet har mellan åren 2015 – 2018 haft en del varianser men en analys av utvecklingen av KPB visar dock en jämnare utveckling som går mer i linje med förväntat utfall.

Nettokostnadsavvikelsen för LSS följer en positiv trend, med en fortsatt nedgång från 0,3 procent (2018) till 0,0 procent (2019). Växjö har fortfarande ett något högre kostnadsläge jämfört med snittet för andra större städer. Under 2019 genomfördes en översyn som visade att det något högre kostnadsläget främst beror på att Växjö har en hög andel gruppboende och en lägre andel serviceboende än jämförbara städer samt att daglig verksamhet bedrivs på många små arbetsplatser. Flera utvecklingsinsatser har planerats och påbörjats 2020.

Ett samlat förebyggande arbete med fokus på tidiga insatser, trygg hemvård och kontinuitet

Inom ramen för BEON (bästa effektiva omhändertagandenivå) drivs omsorgens omställningsarbete och frågor om förebyggande insatser, trygg hemtjänst och väl anpassad myndighetsutövning. Under 2020 har fokus legat på att i högre grad hänvisa till förebyggande insatser, implementera vardagsrehab och att göra hemtjänsten än mer trygg bland annat genom ökad personalkontinuitet. Resultatmässigt noteras en positiv utveckling av kontinuiteten. Snittet för det första halvåret 2020 är 14,5 olika

personal på en tvåveckorsperiod, vilket är en förbättring jämfört med samma period förra året (15,5) (helåret 2019: 15,3, helåret 2018:16). Centrala insatser som ligger till grund för den förbättrade kontinuiteten är kontinuerlig uppföljning, utbildning av planerare och samarbete i hemvårdsområden.

Digitala lösningar för ökad trygghet och smartare användning av resurser

Under flera år har utveckling med hjälp av välfärdsteknik och digitala lösningar prioriterats. Utgångspunkten är att ta till vara digitaliseringens möjligheter för att öka kvaliteten, använda resurserna smartare och skapa större trygghet och självständighet för kommuninvånaren. I hemtjänsten har införandet av digitala lås bidragit till en säker och spårbar nyckelhantering som ska skapa trygghet för såväl omsorgstagare som medarbetare. Införandet av passiva rörelsesensorer i korridorer har bidragit till en lugnare nattmiljö på särskilt boende för äldre. Införandet av digital signering pågår och väntas ge flera effekter i form av ökad säkerhet i läkemedels- och delegeringsprocesser och minskad administrativ tid för vård- och omsorgspersonal.

Upphandlingen av ett femtontal läkemedelsrobotar möjliggör en effektivisering både gällande personalresurser, men även avseende kvalitet. Mobil journalföring innebär en förenkling och tidsbesparing, då dokumentation kan ske utanför kontoret samt utan fördröjning.

Det sker ett fortsatt arbete med att införa nya automatiserade processer och utvärdering och prioritering av nya automatiseringsprojekt inför 2021 pågår.

Implementering av individens behov i centrum och metod för rättsäkra utredningar

Implementeringen av IBIC inom socialpsykiatri genomfördes 2019. Fortsatt har socialpsykiatri fokuserat på två stora områden; tydliggörandet av samverkansrutiner mellan berörda förvaltningar och uppföljningar av beslut och genomförandeplaner. Kompetensen gällande LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) har stärkts genom en utbildning för yrkesverksamma.

En positiv utveckling går att se gällande andel berörda individer som har en aktuell genomförandeplan och som uppbär ekonomiskt bistånd. Arbetet fortgår för att fortsätta öka andelen och säkerställa kvaliteten på planerna samt tillse att individer med insatser från flera verksamhetsområden har en och samma genomförandeplan.

Under perioden har något fler beslut rapporterats som ej verkställda jämfört med motsvarande period 2019. De flesta av besluten omfattar kontaktfamilj, kontaktperson och öppenvård, men även korttidsvistelse. Orsaker härleds bland annat till brist på tillgång till kontaktfamiljer/-personer, men även en större komplexitet i de ärenden där beslut ej kunnat verkställas. Då samtliga beslut ej sammanräknas kan andel ej tas fram.

Förbättrad service genom förkortade utredningstider

Växjö ligger över nivå med större stad gällande utredningstid avseende barn och ungdomar 0–20 år, 108 dagar för Växjö i jämförelse med 99 dagar för större stad. Utfallet avser år 2019. Ett omfattande arbete har genomförts för att effektivisera utredningsförfarandet, vilket har bidragit till att utvecklingen går i rätt riktning. På grund av pandemin och en befarad ökning av utsatta barn kan dock den positiva riktningen komma att förändras. Utredningstid gällande vuxna med missbruksproblem över 21 år visar på motsatt trend. För 2019 låg Växjö på 30 dagar medan större stad låg på 55 dagar.

Samordning och kvalitetssäkring avseende boende- och placeringsfrågor

En privat utförare öppnade ett LSS-boende i juni. Önskad kostnadseffektivisering väntas nås så snart placeringarna är verkställda. Byggandet av det andra planerade boendet är försenat och öppning beräknas i början av 2021. Arbetet pågår för att på boenden i egen regi ställa om till inriktningar utifrån aktuella målgruppers behov samt differentiera gruppboende och serviceboende. I detta arbete följs Socialstyrelsens rekommendationer om särskilt boende, i syfte att utveckla kvaliteten samt effektivisera kostnader.

Arbetet för att minska kostnaderna för familjehems- och HVB-placeringar ger effekt. En kombination av avtalsgranskning, kvalitetsuppföljning och stärkta placeringsrutiner bidrar till att Växjös kostnader har minskat sedan föregående år. Resultatet ligger fortsatt under nivån för större städer. 2019 års utfall var 4144 kronor per invånare, att jämföra med 6839 kronor per invånare för större stad. Att barn och ungdomar som placeras inom den sociala barn- och ungdomsvården lever med förhöjda risker inom en rad områden är sedan länge känt. Även om det inte är placeringen i sig som orsakar riskerna, kan den i många fall heller inte anses ha den kompenserade effekt som är önskvärd. Arbetet med team- och nätverksbaserat är således av vikt.

Barnkonventionen har blivit lag

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Arbetet med barnkonsekvensanalyser i samband med beslutsfattande i socialtjänsten utvecklas, och barnperspektivet bedöms ha stärkts. Dock visar Socialstyrelsens nationellt övergripande analys att långt ifrån alla barn erhåller den trygghet och utveckling de har rätt till.

Ställföreträdarskap utifrån behov och ökad kompetens

Utgångspunkten är att tillse att huvudmannens behov och insatser matchar. Insatserna ska vara trygga och fokus har legat på ökad kompetens hos ställföreträdare. Under perioden har vissa insatser för att höja kompetensen hos ställföreträdare genomförts även om flertalet utbildningar har fått ställas in på grund av pandemin.

Framtid och omvärld

Omvärldsanalysen pekar på flera utmaningar med ett ökat antal äldre, kompetensförsörjning och förändrade/ökade krav och förväntningar på kommunens service och tjänster. Att arbeta förebyggande och för en utveckling mot en god nära omsorg och vård är grunden för att kunna hantera såväl utmaningar i framtidens kompetensförsörjning som att möta de demografiska utmaningarna.

I lägesrapporten 2020 lyfter Socialstyrelsen den nedsatta psykiska hälsan och behovet av metoder för att ge äldre en social gemenskap. Vidare framhåller Socialstyrelsen att många äldre som är inskrivna på sjukhus för somatisk sjukdom också har en psykisk sjukdom eller har förskrivits psykofarmaka. Antalet vård- och omsorgsaktörer som den enskilde behöver ha kontakt med ökar och en generell utmaning inför framtiden blir att samordna myndighetsutövning och insatser på ett effektivt sätt.

Generellt framhåller Socialstyrelsen att psykisk ohälsa är vanligt hos dem som socialtjänsten arbetar med. Det kan handla om psykisk ohälsa hos placerade barn och unga, personer med samsjuklighet i form av psykisk ohälsa och beroendeproblematik, personer med andra psykosociala problem, våldsutsatta och våldsutövare, personer som lever i hemlöshet och personer som behöver försörjningsstöd.

Miljöer med utanförskap och ekonomisk utsatthet kan öka risken att barn och unga hamnar i oönskade situationer med kriminalitet och missbruk som följd. För att förebygga och motverka social utestängning är det viktigt att socialtjänsten har kunskap och resurser att systematiskt uppmärksamma barnens situation vid utredningar.

I lägesrapporten som berör omsorgen om personer med funktionsnedsättning lyfter Socialstyrelsen utvecklingen av att såväl antalet beslut som omfattningen av insatser fortsätter att öka, men att takten inte är lika hög som tidigare. Socialstyrelsen framhåller också att den ekonomiska utsattheten ökar bland personer med funktionsnedsättning samt vikten av att uppmärksamma psykisk ohälsa.

En utveckling är också att den kommunala hälso- och sjukvården växer, vilket ställer krav på såväl resurser som kompetensförsörjning. Patienter vistas också allt kortare tid på sjukhuset och blir utskrivningsklara snabbare, vilket ställer krav på omsorgens förmåga att kunna ge patienterna en trygg hemgång. Behovet av samordning och samverkan mellan kommuner och regioner är fortsatt stort. Specifikt lyfts en utmaning i att många äldre tappar kontakten med tandvården vilket ökar risken för försämrad munhälsa vilket på sikt kan leda till en försämrad allmän hälsa.

Bostadsbristen i landet har inneburit att många personer som inte kommer in på den ordinarie bostadsmarknaden vänt sig till socialtjänsten. Ensamstående kvinnor med låg inkomst och hemmavarande barn är en sådan grupp, och deras osäkra boendeförhållanden medför att inte minst barnen kan påverkas negativt. Det finns också grupper av ensamkommande barn och unga som lever i särskilt utsatta situationer, till exempel unga som sökt uppehållstillstånd för studier enligt den nya gymnasielagen. I framför allt storstadsområdena lever många av dessa ungdomar under osäkra boendeförhållanden, vilket i förlängningen kan leda till utanförskap och social problematik.

Uppdrag

Se över om fler tilläggsinsatser kan ges utan extra behovsbedömning för att underlätta myndighetsutövning och effektivisera administrationen.

Utgångspunkten för omsorgen är att insatser ska bedömas individuellt utifrån behov. Sedan tidigare erbjuds trygghetslarm och matdistribution utan föregående behovsprövning till personer som är 65 år eller äldre som inte har ett pågående beslut om insatser enligt SoL. Översynen visar att detta inte är lämpligt för fler insatser på grund av att dels förändringen inte går i linje med förvaltningens arbete att lotsa individer till privata servicetjänster/frivilligorganisationer, dels att det inte skulle leda till någon betydande tidsbesparing för myndighetsutövningen i stort.

Utveckla tydlig information om hushållsnära tjänster som alternativ till serviceinsatser från hemtjänsten.

Inom ramen för seniorlotsen finns broschyrer framtagna kring en rad hushållsnära tjänster som medborgarna kan ta del av. Grunden är i dessa fall tjänstekoncessioner som kommunen tecknat med vissa företag. Ett område som skulle kunna informeras om ytterligare är inköp av dagligvaror, där frågan kommer lyftas i seniorlotsens styrgrupp. Spridning av informationen sker idag via bland annat seniorlots, skriften seniorguiden och omsorgens myndighetsavdelning. Under hösten planeras en ny genomgång med alla handläggare och förnyad information till alla omsorgstagare där frågan är aktuell.

Kvalitetsprogram för framtidens äldreomsorg 2020-2025.

Kvalitetsprogrammet knyter samman flera pågående utvecklingsinitiativ. Målbilden är omsorg och vård i toppklass i hela kommunen och över tid. Kvaliteten ska vara hög och jämn, med nöjda och trygga omsorgstagare. Något som utöver god kompetens och engagemang hos medarbetarna förutsätter ett systematiskt kvalitetsarbete på alla enheter. Programmet bygger på synsättet att självständiga invånare och effektiva arbetssätt främjas, bland annat via förebyggande insatser och digitala verktyg. För de med störst behov finns hög kompetens, ex. kring demens.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad	
KF	R/K	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	2019	89	→	●
KF	R/K	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	2019	80	↘	●
KF	E	Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	2019	0	→	■
KF	E	Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare	2019	204 550	↗	●
KF	E	Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare	2018	864 497	↘	■

Pressa tillbaka utanförskap och minska social utsatthet

Riktningens utveckling

Det sammantagna arbetet planeras och genomförs med Hållbara Växjö 2030 som övergripande plan för riktning och fokus. Strategier för bland annat teambaserat arbetssätt, evidenssäkra insatser och användardriven utveckling möjliggör förvaltningsöverskridande och resurseffektiva arbetsmetoder. Växjös arbete med förebyggande barnavård, behovsanpassad öppen- och missbruksvård samt utvecklingen av fältverksamhet och mobila team bidrar till riktningens utveckling. Utfallet i de underliggande nyckeltalen indikerar en fortsatt positiv utveckling av riktningens mål.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Samverkan, förebyggande arbete och tidiga insatser

I länet fortgår implementeringen av Barnens bästa gäller! i Kronoberg. Arbetet är inspirerat av den skotska modellen GIRFEC (Getting it right for every child). Parterna ska komma fram till gemensamma modeller och arbetssätt kring barn och unga. Arbetet leds av en styrgrupp med chefer från hälso- och sjukvården, skolan, socialtjänsten och polisen. Under våren 2020 antogs en handlingsplan för det vidare arbetet. Barnet ska som rättighetsbärande stå i centrum och länets resurser samlas runt barnet då det behövs någon form av insats. Samverkan ska dokumenteras och utvärderas i ett gemensamt dokument (barnets plan) som samtliga inblandade professionella samt vårdnadshavare och barnet ska ha åtkomst till. Väl utarbetade och fungerande kontaktvägar ska finnas inom och mellan professions- och verksamhetsområdena.

Forskning visar att placerade barn och ungdomar klarar sig sämre i vuxen ålder avseende utbildning, sysselsättning, missbruk och social trygghet. Växjö kommun har sedan en tid tillbaka etablerat funktionen placeringscontroller. Arbetet har gett god effekt avseende placeringskostnader. Metod för att hitta en systematik kring avtalsuppföljning samt statistiskt säkerställa utfall pågår centralt. Funktionen ansvarar även för att resurseffektiviteten och kvaliteten på vården stärks så att kommunen bättre kan kontrollera att Växjöbarns behov blir tillgodosedda.

För att öka besöksfrekvensen till Växjö kommuns träffpunkter har innehållet och fokusområden för dessa anpassats utifrån målgruppens intressen och behov. Då kvinnor har haft ett lågt deltagande har även riktade kvinno- och mammagrupper startat. På grund av pandemin har inga träffpunkter kunnat bedrivas, kommunen står dock redo att starta upp så snart omständigheterna tillåter detta.

Ökat behov av förebyggande arbete och bekämpning av våld i nära relationer

En effektivisering i ansvarsfördelning avseende arbetet med våld i nära relationer och brottsoffer har genomfördes under 2019. Detta har resulterat i färre placeringar samt möjliggjort att medarbetarna hunnit jobba aktivt med att få placerade personer att gå vidare till egna boenden på nya orter. Planering av utbildningsmaterial och -insatser pågår, då frågan om våld i nära relationer omfattar samtliga delar i koncernen. Verksamheten konstaterar likt många andra instanser att risken för våld i nära relationer ökar på grund av omständigheter kopplat till pandemin.

Samverkan mellan förvaltningen för arbete och välfärd och utbildningsförvaltningen blir allt viktigare för att förebygga social otrygghet, missbruk och kriminalitet bland unga. Beslut om att permanenta verksamheten mobila team har fattats och samtliga högstadies- och gymnasieskolor i kommunen omfattas av insatserna. Syftet med de mobila teamen är att samordna och effektivisera det förebyggande arbetet kring eleverna på respektive skola. Genom teamets olika kompetenser kan såväl elevernas skoltid som fritid arbetas med.

En länsövergripande samverkansgrupp med socialtjänst, skola, polis samt region har initierats för att diskutera implementering

av SKR:s handlingsplan mot missbruk och beroende för personer i åldern 13-29 år. På grund av pandemin har planerad länsdialog fått skjutas fram till hösten.

Översyn av socialtjänstens öppenvårdsverksamhet

I syfte att matcha målgruppernas behov av ett effektivare arbetssätt har en sammanslagning av öppenvårdsverksamheterna avseende barn respektive ungdomar genomförts. Dialog förs om att även inkorporera öppenvårdsinsatser riktade till vuxna. Socialtjänsten kommer allt oftare i kontakt med familjer där sammansatt problematik förekommer med till exempel olika typer av missbruk, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, skolfrånvaro, sjukskrivningar och arbetslöshet. Målet är att genom ett resurseffektivt och teambaserat arbetssätt möta behovet hos institutionsnära barn, ungdomar och familjer.

Nyckeltalet ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats ger kunskap om i vilken omfattning barn inte återkommer till socialtjänsten efter avslutad insats. Måttet indikerar i viss mån grad av kvalitet på förvaltningens insatser som riktas till barn och unga. Vid årets slut 2019 låg Växjö på 82 procent, en ökning sedan tidigare år. Samma trend noteras för motsvarande nyckeltal för ungdomar i åldrarna 13-20 år där Växjös resultat ökat över tid och ligger över nivå för större stad.

Hemmaplanslösningar istället för externa placeringar

Genom att arbeta med kvalitativa hemmaplanslösningar kan vissa externa placeringar antingen undvikas eller förkortas avsevärt. Flertalet placerade ungdomar inom kommunens boenden väljer yrkesinriktade utbildningar för att snabbare komma ut i arbete efter avslutade studier. Detta är extra tydligt för målgruppen som beviljats tillfälliga uppehållstillstånd. Ungdomarna som kommit längre i sin utbildning får stöd att upprätta cv:n samt vägleds till att söka extraarbeten. Innan pandemin hade nära 50 procent av ungdomarna ett extraarbete vid sidan av studier.

Stöd till vuxna med sammansatt problematik

Nyckeltalet ej återaktualiserade vuxna över 21 år med missbruksproblematik ett år efter avslutad utredning eller insats indikerar att kommunens utfall över tid är gott. Växjö ligger över större städer när det gäller andelen individer som inte återkommer efter behandling och insats.

Under de senaste åren har familjeorienterat boendestöd testats och utvärderats inom projektet Psykisk hälsa. Familjeorienterat boendestöd innebär att boendestödaren även ska kunna ge stöd i föräldrarollen. Målet är att minska antal kontakter som familjerna har samt att ge särskilt och sammanhållet stöd kring barnen, något som tidigare inte ingick i insatsen.

Fokus på placeringstider har intensifierats, vilket givit resultat mot budget. Det nytillkomna boendet Novus är ett resultat av sammanslagningen av utredning- och akutenheten och ungdomsbasen. Den organisatoriska förändringen har breddat kommunens förmåga att lösa placeringar på hemmaplan. Samverkan avseende stödlägenheter som komplement till placeringar är pågående. När processen för förberedande sysselsättning sjösatts kommer klienter kunna erbjudas insatser som syftar till egenförsörjning och stabilitet i nykterhet och drogfrihet.

Från ekonomiskt bistånd till varaktig försörjning

Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutad försörjningsstöd visar hur många individer i behov av ekonomiskt bistånd som tagit sig till en varaktig försörjning efter insats hos socialtjänsten. Växjö har de senaste åren haft en högre andel ej återaktualiserade personer i jämförelse med större stad (ovägt medel), en trend som avstannade 2019. Hur pandemin och andra faktorer i omvärlden påverkar nyckeltalets utfall återstår att se, men det är inte osannolikt att möjligheterna att etablera en varaktig försörjning minskar.

Effektivitet

Växjös nettokostnader för ekonomiskt bistånd, kr/invånare, håller sig under nivån för större stad. Totalt utfall redovisas på årsbasis, dock visar den månatliga uppföljningen att kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd har ökat under årets första del. Ökningen förväntas påverka nettokostnaderna i samma riktning. Analys visar att det i snitt görs högre utbetalningar per hushåll samt att antal hushåll som beviljas bistånd ökar jämfört med föregående år.

Siffror avseende nettokostnad för individ- och familjeomsorg, vilket omfattar vård för vuxna med missbruksproblem, barn- och ungdomsvård, övrig vuxenvård, ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning, har minskat något över tid. Utfallet ligger även under motsvarande värde för större stad (ovägt medel). Uppföljning sker vid årets slut, och det är ej osannolikt att kostnaderna ökar på grund av omständigheter kopplade till pandemin.

Framtid och omvärld

SKR, Sveriges kommuner och regioner, signalerar att många kommuner rapporterar svårigheter att hålla ursprunglig budget för individ- och familjeomsorg. Kostnadsökningarna härrör bland annat från ökad missbruksproblematik bland unga vuxna, fler orosanmälningar, fler fall av hedersrelaterat våld och våld i nära relationer samt fler komplexa placeringar av barn och unga.

Angränsande kommuner har i takt med minskat mottagande av ensamkommande barn och ungdomar avvecklat HVB-hem och stödboende verksamhet. Ett ökat behov från dessa att köpa platser från Växjö kommun har noterats. Under året kommer regional samverkan få än mer betydelse för ett ordnat mottagande av målgruppen.

Växjö är en av de kommuner som Säkerhetspolisen (Säpo) har identifierat och där återvändare från krigsdrabbade länder i Mellanöstern kan ha sin hemvist. Växjö kommun därför tagit fram rutiner för återvändare samt deras eventuella barn.

Tidiga insatser är ofta avgörande för barn och unga som riskerar att fara illa. Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att lämna förslag på hur möjligheterna att ge öppna insatser utan samtycke kan öka. Uppdraget är en del i regeringens särskilda åtgärdsprogram mot gängkriminalitet, det så kallade 34-punktprogrammet.

Uppdrag

Etablera sociala utfallskontrakt.

Uppdraget förlöper ej som förväntat. Samverkan har under en längre tid bedrivits mellan förvaltningen för arbete och välfärd och utbildningsförvaltningen, men har ej uppnått önskad effekt då privata företag ej kunnat delta i den mån det är nödvändigt för att få till kontrakten. Förslag och underlag för projektering finns. Förutsättningar för genomförande är under diskussion.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutad försörjningsstöd, andel (%)	2019	72	↘	●
	Ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	2019	82	↗	●
	Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	2019	83	↗	●
	Nettokostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	2019	1 070	↘	●
	Nettokostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	2019	3 884	↗	●

Möjliggöra en aktiv fritid

Ett kultur- och fritidsutbud med mer bredd och spets

Riktningens utveckling

Koordinering av insatser från de förvaltningar och bolag som är aktiva i huvudprocessen bidrar till stärkt inre effektivitet och kvalitet. Det positiva utfallen av nyckeltalen både jämfört med tidigare år och jämfört med jämförelsegruppen bidrar till en positiv utveckling av riktningens mål.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Möjlighet att bedriva verksamhet har påverka

Växjö kommun bedriver aktiviteter och evenemang i egen regi, men ger även stöd till civilsamhälle och kulturinstitutioner i syfte att bidra till ett rikt kultur- och fritidsutbud. Under våren har dessa olika verksamheter påverkats i stor utsträckning av Coronapandemin. De restriktioner och rekommendationer som Folkhälsomyndigheten vidtagit för att förhindra smittspridning har tvingat kommunens egna verksamheter, civilsamhället och externa aktörer att ställa in eller ställa om. De aktiviteter och evenemang som trots allt kunnat genomföras har visat sig fylla ett stort värde för de som deltagit.

Ett begränsat kultur- och fritidsutbud kan innebära negativa hälsoeffekter i form av minskad fysisk aktivitet och en ökad brist på social samvaro. Det gäller inte minst personer som drabbats hårt av restriktionerna gällande den pågående pandemin. Pandemin riskerar att leda till betydande ekonomiska konsekvenser för civilsamhället, externa aktörer och kulturskapare vilket kan innebära fortsatt begränsat utbud. För att mildra de ekonomiska effekterna och bibehålla en rik tillgång till ett varierat kultur- och fritidsutbud har beslut fattats om att 2019 års verksamhetsvolym ska ligga till grund även för 2020 års bidragsnivå. För att nå målbilderna i Hållbara Växjö 2030 krävs en medveten omställning med väl genomtänkta beslut, vägval och prioriteringar för att motverka eller dra nytta av de konsekvenser som Coronapandemin innebär.

Idrotts- och friluftsanläggningar

Sedan Coronapandemin utbröt har man sett ett ökat nyttjande av befintliga utemiljöer och friluftsområde hos invånarna. I Växjö kommun är det nära till naturen och det medvetna arbete som gjorts de senaste åren inom området har utvecklat Växjö till en positiv friluftskommun med fokus på folkhälsa, tätortsnära natur och tillgänglighet. Detta arbete visar sig även i Naturvårdsverkets friluftundersökning där Växjö förbättrade sin placering från plats 47 2019 till plats 16 2020. För att förbättra detta arbete ytterligare kartläggs invånarnas friluftsvanor och det pågår ett arbete med att ta fram ny handlingsplan. Under föregående år och vår har även kvalitetshöjande insatser genomförts vid elljusspår och majoriteten av kommunens 40 badplatser.

Till kultur- och fritidsområdet hör betydande lokal- och anläggningsfrågor. Nyckeltalet Nöjd medborgindex idrotts- och motionsanläggningar visar på en positiv utveckling i stort, men invånarna är mindre nöjda med utrustning och skötsel. Ett helhetsgrepp har tagits kring anläggningarna för att säkerställa god kvalitet, effektivt nyttjande och långsiktig planering. Dessutom pågår utredning för ny simhall och en översyn av Regionteaterns lokaler. Sammantaget innebär dessa olika insatser goda möjligheter för invånare och besökare att delta i idrotts-, kultur- och friluftsliv i Växjö kommun. Dessa goda förutsättningar ger möjlighet att utvecklas inom sin idrott och det är bredden som ger spetsen. Tack vare denna bredd och spets gjorde Växjö ett jättekliv i rakningen över Sveriges bästa idrottsstad som utses av SVT Sport varje år. I år hamnar Växjö på plats elva.

Folkbibliotek samt konst- och konsthallsverksamhet

Under våren har arbetet med att utarbeta en biblioteksplan påbörjats. Planen ska beskriva verksamhetens inriktning och omfattning inom folkbibliotek, skolbibliotek och medieförslinjning. Planen utformas i samverkan mellan berörda förvaltningar och bolag för effektivt resursutnyttjande och god tillgänglighet och beräknas vara klar vid årets slut.

Det fria ordets hus har lämnat sina lokaler och samlokaliserat sig i konsthalls lokal. Hyreskostnaden för konsthalls lokal har blivit något reducerad men hyreskostnaden för fria ordets hus kvarstår, då det ännu inte finns någon ny hyresgäst. Därmed har inte den avsedda effektiviseringen uppnåtts fullt ut. Trots Coronapandemins påverkan och arbetet med samlokalisering har utställningar genomförts och tillgången konst funnits både fysiskt och virtuellt på Växjö konsthall. Uppdrag kring konstnärlig utsmäckning utifrån en procentregeln har främst gällt skolor och förskolor samt det nya kommunhuset.

Framtid och omvärld

Möjlighet att bedriva verksamhet

Att skapa jämlika och jämställda förutsättningar för en god hälsa, rörelse och ett aktivt liv är av största vikt för att alla invånare ska kunna vara friska och må bra såväl fysiskt som psykiskt. Med anledning av att Coronapandemin begränsat de olika aktörernas möjlighet att erbjuda invånarna ett rikt kultur- och fritidsutbud, vilket enligt forskning bidrar till god hälsa, behöver samverkan med stöd till civilsamhället, externa aktörer och kulturskapare utvecklas. Väl genomtänkta beslut tillsammans med innovatörer och medveten samhällsplanering skapar förutsättningar ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.

Växjö kommun behöver veta vad barn och ungdomar önskar för att öka sin fysiska aktivitet och sätta in insatser för att möta dessa. För att bryta den ofrivilliga ensamheten hos äldre genomförs insatser i form av digitala upplevelser och aktiviteter. För att denna satsning ska bli lyckosam behöver den digitala kompetensen hos denna målgrupp öka. Dessutom screenar man för ensamhet vid ansökan om hemtjänst samt vägleder kommuninvånare som upplever ensamhet till relevant aktör, t.ex. frivilligorganisationer.

För att öka attraktionskraften och styrkan som unik evenemangs- och mötesstad bör arbetssättet med evenemang och möten vidareutvecklas så att det i Växjö kommun genomförs hållbara evenemang och möten i linje med Hållbara Växjö 2030. Genom att vidareutveckla Växjö officiella besöks- och upplevelseguide ska invånare och besökare få tillgång till evenemang, nöje,

äventyr, kultur, idrott.

Anläggningar

En grundförutsättning för ett kultur- och fritidsutbud med mer bredd och spets är att det finns tillgängliga lokaler och anläggningar. Ett exempel på behov av omställning är att inomhusidrotterna ökar i deltagarantal och därigenom ökar även behovet av inomhusanläggningar. Arbetet för bättre samverkan kring nyttjande och underhåll av kommunens lokaler och anläggningar för att främja hållbart samhällsbyggande fortsätter.

Det ökade användandet av offentliga miljöer och friluftsområden ställer också större krav på skötsel och utveckling på grund av högre slitage men även på att fler önskemål och behov behöver tillgodoses. En utvecklingsplan kommer att upprättas för Evedalsområdet som utflyktsplats och badplats för invånare och naturturism i samverkan med befintliga och nya entreprenörer.

Arbetet med en översyn av Regionteaterns lokaler och att hitta en hållbar lösning för en ny simhall i Växjö kommun fortgår.

Folkbiblioteksverksamhet

Under hösten kommer en arbetsgrupp med representanter från flera olika förvaltningar att fortsätta arbetet med en ny biblioteksplan. Det kommer bidra till människors lärande och psykiska och sociala hälsa. Biblioteksplanen är en plan för att styra utveckling och prioriteringar inom Växjö kommuns bibliotek.

Uppdrag

Samordning av kulturinstitutioner.

Det fria ordets hus har lämnat sina lokaler och samlokaliserat sig i konsthallen lokal. Hyreskostnaden för konsthallen lokal har reducerats något, medan hyreskostnaden för Det fria ordets hus kvarstår då det ännu inte finns någon ny hyresgäst. Därmed har inte den avsedda effektiviseringen uppnåtts fullt ut. Under perioden maj - augusti har konsthallens lokaler renoverats och därför har ingen extern verksamhet genomförts.

Ta initiativ till en översyn av Regionteaterns lokaler tillsammans med Region Kronoberg

Utvecklingsarbete och dialog kommer att genomföras i förbindelse med ägarmöte. Underhåll enligt standard sköts av fastighetsbolaget.

Nyckeltal		Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad	
		Nöjd Region-Index - Fritidsaktiviteter	2018	73	↗	●
		Nöjd Medborgar-Index - Kultur	2018	72	↗	●
		Kostnad kulturverksamhet, kr/inv	2019	1 417	↗	●
		Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv	2019	1 723	↗	●

Ett engagerat civilsamhälle och starkare föreningsliv

Riktningens utveckling

Det finns inga utfall för nyckeltalen för den aktuella perioden men analysen av tidigare periods utfall påvisar en tillfredsställande måluppfyllelse i jämförelse med jämförelsegruppen.

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Minskade intäkter skapar ekonomiska svårigheter för civilsamhället

De rekommendationer och restriktioner som Coronapandemin inneburit för civila samhällets organisationer påverkar redan idag deras situation på olika sätt. Undersökningar och egna uppföljningar visar att den verksamhet som bedrivs av det civila samhällets organisationer påverkats främst i form av inställda eller förändrade aktiviteter. Många organisationer förlorar i och med detta intäkter och befaras få sämre ekonomiska förutsättningar i framtiden. Det civila samhällets organisationer omfattas av flera av de krispaket som regeringen presenterat men det kan ändå finnas ett fortsatt behov av lokala satsningar. Ett engagerat civilsamhälle och ett starkt föreningsliv bidrar till en meningsfull fritid, bryter isolering, främjar integration samt värnar intressen och demokratiska rättigheter. De är därmed betydelsefulla för att göra Växjö till en framgångsrik kultur- och idrottsstad samt i arbetet med att ställa om till ett hållbart samhälle i enlighet med Hållbara Växjö 2030 och dess målbilder.

Föreningsidrottandet minskar

En stor andel barn och ungdomar i Växjö föreningsidrottar. Nationell statistik visar att aktivitetsnivån har sjunkit i vissa åldersgrupper. Utifrån nyckeltalet Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7–20 år har minskningen främst skett hos de grupper som är starkast företrädna inom idrottsrörelsen, pojkar 7–12 år och 13–16 år. Sedan 2012 har antalet deltagartillfällen per person och år minskat nationellt med 12 procent inom gruppen pojkar 7–12 år. I Växjö är denna siffra 13 procent för samma tidsperiod. Analyser av kommunens egen statistik mellan 2015–2017 av antalet aktiva pojkar och flickor visar däremot på att andelen inaktiva har minskat marginellt och att utfallet av nyckeltalet Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7–20 år är bättre än jämförelsegruppen större stad.

Individuella idrotter växer mest

I Växjö kommun växer de individuella idrotterna procentuellt mest vilket stämmer väl överens med landet i övrigt. De idrotter som har störst procentuell ökning av antal deltagartillfällen i Växjö mellan åren 2015–2017 är golf, budo och kampsport, friidrott samt gymnastik. De minskade aktivitetsnivåerna kan bero på förändringar i omvärlden eller på föreningarnas verksamheter vad gäller mål, innehåll och värdegrund. Denna hypotes stärks av den uppföljning som feriearbetande ungdomar gjort med andra ungdomar under sommaren 2020. I ungdomarnas rapport framkommer att "Ungdomar ska kunna ha möjlighet att vara medlem i föreningar utan att behöva elitsatsa eller träffas vid varje tillfälle som hålls. För de ungdomar som inte är intresserade av sport behövs det uppmuntras till andra typer av föreningar som natur eller kultur. Det kan även vara bra att unga förebilder uppmuntrar till föreningsliv eftersom unga förebilder är mer relevanta i en ungdoms liv än en vuxen."

Bidrag och stöd

Föreningar har en viktig roll i vårt samhälle. De bidrar till en meningsfull fritid, bryter isolering, främjar integration samt värnar intressen och demokratiska rättigheter. Föreningslivet gör ett omfattande arbete för att utveckla orterna utanför Växjö stad och olika typer av kommunala stöd kommer föreningslivet till del. I arbetet med landsbygdsutveckling samverkar kommunen med föreningar i tätorter utanför centralorten och på landsbygden för att möjliggöra en landsbygd att leva och verka på.

Kommunstyrelsen har antagit Växjö kommuns riktlinjer för föreningsbidrag och föreningsstöd som träder i kraft 1 januari 2021. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa likvärdiga villkor och likvärdig bedömning för Växjö kommuns alla föreningsbidrag och föreningsstöd. Vidare ska det säkerställas god hushållning med skattemedel och att verksamheterna är förenliga med samhällets grundläggande värderingar, Växjö kommuns värdegrund och de demokratiska principerna med utgångspunkt i social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Kommunens alla föreningsbidrag och föreningsstöd kan nu sökas i bidragssystemet utifrån principen En väg in. Förutom att det blir mer tillgängligt för föreningslivet underlättar det också i handläggningen då samtliga berörda kan se vilka ansökningar som kommit in och hur de hanterats, vilka som beviljats respektive avslagits. Ytterligare en del i arbetet med föreningsbidrag och föreningsstöd är att beslut fattats om att genomföra en licensupphandling för ett nytt boknings- och bidragssystem.

Projekt Vision 2050 har slutrapporterats. Syftet med projektet var att hitta bra metoder och arbetsätt för dialog med invånare så att drömmar, förväntningar och önskemål för ett gott liv i Växjö 2050 synliggörs.

Livsmedelskontroll

Livsmedelskontroll har genomfört på vårmarknaden i Växjö samt vid utlämning av varor för REKO-ring Växjö. REKO-ringen är ett sätt för köpare att handla lokalproducerad mat. Livsmedelskontrollerna har bidragit till att evenemang av detta slag är säkra ur ett livsmedelsperspektiv.

Tillsyn enligt miljöbalken på idrotts- och fritidsanläggningar var planerad under våren. En verksamhet hade hunnit bokas när vi på grund av Coronapandemin valde att avbryta tillsynen. Aktiviteten på de anläggningar vi planerat att inspektera gick ned rejält och ytor som gemensamma omklädningsrum användes i låg grad. Behovet av tillsyn bedömdes därför som lågt.

Framtid och omvärld

Ekonomiska svårigheter för civilsamhället

Enligt den analys som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor har gjort om hur civilsamhället drabbats av Coronaviruset är fortsatta satsningar nödvändiga förutom de krispaket som regeringen presenterat. Analysen i rapporten visar att vissa organisationer upplever en oro och osäkerhet kring hur pandemin kommer att påverka deras tillgång till offentlig finansiering. För att stötta civilsamhällets organisationer i den oro och osäkerhet som uppstått med anledning av Covid 19 kommer stöd ges under hösten baserat på individuell bedömning av den aktuella organisationens förutsättningar. Syftet är att stötta föreningarna efter Covid 19 och samt att säkerställa att föreningarna är bedriver verksamhet enligt demokratiska principer och med utgångspunkt i social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Föreningsidrottandets framtid

Trendspaning och statistisk uppföljning är ett viktigt arbete för att kunna analysera Växjö föreningsliv och utifrån det möta de behov som uppstår. För att göra detta arbete än mer effektivt planerar man utreda om det är möjligt att ändra cykeln för utbetalningen av Aktivitetsstödet från en gång per år till två gånger per år så som Riksidrottsförbundet gör.

Bidrag och stöd

Civilsamhället är en aktör för att hantera samhällsliga utmaningar och det offentliga vänder sig i större utsträckning till civilsamhället för att samhandla. Det finns alltså en tydlig koppling mellan ideella organisationer och det offentliga. Det är viktigt att kunskaper byggs på och arbetsätt utvecklas för att detta samarbete ska kunna stärkas och fungera. En väl genomtänkt information om och en implementering kring Växjö kommuns riktlinjer för föreningsbidrag och föreningsstöd i föreningarna är hjälpsamt för detta arbete.

Livsmedelskontroll

Livsmedelskontroller planeras fortsättningsvis på REKO-ringen för att säkerställa att alla typer av verksamheter som deltar är säkra ur ett livsmedelsperspektiv. Bedömningen är också att tillsyn på evenemang och idrottsanläggningar även i framtiden är av stor betydelse.

Uppdrag

Översyn av föreningsbidrag i syfte att öka inkludering och tillgång till en aktiv fritid i hela kommunen.

Kommunstyrelsen har antagit Växjö kommuns riktlinjer för föreningsbidrag och föreningsstöd som träder i kraft i januari 2021. I samband med beslutet fick berörda nämnder i uppdrag att före 1 januari 2021 revidera och förnya sina specifika föreningsbidrag och föreningsstöd för att säkerställa att dessa bygger på Växjö kommuns riktlinjer för föreningsbidrag och föreningsstöd. Arbetet är slutfört i någon av de berörda nämnderna och pågår för fullt i andra.

	Nyckeltal	Period	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
	Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	2018	35	↘	●
	Nöjd Inflytande-Index - Helheten	2018	45	↘	●
	Totalt utbetalt bidrag för deltagartillfällen i idrottsföreningar (7-20 år), kr/inv.	2019	1 588	↘	■

Revisorsutlåtande

Till kommunfullmäktige
i Växjö kommun

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2020

Uppdraget

Vi av kommunfullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2020-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Granskning

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport.

Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning har det framkommit omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten för Växjö kommun inte är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningsred i övrigt.

Revisorerna konstaterar att kommunfullmäktige i samband med antagande av budget 2020 beslutat att avvika från gällande lagstiftning och god redovisningsred avseende pensioner. Från och med år 2020 har kommunen därmed övergått till att redovisa pensioner intjänade till och med 1997 som avsättning i balansräkningen, enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. En redovisning enligt fullfonderingsmodellen avviker från lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningsred. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att vidta erforderliga åtgärder, senast till årsskiftet, för att anpassa räkenskaper till god redovisningsred avseende pensioner och gatukostnadsersättningar.

Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2020.

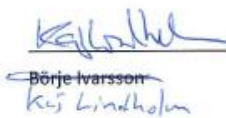
Vi bedömer att resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om, såväl de finansiella som för verksamheten. Bedömningen baseras på kommunfullmäktiges beslutade riktlinjer för hur utvärdering av måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning ska ske. De två indikatorerna som avser finansiella mål bedöms uppnås, medan 5 av 8 övriga indikatorer bedöms ha en positiv utveckling eller vara i nivå med jämförbara kommuner/accepterat värde.

Växjö kommun den 8 oktober 2020

Örjan Mossberg

Nils Fransson

Benny Johansson

Börje Ivarsson

Carl Geijer

Göran Kannerby

Kaj Lindholm

Kenneth Sjögren

Solveig Perjos Jonsson

Sture Andersson

Bilaga:

Revisionsrapport för granskning av delårsrapport, PwC oktober, 2020